ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

DİSİPLİNLERARASI MÜZE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

EĞİTİM İÇERİKLİ MÜZE KURMA SÜRECİNİN İNCELENMESİ: CİN ALİ MÜZESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NEVİN APAYDIN

ANKARA
EYLÜL, 2019

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
1946

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

DİSİPLİNLERARASI MÜZE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

EĞİTİM İÇERİKLİ MÜZE KURMA SÜRECİNİN İNCELENMESİ: CİN ALİ MÜZESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NEVİN APAYDIN

DANIŞMAN: PROF. DR. AYŞE ÇAKIR İLHAN

ANKARA
EYLÜL, 2019

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Nevin APAYDIN adlı öğrencinin hazırladığı "Eğitim İçerikli Müze Kurma Sürecinin İncelenmesi: Cin Ali Müzesi Örneği" başlıklı bu çalışma Disiplinler Arası Müze Eğitimi Anabilim Dalı / Müze Eğitimi Programı'nda jüri üyelerince oy birliği ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	İmza
Başkan: Prof. Dr. Ayşe ÇAKIR İLHAN (Danışman)	
Üye: Prof. Dr. Ali CENGİZKAN	
Üye: Doç. Dr. Ayşe OKVURAN	

ONAY

Bu tez Ankara Üniversitesi Lisansüstü Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca jüri üyeleri tarafından 19.09.2019 tarihinde, Enstitü Yönetim Kurulunca ...../...../20..... tarihinde kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Yasemin KEPENEKCİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgileri akademik yazım kurallarına uygun biçimde raporlaştırdığımı ve bunları etik ilkelere (atıfta bulunulan tüm yapıtlara kaynaklarda yer verilmesi, tezde kullanılan bilgi ve belgelere resmi yollarla ulaşılması ve bunların aslı bozulmadan kullanılması vb.) uygun olarak elde ettiğimi ve sunduğumu bildiririm.

Nevin APAYDIN

ÖZET

EĞİTİM İÇERİKLİ MÜZE KURMA SÜRECİNİN İNCELENMESİ: CİN ALİ MÜZESİ ÖRNEĞİ

APAYDIN Nevin
Disiplinler Arası Müze Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ayşe İLHAN ÇAKIR
Eylül, 2019, xiv + 121 sayfa

Son yıllarda müzeler artık neşeli, aydınlık, ferahlık duygusu veren, eğlenilen, öğrenilen alanlar haline gelmiştir. Aynı zamanda okul dışı eğitimde de daha çok öneme sahip olmaya başlamıştır. Yeni müze tasarımlarında eğitim yapılacak alanlar özel olarak tasarlanıp, müze eğitimi paketleri de uzun dönemlik planlanmaktadır.

1968'den beri ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuduğu kitabın kahramanı olan Cin Ali, sadece bir karakter değil aynı zamanda kuşaklar arasında ortak bir noktadır. Toplumsal belleğin bir parçası olan Cin Ali'nin gelecekte de bu özelliğini sürdürebilmesi için Cin Ali Müzesi kurulur. Müzenin kurulmasının amacı Cin Ali karakterini ve yazarını gelecek kuşakların da tanımasını sağlamak ve bunu yaparken çağdaş eğitimle ilgili çalışmalara da destek vermek; aynı zamanda Müzeyi bir eğitim alanı olarak kullanmaktır.

Cin Ali Müzesinin her köşesi eğitim alanı olarak kullanılabilir. Tasarımı da bu anlayış doğrultusunda yapılmıştır. Müzenin ana sergi salonunu açılmasından çok önce eğitim çalışmaları başlamıştır. Eğitim çalışmaları çok geniş anlamda tutulmuştur. Tek oturumluk eğitimlerin ve etkinliklerin yanı sıra çocuklara ve yetişkinlere uzun programlar da hazırlanmıştır. Eğitim çalışmalarının müze sınırlarının içinde kalmayıp Müze dışında da uygulanabilir olması bu programların önemli bir özelliğidir.

Anahtar Sözcükler: Cin Ali, müze, çocuk, müze eğitimi, müze tasarımı

ABSTRACT

EXAMINING THE PROCESS OF ESTABLISHING A MUSEUM WITH EDUCATIONAL CONTENT: THE CASE OF CİN ALİ MUSEUM

APAYDIN Nevin

Master Degree

Supervisor: Prof Dr Ayşe ÇAKIR İLHAN

September 2019, xiv + 121 pages

In recent years, the museums have become cheerful, luminous spaces that can give a feeling of spaciousness, places that can be learned and entertained in. At the same time, they have started to take more and more importance in out-of-school education. In latest muesum designs, training areas are speacially designed, and museum education packages are planned for long-term.

Cin Ali, who is the hero of the first book which first graders read since 1968, is not only a character but also is a common ground between the generations. Cin Ali museum is established to maintian this characteristic of Cin Ali which is a part of the social memory. The purpose of the establishment of this museum is to ensure further generations recognize the character of Cin Ali and his author, besides supporting modern educational studies and place the museum to a use as a field of education.

Every corner of the Cin Ali Museum can be used as a learning area. It is designed in line with this understanding. Educational practices are as a have started long before the opening of the main exhibition hall. Educational practices are approached in a broad sense. Along with one session events and trainings, long-term programmes are arranged for children and adults. An important aspect of these educational studies is that they are not limited by the museum boundaries and can also be practiced outside of the museum.

Key Words: Cin Ali, museum, child, musem education, museum design

ÖNSÖZ

Neden bir Cin Ali Müzesi kurmuyoruz diye işe koyulduğumuzda herkesten bu kadar destek göreceğini, bu kadar ilgi çekeceğini, sürecin bu kadar uzun süreceğini tahmin etmiyorduk. Ankara Üniversitesi Müze Eğitimi Yüksek Lisans Programını da müze kurmaya karar verdiğimizde öğrendik. 2014'te Müze Eğitimine başladığımda müzenin tasarımı da başlamıştı. Bu süreçte her öğrendiğimi müze tasarımına aktarmaya başladım. Tasarım sürecinde öğrendiklerim de eğitimime yansıdı. Müze ve tez süreci birlikte -biraz da uzun- sürdü. Tezin son satırları yazılırken müzenin de son düzenlemeleri yapılıyordu.

Bu tezin hazırlanmasında o kadar çok kişinin emeği var ki… Müzelere yeni bir bakış açısı kazandıran, sabırla tezimi yazmamı bekleyen ve cesaret verip yönlendiren tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Ayşe Çakır İlhan'a, müze eğitimini sadece ders olarak değil bir yaşam biçimi olarak gören ve öğrencilerine de bu sevgiyi veren Müze Eğitimi Programı'nın tüm hocalarına, bu uzun süreçte nazımı çeken eşim Emre ve kızım Pınar'a, ablam Nesrin Kalaycıoğlu'na ve ailesine, müzenin tasarımı ve uygulaması sırasında beni yalnız bırakmayıp işin yükünü taşıyan iç mimar kuzenim Ayşegül Peker'e, Cin Ali ekibine, bu müzenin yapılması gerekliliğini bize gösteren ve müzenin bitmesini sabırla bekleyen tüm Cin Ali sevenlerine teşekkür ederim. Cin Ali olmasaydı bir müze kurulmayacaktı. Müze olmasaydı bu tez de yapılmayacaktı.

Hepimiz için böyle önemli bir kültürel miras bırakan babam Rasim Kaygusuz ve Cin Ali'yi birlikte büyüttükleri annem Remziye Kaygusuz'un anılarına saygıyla…

Cin Ali'nin babası ve babam Rasim Kaygusuz'a…

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BİLDİRİMİ iii
ÖZET iv
ABSTRACT v
ÖNSÖZ vi
İÇİNDEKİLER viii
GÖRSELLER DİZİNİ x
KISALTMALAR/SİMGELER xiv
BÖLÜM 1 1
Problem 1
Amaç 13
Önem 13
Sınırlılıklar 14
Tanımlar 14
BÖLÜM 2 16
YÖNTEM 16
2.1. Araştırmanın Modeli 16
2.2. Çalışma Grubu, Çalışma Belgesi 16
2.2.1. Çalışma Grupları 16
2.2.2. Çalışma Belgesi 17
2.2.3. Verilerin Toplanması 17
2.2.4. Verilerin Çözümlenmesi 18
BÖLÜM 3 19
BULGULAR VE YORUMLAR 19
3.1. Cin Ali Kimdir, Yazarı Rasim Kaygusuz'un Bu Kitaplar Hakkındaki Düşünceleri 19
3.1.1. Cin Ali Kimdir? 19
3.2. Cin Ali Müzesinin Kuruluş Süreci Nasıl Gelişmiştir 46
3.2.1 Cin Ali Müzesinin Konumu 46
3.2.2. Cin Ali Müzesinin Mimari Yapısı 48
3.2.2.1. Binanın Kullanımı 52
3.2.2.2. Zemin Kat –Müze Giriş Katı 53

3.2.2.3. Birinci Kat Sürekli Sergi Alanı 58
3.2.2.4. İkinci Kat Kütüphane 84
3.3. Cin Ali Müzesinin Eğitim Modülünün İçeriği Nasıl Olabilir? Hazırlanan Modülün Uzman Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi 91
3.3.1. Cin Ali Müzesinin Eğitim İçeriği Nasıl Olabilir? 91
3.3.1.1. Müzenin Ekim 2015 - Haziran 2019 Tarihleri Arasında Yapmış Olduğu Geçmiş Dönem Etkinlikleri Ve Eğitim Programları 92
BÖLÜM IV 113
4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER 113
4.1. Sonuçlar 113
4.2. Öneriler 114
KAYNAKLAR 114
BENZERLİK BİLDİRİMİ 120
ÖZGEÇMİŞ 121

GÖRSELLER DİZİNİ

Görsel **Sayfa**

Görsel 1:Cinsiyete göre ilkokul öğrenci sayısı 1923-2011 arası Kaynak: TUİK 2010.... 2
Görsel 2: Cinsiyete göre ilkokul öğretmeni sayısı 1923-2010 arası Kaynak: TUİK 2010..... 3
Görsel 3: Eğitim tarihinden kesitler ve Cin Ali Kaynak: Cin Ali Müzesi..... 4
Görsel 4: Yetişkin nüfusun cinsiyete göre okuryazarlık durumu 1935-2010 arası Kaynak: TUİK 2010..... 6
Görsel 5: Zaman Gazetesi Cin Ali Efsanesi Tarihe Karışıyor 7 Şubat 2005 9
Görsel 6: Cin Ali Bizimdir, Birgün Gazetesi, Aydan Çelik, 10 Şubat 2005 9
Görsel 7: Cin Ali Artık Yok Posta Gazetesi internet haberi 30 Ağustos 2012 10
Görsel 8: Cin Ali dijital ortama aktarılıyor. 11
Görsel 9: Cin Ali Matbaada basılırken 11
Görsel 10: Ankara Kitap Fuarı 2019 12
Görsel 11: Cin Ali kimdir Almanca yanıtlar ve Türkçeleri 22 Şubat 2017..... 19
Görsel 12:Demet Bilici ve Fırat Arık'ın yaptığı Cin Ali ile yeni tasarımlar, 2005..... 20
Görsel 13: İstanbul Oyuncak Müzesi Cin Ali köşesi 2005 21
Görsel 14: İstanbul Moda Günleri Aslı Güler: Her Şey Mümkün Şubat 2011 21
Görsel 15: Şile Belediyesi Çocuk Tiyatrosu: Cin Ali Aramızda 2014..... 22
Görsel 16: Cin Ali'nin 11. Kitabı "Cin Ali Düğünde" 26 Ağustos 2011..... 22
Görsel 17: Cin Ali Sergide Merkür Sanat Galerisi- İstanbul 5-31 Mayıs 2012 23
Görsel 18: Cin Ali'nin Atı 1.kitap..... 24
Görsel 19: Cin Ali Kır Gezisinde 10.kitap 24
Görsel 20: Cin Ali Hikâye Kitapları..... 25
Görsel 21: Soldan sağa ayakta Ali, Rasim oturan Nuri, Hatice, önde Şazi, Aysel 1939 26
Görsel 22: Ayakta soldan ikinci Rasim Kaygusuz, 1939 26
Görsel 23: Rasim Kaygusuz'un Köy Enstitüsü diploması 1944 27
Görsel 24: Öğretmen Rasim Kaygusuz'a Hasanoğlan Köy Enstitüsünden verilen demirbaş listesi..... 28
Görsel 25: Rasim öğretmen, Zirkayı köyü ilkokulu "uzun mektep" inşaatında 1945.... 29
Görsel 26: Zirkayı Yetiştirme Yurdu binaları 1948 29
Görsel 27: Rasim ve Ali Kaygusuz'un yaptığı meyve bahçesi, Zirkayı Köyü, 20 Nisan 1952 30
Görsel 28: Zirkayı Yetiştirme Yurdunda ağaç fidanı diken öğrenciler 1950..... 31
Görsel 29: Ağaçlar büyümüş Zirkayı Yetiştirme Yurdu, 2019 31
Görsel 30: Müfettiş Raporu 11 Şubat 1953..... 32
Görsel 31: Zirkayı Köyü Yetiştirme Yurdu Yöneticileri ve Öğretmenleri arka sıra soldan ikinci Remziye Alişan, en sağdaki Rasim Kaygusuz 10 Nisan 1951..... 33
Görsel 32: Rasim Öğretmen Öğrencileri ile römork yaparken 1952 civarı 33

Görsel 33: Remziye- Rasim Kaygusuz'un nikâh töreni, Türkocağı Binası, 3 Kasım 1952 34
Görsel 34: Komşu Meliha Hanım, Nevin-Remziye-Rasim Kaygusuz, Bahçelievler 1.cad. No: 99 1968 35
Görsel 35:Hıdırlıktepe İlkokulunda öğretmen arkadaşları ile ayakta sağdan üçüncü Rasim Kaygusuz 36
Görsel 36: Rasim Kaygusuz'un gireceği sınavların günlerini gösteren liste kendi el yazısı ile 37
Görsel 37: Rasim Kaygusuz'un Gazi Orta Öğretmen Okulu Eğitim Enstitüsü Pedagoji Şubesi Diploması 10 Eylül1960 37
Görsel 38: Müfettiş Raporu, 26 Ocak 1961 38
Görsel 39: Çözümlü Alfabe ön ve arka sayfaları 39
Görsel 40: Tebliğler Dergisi 5 Kasım 1962 39
Görsel 41: Medeniyet Gazetesi 2 Eylül 1966 40
Görsel 42: Remziye, Nesrin, Nevin, Rasim Kaygusuz ve Cin Ali 42
Görsel 43: Müfettiş Raporu 31 Mayıs 1968 43
Görsel 44: Müfettiş Raporu 06 Mayıs 1971 44
Görsel 45:Tebliğler Dergisi19 Mart 1973 45
Görsel 46: Cumhuriyet Gazetesi 2 Şubat 1987 46
Görsel 47: Cin Ali Müzesi Konum- Bülten Sokak No:32 Kavaklıdere- Ankara 46
Görsel 48: Müzenin ön cephesi 47
Görsel 49: Ön görünüş 2014 ve 2019 49
Görsel 50: Binanın girişi 2014 ve 2019 49
Görsel 51: Ön bahçe 2014 ve 2019 49
Görsel 52: Arka Bahçe 2014 50
Görsel 53: Arka bahçe 2019 50
Görsel 54: Cin Ali Müzesi Giriş Katı Planı 53
Görsel 55: Vestiyer görünüşü 54
Görsel 56: Engelli WC 55
Görsel 57: Çay-kahve-kurabiye ve oyuncaklar 55
Görsel 58: Müze mağazası 56
Görsel 59: Müze mağazası 56
Görsel 60: Müzenin dinlenme alanının mutfağı 57
Görsel 61: Filli Bahçe 58
Görsel 62: Müze Yerleşim Planı 59
Görsel 63: Danışma ve 2000ler planı 59
Görsel 64: Cin Ali Müzesi giriş detayı 59
Görsel 65: 2000'ler odası 1.duvardan detay 60
Görsel 66: 2000'ler odası 4.duvardan detay 61
Görsel 67: Ailemiz Odası planı 62
Görsel 68: Ailemiz Odası Kaygusuz Ailesi Duvarı 63
Görsel 69: Ailemiz Odası Mektup Duvarı detayı 63

Görsel 70: 1-A Sınıfı plan 64
Görsel 71: 1-A Sınıfı ayrıntı 65
Görsel 72: 1-A sınıfı meshle pencere kaplama 65
Görsel 73: Cin Ali 6 Nokta'da ve Cin Ali'ye mektup yaz 66
Görsel 74: Cin Ali 6 Nokta'da Duvarı 67
Görsel 75: Braille açıklamalı kabartma uçak 68
Görsel 76: Cin Ali'ye öğrencilerden gelen yılbaşı kartı 68
Görsel 77: Cin Ali'ye Salzburg' tan gelen kartın ön ve arka yüzleri 69
Görsel 78: PK 3 (Posta Kutusu 3) Odası Planı 70
Görsel 79: PK 3 odası 1.duvar görünüşü 70
Görsel 80: PK 3 Odası üçüncü duvar görünüşü 71
Görsel 81: Oyunla Okuma Odası planı 71
Görsel 82: Oyunla Okuma Odası- Oyunla Okuma Duvarı 72
Görsel 83: Oyunla Okuma Odası- Tombala Duvarı 72
Görsel 84: Oyunla Okuma Odası- Tombala 73
Görsel 85: Cin Ali'nin Renkli ve Hareketli Fişleri kapak 73
Görsel 86: Cin Ali'nin Renkli ve Hareketli Fişleri iç sayfa 73
Görsel 87: Cin Ali'nin Resimli Ve Matematikli Fişleri kapak sağdaki ilk basım 74
Görsel 88: Cin Ali'nin Resimli Ve Matematikli Fişleri iç sayfa sağdaki ilk basım 74
Görsel 89: Oyunla Okuma Odası-Çözümlü Alfabe Detayı 75
Görsel 90: Oyunla Okuma Odası Mesh Detayı 76
Görsel 91:Okutan Kitaplar Odası plan 76
Görsel 92:Okutan Kitaplar Odası ayrıntı 77
Görsel 93: 99/A Odası planı 77
Görsel 94: 99/A Odası birinci duvar 78
Görsel 95: 99/A Odası ikinci duvarı 78
Görsel 96: Çocuk Bahçesi Odası planı 79
Görsel 97: Çocuk Bahçesi girişi ve simitçi 79
Görsel 98: Cin Ali'nin Ankara'sı Odası planı 80
Görsel 99: Cin Ali'nin Ankarası'nın Haritası 80
Görsel 100: Cin Ali'nin Bahçelievler'inin Haritası 81
Görsel 101: Cin Ali'nin Ankarası – Bak-Çevir bölümü 81
Görsel 102: Berber Fil film şeridi 82
Görsel 103: Berber Fil ve Renkli Dünya planları 83
Görsel 104: :Güle güle ve sosyal medya hesapları 83
Görsel 105: Cin Ali Kütüphanesi Yazısı 84
Görsel 106: Cin Ali Kütüphanesi yerleşim planı 85
Görsel 107: Cin Ali Kütüphanesi çocuk bölümü 86
Görsel 108: Cin Ali Kütüphanesi genel görünüş 86
Görsel 109: Kütüphane Kuralları 87
Görsel 110: İTK'da Cin Ali'li sınıf kapıları 96

Görsel 111: İTK Kütüphanesinde Cin Ali okunuyor 97
Görsel 112: İTK Koridorlarında Cin Ali resimleri 97
Görsel 113: Öğrenciler Cin Ali'li tişörtleri ile 98
Görsel 114: Cin Ali kitaplarını bulan öğrenciler 98
Görsel 115: Bilgisayarda pivot programı ile Cin Ali çizgi filmi yapan öğrenciler 99
Görsel 116: Cin Ali şarkısını ve hareketlerini öğrenirken 99
Görsel 117: 11.kitap Cin Ali İTK'da kapak sayfası ve 1.sayfa 100
Görsel 118: Yaratıcı Drama afişleri soldaki 4 yaş, sağdaki 5-6 yaş için 101
Görsel 119: Cin Ali'nin Kedisi Safinaz solda 2018'de ilk geldiğinde, sağda Haziran 2019'da 111
Görsel 120: Safinaz görev başında 112
Görsel 121: Safinaz Sosyal Medyada 112

KISALTMALAR/SİMGELER

İTK	İzmir Türk Koleji
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
TTK	Talim Terbiye Kurulu
Vakıf	Cin Ali Eğitim ve Kültür Vakfı
Öğr.	Öğretmen
Müze	Cin Ali Müzesi

BÖLÜM 1

Problem

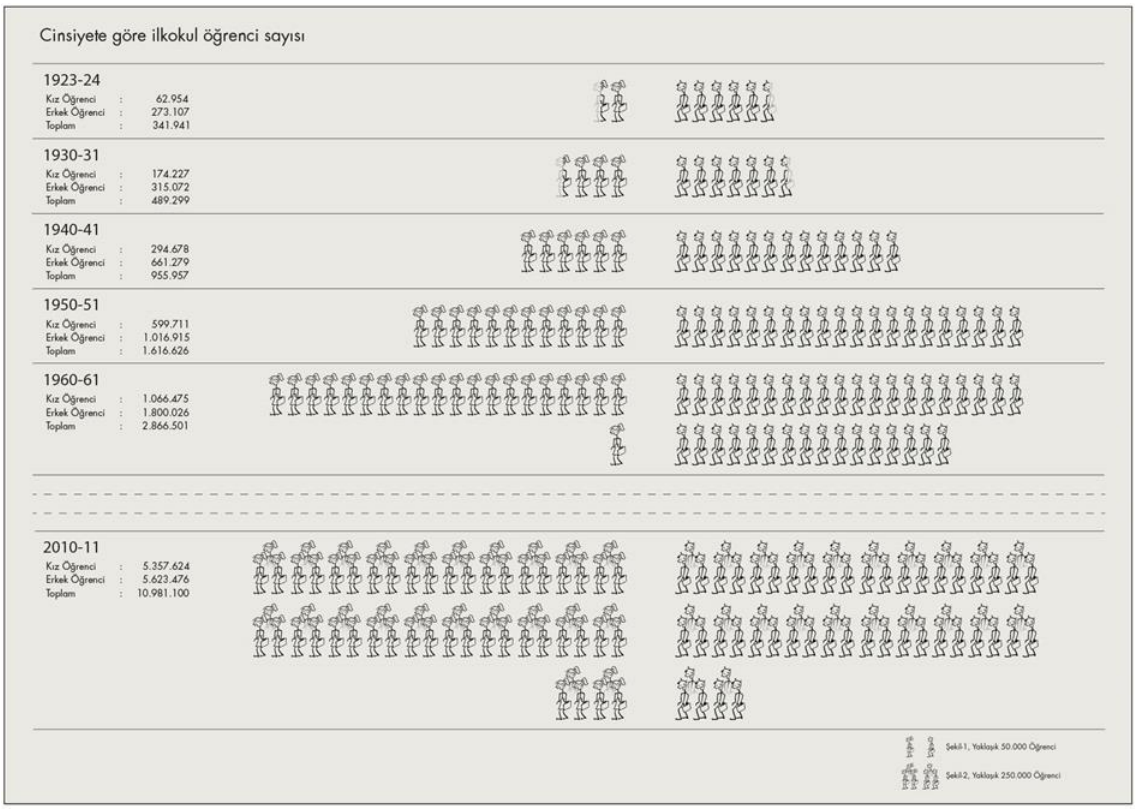
Türk Eğitim Tarihi çeşitli biçimlerde ele alınıp anlatılabilir. Eğitim tarihini tüm yönleriyle anlatmak bu tezin konusu değildir. Ancak 50 yıldır Türkçe okuma ve yazma öğrenen milyonlarca çocuğun ilk kahramanı olan Cin Ali karakterini yaratan Öğretmen (Öğr) Rasim Kaygusuz'un, Ankara'nın bir köyünden çıkıp bunları başarması Türk Eğitim Tarihindeki devrimlerin bir sonucudur. Türk Eğitim Tarihindeki gelişmeler ve Cin Ali'nin ortaya çıkmasının arkasındaki nedenler bağlantılı olarak anlatılacaktır. Şüphesiz ki eğitim insan hayatında çok uzun ve önemli bir dönemi kapsıyor. Ancak konumuz nedeniyle burada sadece ilköğretim tarihi ele alınacaktır

23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılmasıyla birlikte yeni kurulacak devletin eğitim hamlesi de başlamış olur. Meclisin açılışının hemen ardından 2 Mayıs 1920'de kabul edilen 3 sayılı Kanun'la İcra Vekilleri Heyeti (Bakanlar Kurulu) kurulur. Bakanlar Kurulundaki 11 bakanlıktan biri de Maarif Vekâleti (Eğitim Bakanlığı)dır.

15 Temmuz 1921'de Kurtuluş Savaşının tüm şiddetiyle sürdüğü günlerde Ankara'da 1. Maarif Kongresi toplanır. 12 gün sürmesi planlanan toplantı Yunan taarruzu nedeniyle bir hafta sonra 21 Temmuzda bitirilir. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi Tanrıöver'in başkanlığındaki toplantıya yurdun her tarafından gelen kadın ve erkek öğretmenler katılır. Atatürk'ün yaptığı konuşma konuya verdiği önemi gösterir: "…Geniş ve yeterli koşullara ve araçlara kavuşuncaya değin geçecek savaş günlerinde de tam bir dikkat ve özenle işlenip çizilmiş bir ulusal eğitim programı yapmak ve eldeki eğitim örgütlerimizi bugünden, verimli bir çalışmaya yöneltecek ilkeleri hazırlamak için çalışmalıyız." (Cırıtlı,1983)

1.Heyeti İlmiye 15 Temmuz- 15 Ağustos 1923 tarihleri arasında toplanır. Bu toplantıda altı komisyon kurulur ve çalışmalara başlanır.

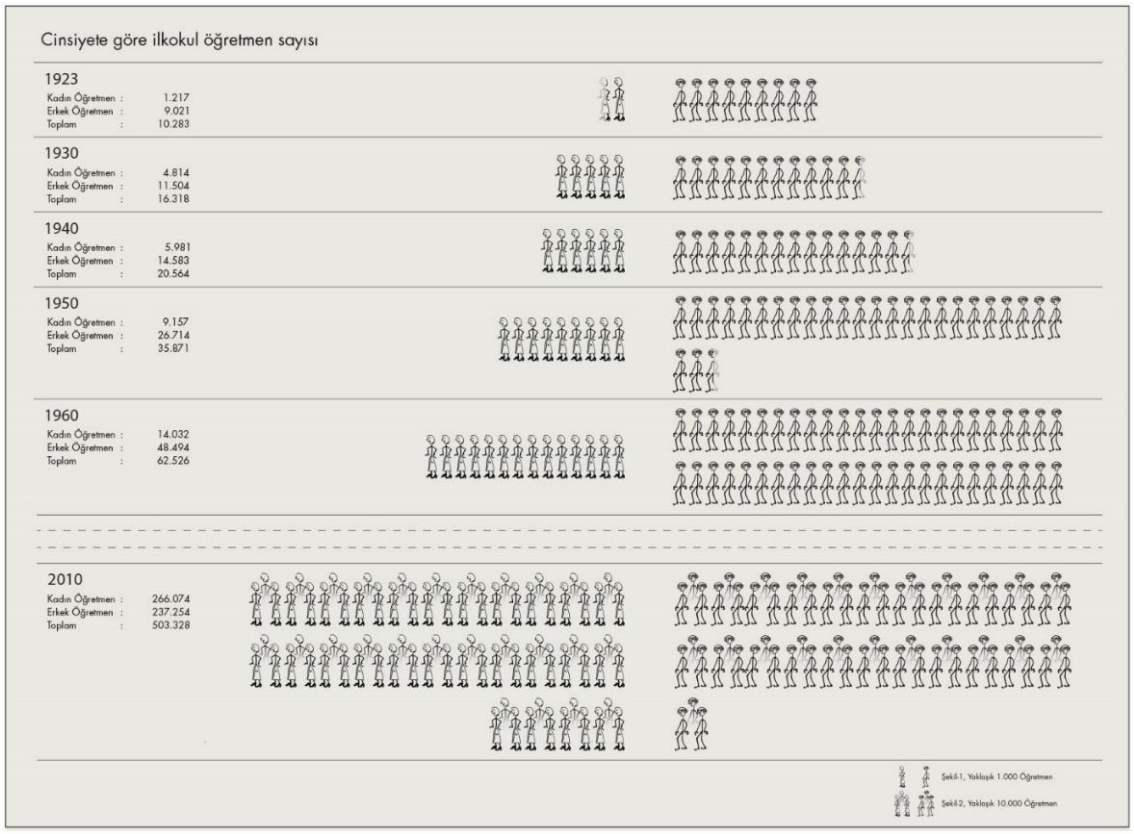
Cumhuriyet ilan edildiğinde okula giden kız öğrenci sayısı erkek öğrenci sayısının üçte birinden daha azdır. (Görsel 1)

Görsel 1:Cinsiyete göre ilkokul öğrenci sayısı 1923-2011 arası Kaynak: TUİK 2010

İkinci Heyet-i İlmiye 24 Nisan- 8 Mayıs 1924'te toplanır; Ağustos 1924'te ilkokullarda karma eğitim uygulaması başlar. İlkokul süresi altı yıldan beş yıla iner. Üçüncü Heyet-i İlmiye 26 Aralık 1925- 8 Ocak 1926 tarihlerinde toplanır. 22 Mart 1926'da Maarif Teşkilatına Dair Kanun kabul edilir. 3 Nisan 1926'da yürürlüğe giren kanunla Milli Talim ve Terbiye Dairesi "Milli Eğitimin niteliksel gelişimini düzenlemek ve yürütmekle görevli bilimsel bir danışma ve karar organı olarak" kurulur. (Erdoğan, 2012)

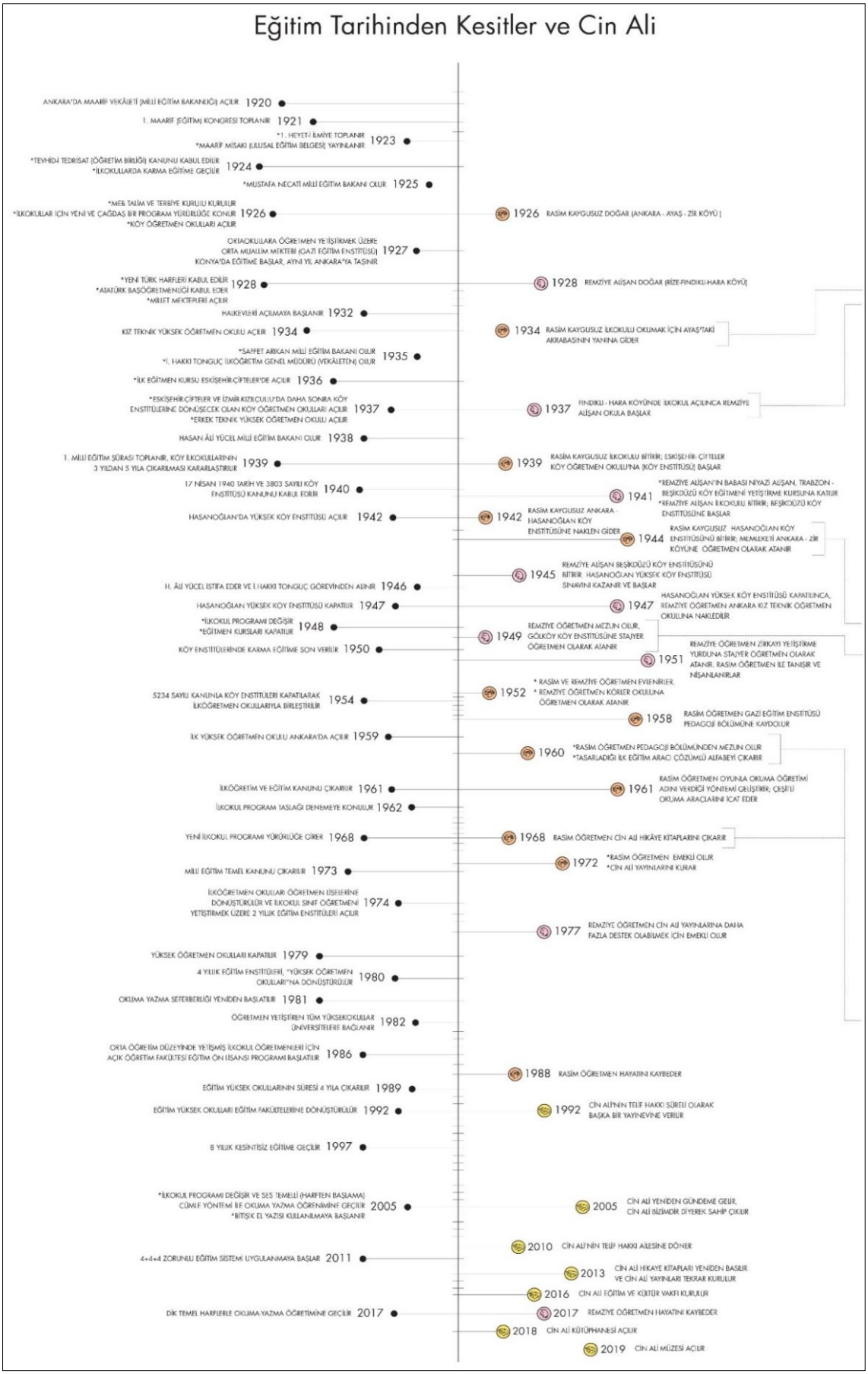
1926-1927 öğretim yılı iki açıdan çok önemlidir: Birincisi Yeni İlkokul Programı hazırlanır ve uygulamaya konulur; ikincisi ise iki Köy Öğretmen Okulu açılır. Köy Öğretmen Okullarının açılması ülkedeki öğretmen açığının kapatılması yönünde atılmış bir adım olması açısından önemlidir. Büyük bir eğitim devrimine girişiliyordu ama bu eğitimi verecek öğretmenlerin azlığı da önemli bir sorundu. (Görsel 2)1926'da Köy Öğretmen Okullarının açılışını, 1927'de ortaokullara öğretmen yetiştirmek üzere, daha sonra Gazi Eğitim Enstitüsü adını alacak olan, Orta Muallim Mektebinin Konya'da açılması izler. Orta Muallim Mektebi aynı yıl Ankara'ya taşınır.

Görsel 2: Cinsiyete göre ilkokul öğretmeni sayısı 1923-2010 arası Kaynak: TUİK 2010

Cumhuriyetin ilk okuma-yazma programı, 1924 yılında çıkan Arap alfabesinin kullanılması nedeniyle Elifba Cüzü olarak adlandırılan programdır. 1924'te toplanan Elifba Kongresinde alınan kararlar, bu programın altyapısını oluşturur. (Binbaşıoğlu 2004) Bu programda Elifba dersinin işleyişi, öğretmenlerin hangi yöntemleri kullanılacağı, nelere dikkat edecekleri vurgulanır, öğretmenlerin harf veya hece yöntemini kullanmalarını yasaklar, ses ya da sözcük yönteminin kullanımındaki seçimi ise öğretmenlere bırakır. (Maviş, Özel, Arslan 2014) Bu program ile ilk defa ilkokuma ve yazma öğretiminde çözümleme yöntemi kabul edilir.(Binbaşıoğlu 2004)

Cumhuriyetin ilk yıllarında, her ikisi de aydın birer Cumhuriyet çocuğu olan Rasim Kaygusuz 1926'da Ankara-Ayaş- Zirkayı köyünde; Remziye Alişan ise 1927'de Rize- Fındıklı- Hara Köyünde (o zamanlar Hopa-Artvin'e bağlı olan) dünyaya gelir. Her ikisinin yaşamı Cumhuriyet'in eğitim alanında yaptığı devrimler sayesinde değişir. (Görsel 3)

Görsel 3: Eğitim tarihinden kesitler ve Cin Ali Kaynak: Cin Ali Müzesi

1926 yılında yayınlanan İlk Mektepler Müfredat programında ilkokuma-yazma öğretimi daha ayrıntılı ele alınır. Bu programda ses yöntemi ve heceleme yöntemi yasaklanır; sözcük ya da karma yöntemlerden birisini seçme hakkı tanır. Cümle yöntemi de ilk defa bu dönemde kullanılır. Bazı alfabe kitaplarında cümleler yanlarındaki resimlerle ilişkilendirilir. Matbaa harfleri ve el yazısı birlikte kullanılır. (Binbaşıoğlu 2004) Bu programın en önemli özelliği ve yeniliği Toplu Öğretim uygulamasıdır. Toplu öğretimde derslerde ayrı ayrı konular işlenmeyecek, bir konu çeşitli yönleriyle ele alınacaktır.

1 Kasım 1928'de Harf Devrimi yapılır. Türkçe yazım kurallarına uymayan, okumada ve yazmada zorluk çıkaran eski Arap harflerinin yerine Latin alfabesinden uyarlanan yeni Türk alfabesi kabul edilir. 24 Kasım 1928'te Millet Mektepleri Yönetmeliği yayınlanır; 1 Ocak 1929'da tüm yurtta okuma yazma seferberliği başlatmak üzere Millet Mektepleri açılır. 16-45 yaş arasındaki her vatandaşın gitmesinin zorunlu tutulur. Kuruluş amacı halka sadece okuma yazma öğretmek olan Millet Mekteplerinin yönetmeliği Eylül 1929'da değiştirilerek eğitim içeriği genişletilir. Dörder ay süren iki dönem verilen eğitimlerde ilk dönem okuma yazma öğretilir; ikinci dönem aritmetik, yurt bilgisi gibi vatandaşların yaşamlarında işe yarayacak bilgi ve becerileri de kazandıracak bilgiler verilir. Okulu ve öğretmeni olmayan köyler için gezici mektepler kurulur. Atatürk de Başöğretmen sıfatı ile karatahta başında halka okuma yazma öğretir. 1932'de kurulan Halkevleri de açtıkları akşam kursları ile bu seferberlikte önemli bir rol oynar.

1935'e gelindiğinde kadın nüfusun %8.05'i, erkek nüfusun ise %30,81'i okuma yazma öğrenmiştir. (Görsel 4). 1935'ten 2010'a kadar olan sürede erkek nüfustaki okuryazarlık oranı düzenli bir şekilde artar. Kadın nüfusundaki okuryazarlık oranının artışı 1970'lerden itibaren hızlanır.

Görsel 4: Yetişkin nüfusun cinsiyete göre okuryazarlık durumu 1935-2010 arası
Kaynak: TUİK 2010

1934'te Rasim Kaygusuz ilkokula başlar; Remziye Alişan'ın mezun olacağı Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu açılır.

1936'da ilk eğitmen kursu Eskişehir Çifteler' de başlar. Aynı yıl Yeni İlkokul Müfredat Programı yürürlüğe girer. Çözümleme yöntemiyle okuma yazma zorunlu hale getirilir. Bu yöntemde okuma yazma öğretimine kısa, basit cümlelerle başlanıyor, sonra kelime, hece en sonda da harfler öğretiliyordu.

1937'de, sonradan Köy Enstitüsüne dönüşecek olan Eskişehir-Çifteler ve İzmir Kızılçullu Köy Öğretmen Okulu açılır. Fındıklı'nın Hara Köyünde ilkokul 1937'de açıldığı için Remziye Alişan 10 yaşında okula başlayabilir. Ama o kadar çok çalışır ki 1.sınıftan 3. sınıfa atlar. Bir sene kazanır ama arkadaşları onunla konuşmaktan vazgeçer.

1939'da 1. Milli Eğitim Şurası toplanır. Köy ilkokulları üç yıldan beş yıla çıkarılır. Rasim Kaygusuz, ağabeyi ile birlikte Çifteler Köy Öğretmen Okuluna başlar.

17 Nisan 1940 tarihli 3803 sayılı Köy Enstitüleri Kanunu çıkar. Bu kanun, Rasim Kaygusuz ve Remziye Alişan'ın hayatının seyrini değiştirecektir. Remziye Alişan'ın babası Niyazi Alişan, 1941'de Beşikdüzü Köy Enstitüsü Eğitmen Kursunu bitirir. Kızların enstitüde okuduğunu görünce kızı Remziye'yi buraya kaydetmek ister. Ancak Fındıklı o zamanlar Hopa'ya, Hopa da Artvin'e bağlıdır. Artvin'de köy enstitüsü

olmadığından Fındıklı'daki (O zamanki adıyla Viçe) öğrenciler Kars Cilavuz Köy Enstitüsüne gitmek zorundadır. O dönemin şartlarında Kars'a gidip gelmek neredeyse imkânsızdır. Baba Niyazi Alişan Vali'ye gidip kızını köy enstitüsüne kaydettirmek istediğini ama Trabzon-Beşikdüzü Köy Enstitüsü olursa kaydettirebileceğini söyler. Kızların okumasına önem veren devlet, Fındıklı'yı eğitim yönetimi açısından Rize'ye bağlar. Böylece Remziye Alişan 1941'de Trabzon- Beşikdüzü Köy Enstitüsüne kaydolur. Remziye Alişan burada da bir yıl sınıf atlayarak 1944'te mezun olur.

1942'de Rasim Kaygusuz ve ağabeyi Ali, Çifteler Köy Enstitüsünden Hasanoğlan Köy Enstitüsüne nakledilirler. Aynı yıl Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü açılır.1944'te iki kardeş Hasanoğlan Köy Enstitüsünden mezun olup kendi köylerine öğretmen olarak atanırlar. 1945'te Remziye Alişan, Beşikdüzü Köy Enstitüsünü bitirip Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsüne başlar. Remziye Kaygusuz 1947'da mezun olmasına bir dönem kala Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü kapatılınca Ankara Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okuluna nakledilir ve buradan mezun olur.

1926 ve 1936 programlarının daha geliştirilmiş şekli olan yeni ilkokul programı 1948'de yürürlüğe girer. Çözümleme yöntemi, bu yönteme uygun kitap olmadığı için 1948'e kadar pek uygulanamaz. Önce cümleler verilir, sonra kelimelere bölünür, sırasıyla hecelere ve harflere bölünür. Hepsi öğrenildikten sonra yeni heceler, kelimeler ve cümleler kurulur. Bu dönemde eğik el yazısı kullanılır. (Maviş, Özel, Arslan 2014)

1936 ve 1948 programlarında okuma ve yazma birlikte öğretilir; sözcükler şekillerle açıklanır. Büyük fiş, küçük fiş, çözümleme levhaları gibi okuma araç gereçleri kullanılmaya başlanır. (Binbaşıoğlu 2004)

Aynı yıl eğitmen kursları kapatılır. Bir yıl sonra 1949'da Remziye Alişan Gölköy Köy Enstitüsüne stajyer öğretmen olarak atanır. 1950'de Köy Enstitülerinde karma eğitime son verilir. 1951'de Remziye Alişan, Yenikayı Yetiştirme Yurduna öğretmen olarak atanır. Burada Rasim Kaygusuz ile tanışır ve hayatlarına birlikte devam etme kararı alırlar. 1952'de evlenirler. Evlendikten on gün sonra Remziye Öğretmen Etimesgut'taki Ankara Körler Okulu'na tayin olur. 1954'te 5234 sayılı kanunla Köy Enstitüleri kapatılarak İlköğretmen Okulları ile birleştirilir.

1962'de bir taslak program oluşturulur. Bu taslak 1968'de uygulamaya konan ilkokul programına hazırlık olur. 1962-63 öğretim yılında yurdun çeşitli yörelerindeki 106 okulda program denenir. (Arslan, 2007)1968'de yeni program yürürlüğe girer. Genel olarak 1948 programını esas alan yeni programda en önemli değişiklik- bugün de geçerli

olan- ilkokuma ve yazmaya başlarken büyük ve küçük harflerin birlikte öğretilmesinin kabul edilmesidir.

1968'den 2005'e kadar eğitim sisteminde çeşitli denemeler olur. 1970'lerde sekiz yıllık ilköğretim okulu denemeleri başlarsa da uygulanamaz. 1980'ler program geliştirmede yeni bir model arayışıyla geçer. 1990'lar 8 yıllık eğitime hazırlanmakla geçer. 1997'de sekiz yıllık eğitim zorunlu hale gelir. Bütün bu denemeler boyunca ilkokuma ve yazma öğretiminde değişiklik yapılmaz, 1968 programı geçerli olur.

7 Şubat 2005'de ilköğretimde yapılan köklü öğretim programı değişikliği "Cin Ali Yasaklandı" olarak basında duyurulur. 2005 programında çözümleme yönteminden ese temelli öğretim yöntemine geçilir. Çözümleme yönteminde önce tümce veriliyor, sonra sırasıyla sözcük, hece ve son olarak sesler (harfler) öğretiliyordu. Yeni sistemde ise önce sesler (harfler) öğretilir; sonra sırasıyla hece, sözcük ve tümce öğretimi önerilir. Sesler de alfabedeki sırayla değil gruplar halinde öğretilir. İlk grup kısaca "elat" diye adlandırılan, E-L-A-T harflerinden oluşan gruptur. Çocuklar okumaya Ela et al. Lale et tat gibi cümlelerle okuma yazma öğrenirler. 2005 programında 6 harf grubu vardır. Sonraki yıllarda gruplardaki harfler sıkça değişir. 2017-2018 öğretim yılında ses grupları sayısı beşe iner.

YIL	**2005**	**2016-2017**	**2017-2018**
1.GRUP	ELAT	ELAN	ELAKİN
2.GRUP	İNORM	İTOBU	OMUTÜY
3.GRUP	UKIYSD	KIRÖSÜ	ÖRIDSB
4.GRUP	ÖBÜŞZÇ	MDŞYCZ	ZÇGŞCP
5. GRUP	GCPH	ÇGPH	HVĞFJ
6.GRUP	ĞVFJ	FVĞJ	

2005 öğretim programındaki diğer köklü değişiklik dik temel yazının kalkıp yerine bitişik el yazısının gelmesidir. Bitişik el yazısı ile okumayı öğrenen çocuklar düz yazıyı okumakta zorlanırlar. 1.sınıf kitapları el yazısı ile basılır. İlkokuma kitapları hem bitişik yazı ile hem de sözcüklerin her hecesi ayrı renkle basılır.

2017-2018 öğretim yılındaki değişiklikle tekrar dik temel yazıya dönülür.

7 Şubat 2005'de, ilköğretimde yapılan köklü öğretim programı değişikliği "Cin Ali efsanesi tarihe karışıyor" olarak basında duyurulur (Görsel 5). Bazı gazete haberlerinde ise "Cin Ali Yasaklandı" olarak yer alır.

İlköğretimdeki 35 yıllık Cin Ali efsanesi tarihe karışıyor

Tuncer Çetinkaya | İstanbul

Türk çocuklarının okumayı öğrenmeye başladığı çağlarda fakirlikle ilk öğrencilerin çöp adamı tiplemesi Cin Ali sadavatiden kalkıyor. 1969 yılında Rasim Kaygusuz tarafından yazılmak okullarda çocukların ilk karşılığı kahramanlar arasında yerini alan Cin Ali, Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı yeni müfredat programında yer almıyacak. 1970 ve 80'li yıllarda okula yeni başlayan çocukların en popüler kahramanı olan Cin Ali'nin 10 ayrı hikayesi bulunuyor. Cin Ali'nin Ali, Cin Ali'nin Topu, Cin Ali'nin Tayyare, Cin Ali'nin Kara Gözlü Kızını, Cin Ali'nin Oyuncakları, Cin Ali Okula Başlıyor, Cin Ali okulda, Cin Ali ile Berber Fil ve Cin Ali Kır Gezisinde isimli kitaplar yaklaşık 35 yıldır ilkokul birinci sınıfta okuma yazmayı yeni öğrenen öğrencilerin okuma alanı pekiştirmeleri için başucu kitabı olarak kullanılmıştı.

İlköğretim okulları için hazırlanan yeni müfredat programının Türkçe bölümünü hazırlayan komisyonun başkanı Prof. Dr. Fırdevs Güneş, Cin Ali, Tombiş Ali, Ayşegül dizisi gibi hikaye kitaplarının artık çocukların ilgisini çekmediğini belirterek, bu tarz kitapların yeni müfredat programına uymadığı için ömrünü tamamladığını söyledi. Yeni Türkçe programında, sorgulama, neden-sonuç ilişkisi kurma, karşılaştırma, sınıflandırma, mümkün benzerleri ile ölçüye çıkarma gibi temel marifet yirmiliğini kaydeden Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fırdevs Güneş, "Tarih bu becerilerle tutarlı bir müfredat programına girişimine örnektir. Çocuk kitaplarının pek çoğu bu becerilerle yetersiz. Zihinsel becerileri geliştirici etkinlikler yok. Tek kitapların formatları da artık öğrencinin ilgisini çekmiyor. Mesela eski kitaplarda daha çok at ön planda. Hatta 'Ali ata bak' diye bilmiyor yanılıyorsunuz. Ayşegül, eskiden dikiye sevmesi uzun gibi temalar var. Teknolojik gelişmeler yok, bilgisayar, TV gibi çocuğun ilgisini çekecek teknolojik gelişmeler yok," dedi.

Yeni Türkçe programında, genel okuma ve görsel okuma başlığı altında bölümlerde ön plana çıkarılacağına inanılan Prof. Dr. Fırdevs Güneş, "Yeni programda görsel okuma ve görsel sunu ön plana çıkarıldı, bu öğrenme alanı olarak ele alındı. Çocuk görselden de anlam çıkaracak. Cin Ali gibi kitapları da hep çöp adamlar var. Doğru dürüst resmi bile yok. Artık çocuk bu tip çöp figürlerle ilgilenmek istemiyor. Bunun olarak algılamak istiyor. Renkli resim istiyor. Cin Ali gibi kitaplar yeni programla birlikte ömrünü tamamladı," şeklinde konuştu.

Cin Ali kitaplarının yayıncısı Artun Yayıncılık sahibi Yılmaz Sorun, Cin Ali'nin ömrünü tamamladığı fikrine katılmıyor. Cin Ali'nin eski temaları işlediğini kabul eden Sorun, şunları söyledi: "O bir klasik. 1969'da yazılan bu kitaplar sayesinde milyonlarca kişi okumayı öğrendi. Bir bu klasiği bozmayı düşünmüyoruz. 35 sene önce yayınlanmış kitapların tabii ki eksiklikleri var. Ancak Cin Ali ile ilgili yeni projeler üzerinde çalışıyoruz. Cin Ali hikayelerini modern çağın ihtiyaçları doğrultusunda yeniden dizayn edeceğiz. Mesela Cin Ali'yi bilgisayarla, cep telefonu ve televizyonla tanıştıracağız."

1969 yılında Rasim Kaygusuz tarafından kaleme alınan Cin Ali hikayeleri, yıllardır okula yeni başlayan çocukların okuma yazmayı öğrenmelerinde temel kitap vazifesi görüyordu.

Görsel 5: Zaman Gazetesi Cin Ali Efsanesi Tarihe Karışıyor 7 Şubat 2005

10 Şubat 2005'de " Cin Ali Bizimdir" başlıklı yazı ile Cin Ali'ye sahip çıkılır (Görsel 6). Cin Ali yeniden gündemdedir. Televizyon programlarında Cin Ali parodileri yapılır; bilgi yarışmalarında soru olarak sorulur; tasarımcılar Cin Ali'den esinlenirler. Sahaflarda eski baskılar çok yüksek fiyatlara satılmaya başlar.

Cin Ali bizimdir

Orhan Pamuk henüz bu kadar ünlü değilken, Babası **Gündüz Pamuk**'la bir söyleşi yapılmıştı. **Gündüz Bey**'e: "Peki küçük oğlunuz ne iş yapıyor?" diye soranlar, ondan "Yazar" cevabını alınca, "Ne güzel. Peki asıl işi ne?" diye devam ediyorlarmış.

Çizerlerde de durum pek farklı değildir. Muhatabının çizer olduğunu öğrenen kişinin 3 tip reaksiyonu olur.

İlki: "Yahu bizim bir arkadaş vardı, süper çizerdi. Adamın aynısını yapardı" biçiminde olan, yaptığınız işi sıradanlaştırma operasyonudur. Zira her Türk'ün mutlaka, yazar, çizer, filozof, gitarist, baterist, artist, astronot, kozmonot, robot 'bizim bir arkadaş'ı vardır.

İkincisi: "Beni çizer misin?"diye başlayan, nasiplenme operasyonudur. Bu, doktorların, avukatların bolca karşılaştıkları her daim hasta ve müvekkil durumuna benziyor olmalı.

Üçüncüsü: "Nasıl çiziyorsunuz ya?" ile başlayan, "Ben Cin Ali bile çizemem"le devam eden nalıncı keseri operasyonudur ki, en tehlikelisidir. Zira **Cin Ali** çöp adam yerine konmaktadır.

Cin Ali hiç kimseye, hiçbir şeye benzemez. O kendi başına bir fenomendir. Hele o şahsiyetsiz çöp adamla karıştırılması büyük günahtır. **Cin Ali** eskilerin deyimiyle nevi şahsına münhasır bir kahramandır.

Cin Ali kendini fazlalıklardan arındırmış, bir lokma bir hırka felsefesini yaşam düsturu benimsemiş bir küçük kâmildir. **Gandi**'nin "basit yaşa ki başkalarına da yer kalsın" vecizesini kulağına küpe yapmış bir minimalist öncüdür. **Cin Ali** tevazuyla harmanlanmış yerli malı haftasının son temsilcisidir. O İkinci Dünya Savaşı'nda ekmek karneleriyle büyümüş bir anne babanın çocuğudur. Dolayısıyla anının çektiği kahrı da, balın kıymatını da bilir. Bir topaçla bile mutlu olur.

Milli Eğitim Bakanlığı Cin Ali'yi müfredattan kaldırıyormuş. Komisyon başkanı **Prof. Dr. Fırdevs Güneş: Cin Ali, Ayşegül** dizisi gibi hikâye kitaplarının artık çocukların ilgisini çekmediğini, bu tarz kitapların yeni müfredat programına uymadığı için ömrünü tamamladığını söylemiş.

Hocanın **Ayşegül** için söylediklerine imzamı atarım. Hiç sevmezdim onu. Hep güzel kıyafetler içinde, sürekli hayatın tadını çıkaran, hedonist bir haz nesnesiydi Ayşegül. Eminim şimdi fiyakalı bir plazada sağa sola emir yağdıran nemrut bir yöneticidir.

Cin Ali'yi basan yayıncı ise **Cin Ali**'nin ömrünü tamamladığı fikrine katılmadıklarını, **Cin Ali**'yi güncelleştireceklerini, onu bilgisayarla, cep telefonuyla vs. tanıştıracaklarını söylemiş. Olmaz, olabilemez. Bir kere eşyanın tabiatına aykırı.

Deneyelim ve görelim:

Baba bana Nokia al, kameralı al.
Koş Ali koş Mc Donalds'a koş.
Çöp gibisin. Bir Big Mac ye
Aç bir Coca Cola Ali, hayatın tadına bak...

Görsel 6: Cin Ali Bizimdir, Birgün Gazetesi, Aydan Çelik, 10 Şubat 2005

İnternetin yayılması ile birlikte Cin Ali'den bahsedenler çoğalır. Herkes çocukluk kahramanından özlem ve sevgi ile bahseder. Cin Ali'nin yazarı olan Rasim Kaygusuz'un da kızı olan bu tezin araştırmacısı ve ailenin diğer üyeleri, bu ilgi karşısında ne yapılması gerektiğini düşünmeye başlarlar. Bu süreçte bazı girişimler olursa da sonuçlanmaz.

Cin Ali'nin Facebook hesabı 2011'de @cinalibizim adıyla açılır. O sırada Cin Ali adı altında 300'den fazla Facebook hesabı vardır. Aynı yıl www.cinali.com.tr sayfası açılır.

30 Ağustos 2012'de 4+4+4 eğitim sistemine geçiş basında " Cin Ali gitti Bilge geldi" "Cin Ali artık yok" başlıklarıyla duyurulur. Yeni programda zorunlu eğitim 12 yıla çıkarılır; eğitime başlama yaşı 60 aya (5 yaş) düşürülür. 60 ayını tamamlayan öğrencilere, 3 aylık uyum ve hazırlık çalışmaları yapılacaktır. Yeni dönemde kullanılacak kitaplarda Bilge karakteri kullanılır. Basın öğretim programı değişikliğini gene Cin Ali'yi kullanarak duyurur (Görsel 7)

Cin Ali artık yok!

Çocukları birinci sınıfa artık Ali değil, Bilge hazırlayacak

http://www.posta.com.tr/cin-ali-artik-yok-haberi-137488

Perşembe, 30 Ağustos 2012 - 09:16

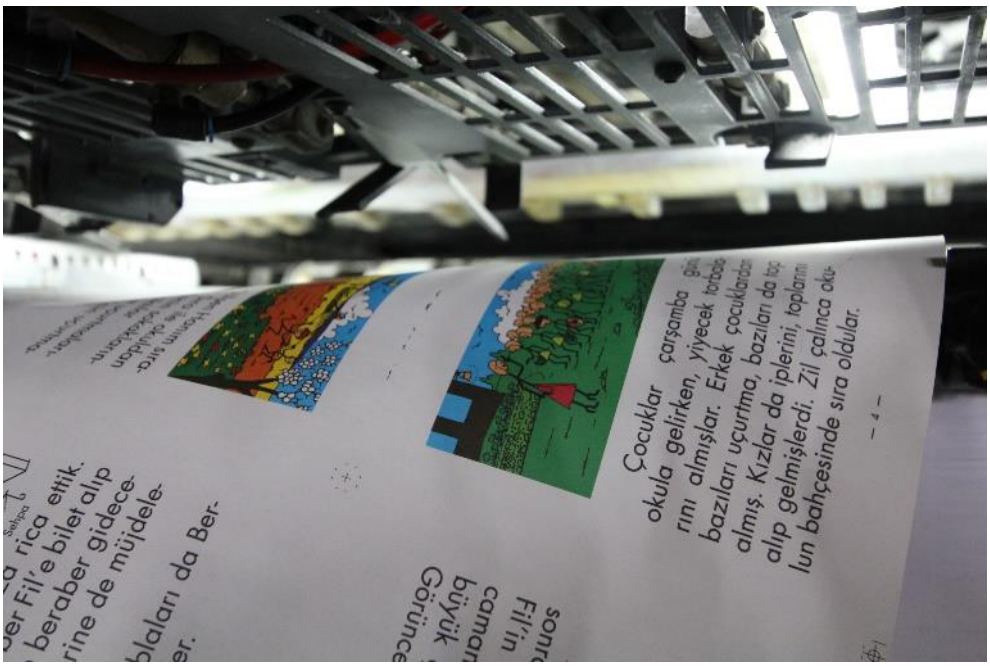
Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı birinci sınıfların çalışma kitaplarını yayımladı. İki ayrı bölüm halinde hazırlanan ve 12 haftalık programı kapsayan kitaplarda artık Ali karakteri değil, kız çocuğu Bilge karakteri var. Öğrencilere artık okulla Bilge, başlayan öğrencileri okula hazırlayacak. Kasım sonuna kadar işlenecek kitaplarda iki sesli harf e

Görsel 7: Cin Ali Artık Yok Posta Gazetesi internet haberi 30 Ağustos 2012

1988’de Rasim Kaygusuz’un ölümünden sonra 1992’ye kadar Cin Ali Yayınları devam eder. 1992’de Cin Ali kitaplarının basım hakkı süreli olarak başka bir yayıncıya verilir. 2010 yılında yayın hakkı tekrar aileye döner. Cin Ali’nin 45.yılı olan 2013’de kitapların tekrar basılmasına karar verilir; Cin Ali yeni teknoloji ile basılmak üzere hazırlanır. Resimler vektörel olarak tekrar çizilir (Görsel 8). 45 yıl önce SEKA’nın ürettiği karton ve saman kâğıdına basılan Cin Ali, artık SEKA olmadığı için ithal kâğıtların arasından en benzeyeni bulunur ve Ekim 2013’te ilk baskısı yapılır. (Görsel 9)

Görsel 8: Cin Ali dijital ortama aktarılıyor.

Görsel 9: Cin Ali Matbaada basılırken

Hedef kitle Cin Ali ile okumayı öğrenmiş olan yetişkinlerdir. Sanal medyada ve gazetelerin kitap eklerine ilan verilerek tanıtım yapılır. Bu süreçte Cin Ali adına bir vakıf kurulmasına karar verilmiş ve vakfın maddi alt yapısını oluşturmak üzere çalışmalar başlamıştır. Vakıf kurulmasına karar verilmesindeki en büyük etken, Cin Ali okuyan herkesin "Benim Cin Ali'm" diyerek sahip çıkması ve elinden geleni yapmak istediğini söylemesidir. Cin Ali artık sadece Rasim Kaygusuz'un ailesinin değil onu okuyan herkesin Cin Ali'sidir. Kitap fuarlarında her yaştan her kesimden ziyaretçi, eski bir dostu görmenin mutluluğuyla standa gelmekte; kimi öperek kimi koklayarak kiminin de gözleri dolarak sevgisini belli etmektedir. Anne-babalar çocuklarına, Cin Ali'nin okudukları ilk kitap olduğunu ve hiç unutamadıklarını, öğretmenler yıllarca bu kitapla okumayı öğrettiklerini ve çok başarılı olduklarını söylerler. Oyunla Okuma Yönteminin araçları da fuarlarda tanıtılır. Her yaştan ziyaretçi çok ilgi gösterir.(Görsel10)

Görsel 10: Ankara Kitap Fuarı 2019

Merak edilen bir diğer konu da Cin Ali'nin ve yazarının öyküsüdür. Cin Ali kimdir? Kim yazmıştır? Neden adı Cin Ali konulmuştur? Bu soruların yanıtlarını herkese tek tek vermektense bir müze kurup orada bunları anlatmaya karar verilir. Cin Ali'nin öyküsünde Cumhuriyet'in, Köy Enstitülerinin, eğitim tarihinin ve biri Karadeniz'in, biri İç Anadolu'nun bir köyünden gelen iki köylü çocuğunun ve ailelerinin de öyküsü vardır.

2013 Cin Ali için önemli kararların alındığı bir yıl olur. Hem vakıf kurulacak hem de bir müze hazırlanacaktır. Vakıf kurmak için ne yapılacağını sorup öğrenmek nispeten daha kolaydır. Avukat, muhasebeci ve vakıf üyesi olan kişilerle vakıfla ilgili bitmek bilmeyen görüşmelere başlanır.

Neden ve nasıl müze kurulur sorusunun yanıtını bulmak için bu tezin yazarı Ankara Üniversitesinde Müze Eğitimi Yüksek Lisans Programı'na kayıt olur. 2014

Eylül'ünde başlayan Müze Eğitimi programı ile Cin Ali Müzesinin kuruluşu süreci de başlamış olur. Bu tezin problemi, eğitim tarihinde yeri olan Cin Ali Hikâye Kitapları için müze kurulması ve bu müze için eğitim paketi hazırlanması oluşturmaktadır.

Amaç

Bu araştırmanın genel amacı Cin Ali Müzesinin kurulma nedenlerini ve Cin Ali Müzesinde yapılacak müze eğitimi çalışmalarını ortaya koymaktır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

1. Cin Ali kimdir? Cin Ali'nin yazarının(Rasim Kaygusuz) bu kitaplar hakkındaki düşünceleri nelerdir?
2. Cin Ali Müzesinin kuruluş süreci nasıl gelişmiştir?
   a. Konumu
   b. Müze mimarisi ve koleksiyonu
3. Cin Ali Müzesinin eğitim içeriği nasıl olabilir? Hazırlanan modülün uzman görüşlerine göre değerlendirilmesi.

Önem

Cin Ali Müzesi içeriği açısından biricik ve tektir. Hem bir karakteri hem bir yazarı hem de Türkiye Cumhuriyet Dönemi eğitim tarihinden kesitleri içermektedir. Koleksiyonundaki eserler aile arşivinden alınmıştır. Müzenin bulunduğu binanın kendi öyküsü vardır. Müze tasarımı, yapılması planlanan eğitimlere göre düşünülmüş; yapılacak eğitimler müze tasarımını; müze tasarımı yapılacak eğitimleri şekillendirmiştir.

Bu tezin kapsamındaki çalışmalarla:

1. Bir kültürel mirasın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için yapılabilecek çalışmalarda tezde anlatılan yöntemlerden yararlanılabilir. Bu tezde bir kültürel mirasın korunması için yapılan müze etrafında örülen çalışmalar anlatılmakla birlikte, her kültürel mirasın bir müzesinin olması gerekmez. Ancak gelecek kuşaklara aktaracak bir değerin farklı çalışma ve araştırma yöntemleriyle belgelenmesi ve yeni kuşaklara anlatılması gerekir. Bu çalışmada anlatılan yöntemler fikir verici olabilir.
2. Genelde müzeler yapıldıktan sonra incelenir ve üçüncü kişiler tarafından yorumlanır. Bu teze konu olan Müzenin tüm hikâyesi, karar verilmesi,

planlanası, tasarlanması, inşası ve işletilmesi süreci birinci ağızdan anlatılmıştır.

3. Müzelerin eğitim programları genellikle müzeler açılıp ziyaretçiler kabul edilmeye başlandıktan sonra yapılır. Cin Ali Müzesi örneğinde ise tersine bir yol izlenmiş, önce Müzeye bağlı alanlar– dinlenme, alışveriş- açılmış ve eğitim çalışmaları başlamış, ana sergi alanları ise daha sonra tasarlanıp uygulaması yapılmıştır. Bu tarz bir çalışmada müze eğitimi için gereken mekân tasarımı ve sergileme olanakları için ihtiyaçlar belirlenmiş ve müze eğitimi müze tasarımını belirleyen en önemli unsurlardan biri durumuna gelmiştir. Müze tasarımı ile ilgilenenler bu deneyimden yararlanabilir.
4. Müzede yapılmış ve yapılması planlanan eğitim ve etkinlikler geniş bir yelpazeye sahiptir. Bu etkinlikler eğitimcilere örnek oluşturabilir.

Sınırlılıklar

Bu çalışma Cin Ali, müze binasının kendisi ve aile arşivindeki belgeler ile sınırlıdır.

Tanımlar

Müze: Uluslararası Müzeler Konseyi ICOM (International Council of Museums) 1946'da yaptığı müze tanımını 1951, 1961, 1974 ve 2007'de değişen müze anlayışına göre günceller. ICOM, 21.yüzyılda müzelerin geldiği nokta ve gelecekteki rolleri hakkında yeni (ve klişe olmayan) bilgi ve fikirlerin üretilmesi için 2018'de üye ülkelere bir çağrıda bulunur ve bu amaçla bir komite (Museum Definition, Prospects and Potentials - MDPP) oluşturulur. Komite Ekim 2019'da Kyoto'da toplanarak üye ülkelerden gelecek verilere göre yeni bir tanım oluşturacak.

ICOM' un 2019 Ekimine kadar geçerli olan (2007) müze tanımı: "Müze, toplumun ve onun gelişiminin hizmetinde, kamuya açık, eğitim, çalışma ve haz amacıyla insanlığın ve etrafındakilerin somut ve soyut mirasını toplayan, muhafaza eden, araştıran, ileten ve sergileyen, kar amacı gütmeyen kalıcı bir kuruluştur**.** (ICOM, 2007)

Müzeler kısaca geçmişi geleceğe taşıyan mekânlardır. Bu mekânların nasıl kurgulanacağı, işletileceği, tanıtılacağı ve kullanılacağı içinde bulunduğu çağa göre değişecektir.

Müze eğitimi: Müzeler, fiziki açıdan bakıldığında bir bina, bir mekân, bir açık hava ortamı, bir fabrika, sanal ortam vb. çok farklı biçim ve şekilleri olan özelliklere sahip kurumlardır. Bu kurumların bağlı olduğu yerler resmi ve özel olabildiği gibi, yönetim bakımından farklı kuruluşlara ait ve çok çeşitli koleksiyonlara sahip olabilmektedirler. Bu yüzden hem dünya genelinde hem de Türkiye'de sayıları her geçen gün artmaktadır. Sayılarının artmasına, farklılık ve çeşitliliklerine rağmen müzelerin ortak işlevi, toplamak, sergilemek, onarmak, biriktirmek, tanıtmak, eğitmek ve eğlendirmektir. Eğitim, müzelerin işlevleri içerisinde en önemli olanlarından biridir.

Müze eğitimi, müzenin bir eğitim alanı olarak kullanılmasını hem de müzedeki eserlerin bir eğitim aracı olarak kullanılarak eğitim yapılmasını kapsamaktadır. Bu tezin konusu, müzenin kendi koleksiyonundan yola çıkılarak yapılan müze eğitim paketlerini incelemektir

BÖLÜM 2

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden betimsel araştırma modeli kullanılarak hazırlanmıştır. Betimsel araştırmalar verilen bir durumu aydınlatmak, değerlendirmeler yapmak ve olaylar arası ilişkileri ortaya çıkarmak için yürütülür. Asıl amaç incelenen durumu etraflıca tanımak ve açıklamaktır. Eğitim alanındaki araştırmalarda en yaygın tarama yöntemidir. Betimsel araştırmalar bireylerin, grupların özelliklerini ve davranış biçimini; fiziksel ortamların özelliklerini özetler. Betimsel yöntemde olgunun çeşitli yönleri ve bunlar arsındaki ilişkilerin ayrıntılı bir analizi gerekir. (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2014)

2.2. Çalışma Grubu, Çalışma Belgesi

2.2.1. Çalışma Grupları

1. **Çalışma Grubu: Müze eğitimi uzmanları**

Ankara Üniversitesi Disiplinler Arası Müze Eğitimi Ana Bilim Dalı- Müze Eğitimi Programından mezun 3 müze eğitimcisinin görüşleri alınmıştır.

2. **Çalışma Grubu: Rasim Kaygusuz'un yakınları**

- Remziye Kaygusuz – eşi (Tarihe 1000 Tanık projesi, 2003)
- Nevin Apaydın – kızı
- Emre Apaydın – damadı
- Pınar Apaydın – torunu
- Nesrin Kalaycıoğlu – kızı
- Hüseyin Kalaycıoğlu – damadı
- M. Cem Kalaycıoğlu – torunu
- Başak Kalaycıoğlu – torunu
- Ayşegül Peker – yeğeni

- Mustafa Peker – yeğeni
- Niyazi Alişan – yeğeni
- Erkan Alişan– yeğeni
- Servisel Alişan – akrabası
- Yakup Alişan – yeğeni
- Melahat Alişan – akrabası
- Murat Alişan – yeğeni
- Asiye Hanedar – yeğeni
- Kaya Kaygusuz – yeğeni
- Cengiz Cengiz – akrabası
- Melih Falakaoğlu – akrabası
- Meryem Cengiz – akrabası
- Pervin Falakaoğlu – akrabası
- Mustafa Torun– dağıtımcısı
- Dursun Kıratlı – çalışanı
- Ayla Kutlay – öğretmen arkadaşı
- Yaşar Kılıç – öğrencisi

Rasim Kaygusuz'un yakınlarından 26 kişi ile görüşülmüştür.

2.2.2. Çalışma Belgesi

Bu araştırmada kullanılan tüm belgeler ve fotoğraflar Cin Ali Müzesi, Cin Ali Kütüphanesi, Cin Ali Eğitim ve Kültür Vakfı ve aile belgeliklerinden alınmıştır.

2.2.3. Verilerin Toplanması

- Cin Ali Müzesi, Vakıf ve Kütüphanedeki tüm belgelerle aile arşivindeki belgeler ve fotoğraflar taranmış ve dijital ortama aktarılmıştır. Çalışma süresi içinde bulunan yeni belgelerin de tarih ve yer saptamaları yapılmış, dijital ortama aktarılmıştır.
- Fotoğraflar, diplomalar, müfettiş raporları, Cin Ali Yayınlarından çıkan eserler ve Cin Ali Yayınlarına ait resmi evraklar incelenmiştir.
- Gazete ve dergilerde çıkan haberler, yazılar, röportajlar, radyo ve televizyon programları, internette çıkan haberler ve yazılar, Cin Ali mail adresine gelen mailler taranmıştır.

- Cin Ali Yayınları'nın Ankara, İstanbul ve İzmir'de katıldığı kitap fuarlarında standa gelen ziyaretçilerle görüşülmüştür.
- Cin Ali'nin Peşinde belgeseli sırasında hem aile üyeleriyle hem de çeşitli nedenlerle Rasim Kaygusuz ve Cin Ali ile bağlantısı bulunan kişilerle görüşmeler yapılmıştır.
- Ses kayıtları: Rasim Kaygusuz'un eşi Remziye Kaygusuz'un Milliyet Gazetesinin Tarihe Bin Tanık projesi kapsamında yapılmış 9 saatlik video kaydı ve 9 saatlik ses kaydı incelenmiştir.
- Ayrıca İzmir Özel Türk Kolejinde 2016-2017 eğitim yılından 2018-2019 eğitin yılına kadar dört kez yapılan; İzmir Ekin Kolejinde 2018-2019 eğitim yılında yapılan tüm Cin Ali Günleri'ne katılarak öğretmen ve öğrencilerle yapılan görüşmeler yapılmıştır.
- Mimarlar Derneği 1927, Cumhuriyet Gazetesi, TED Üniversitesi, Cer Modern'de toplantı ve sergilerde yapılan görüşmeler veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

2.2.4. Verilerin Çözümlenmesi

Görüşmeler veri toplama aracı olarak kullanılmış, araştırmanın alt amaçları doğrultusunda çözümlenip özetlenerek bulgular kısmında verilmiştir.

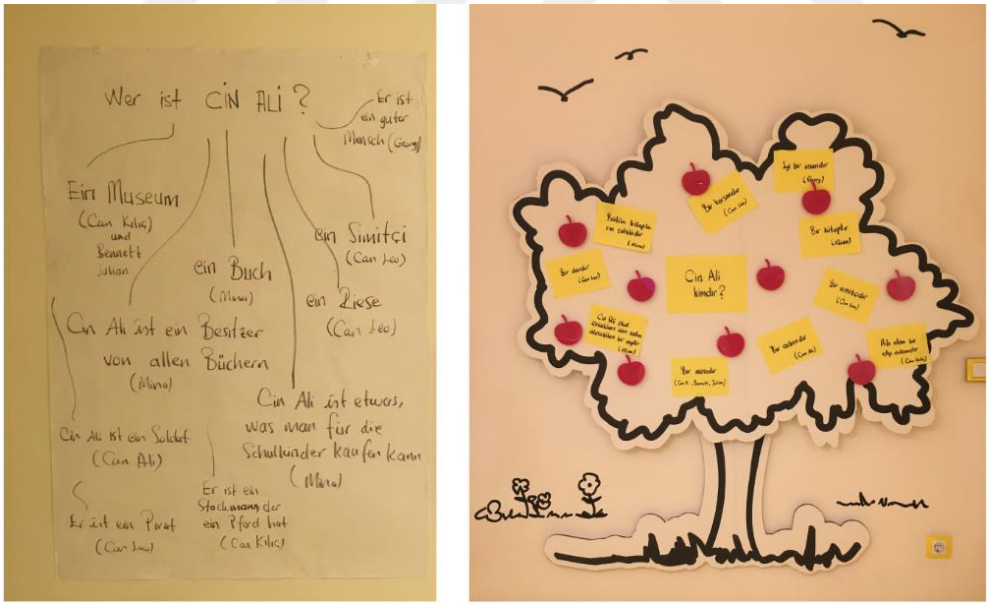
BÖLÜM 3

BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. Cin Ali Kimdir, Yazarı Rasim Kaygusuz'un Bu Kitaplar Hakkındaki Düşünceleri

3.1.1. Cin Ali Kimdir?

22 Şubat 2017'de Alman Büyükelçiliği Anaokulu öğrencileri için bir saatlik etkinlik planlanır. Etkinlikten önce sınıf öğretmeni çocuklarla "Cin Ali kimdir" sorusuna yanıt ararlar. Çocukların ebeveynlerinden biri ya da ikisi yabancıdır ve çocukların bir kısmı Türkçe bilmemektedir. Cin Ali kimdir sorusuna değişik yanıtlar verirler. (Görsel 11)

Görsel 11: Cin Ali kimdir Almanca yanıtlar ve Türkçeleri 22 Şubat 2017

Cin Ali bir devdir.

Cin Ali bir kitaptır.

Cin Ali iyi bir insandır.

Cin Ali bir korsandır.

Cin Ali bir simitçidir.

Yetişkinlerin yanıtları çocuklarınkinden çok daha karmaşıktır.

“Neredeyse yarım yüzyıldır birçok kuşağa okumayı öğreten, birçok kişinin ilk edebi kahramanı olarak hayatlarına giren dönem dönem gözden uzaklaşsa da Türkiye’de eğitim kültürünün ve popüler kültürün her zaman önemli bir parçası olan Cin Ali…” içimizden biridir. (Yeltan, 2015)

Cin Ali ilk kahramanımızdır. “Onunla her şeyi anlatabilir ve onu her karakterin yerine koyardım ben küçükken. Hareket ettirirdim, çikolata yerken onunla birlikte hecelerdim, kendi ağzıma bulaşan kakaolardan onda da var mı diye hemen kontrol ederdim. Ederdim ki bir sorun varsa mendilimin ucuyla onunkini de silivereyim.” (Yeltan, 2015)

Cin Ali bir arkadaştır. “Cin Ali çocuklara cesaret veren bir arkadaştı aslında. Hangi yöntemle olursa olsun, okumayı hemen öğrendikten sonra ellerine aldıklarında, onları artık okuyabildiklerini gösteren, onların okuma isteklerini ve motivasyonlarını artıran, kendilerine güvenerek bir sonraki aşamaya geçmelerini yani ellerine daha karmaşık öykü kitaplarını alıp okumalarını sağlayan bir geçiş arkadaşıydı. Cin Ali, okuma –yazma öğretiminde bütünü birleştiren parçalardan biriydi. Cin Ali’nin çocuklara duyumsattığı duygunun modası geçmezdi. Cin Ali’nin görevi bitmezdi…” (Yılmaz, 2008)

Cin Ali ilham kaynağıdır. Genç tasarımcılar Cin Ali’yi “Yeniden Dönüşüm Projesi” kapsamında yeni ürünlere dönüştürürler. (Görsel 12)

Görsel 12:Demet Bilici ve Fırat Arık’ın yaptığı Cin Ali ile yeni tasarımlar, 2005

2005’te açılan İstanbul Oyuncak Müzesinde Cin Ali kendine bir köşe bulur. Aile koleksiyonundan bazı eserler İstanbul Oyuncak Müzesinde sergilenmek üzere geçici olarak verilir. (Görsel 13)

Görsel 13: İstanbul Oyuncak Müzesi Cin Ali köşesi 2005

2011 İstanbul Moda Haftasının konuğu gene Cin Ali olur. Genç bir modacı koleksiyonunda Cin Ali figürleri kullandığı için moda haftası Basında “Cin Ali Podyumda” başlığıyla yer alır.

Moda günlerine esin kaynağı olur. (Görsel 14)

Görsel 14: İstanbul Moda Günleri Aslı Güler: Her Şey Mümkün Şubat 2011

Tiyatroda Cin Ali vardır. (Görsel 15)

Görsel 15: Şile Belediyesi Çocuk Tiyatrosu: Cin Ali Aramızda 2014

Düğün davetiyelerinde de Cin Ali vardır.(Görsel 16)

Görsel 16: Cin Ali'nin 11. Kitabı "Cin Ali Düğünde" 26 Ağustos 2011

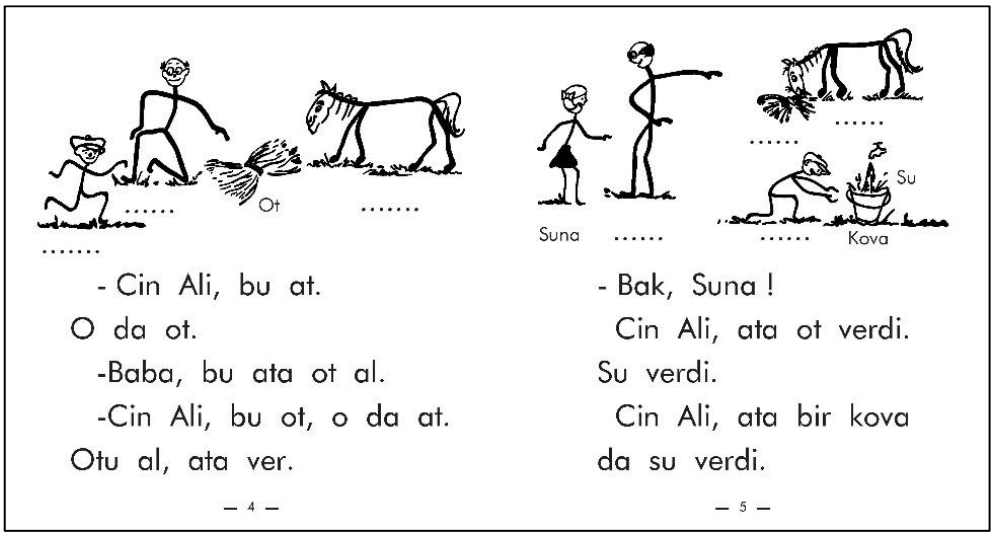
Cin Ali bir tablodur. Ressam Sabire Susuz Cin Ali'ye olan vefa borcunu Cin Ali'yi bir sanat eserine dönüştürerek öder. Ressam Sabire Susuz, aileden izin alarak Cin Ali Kitaplarından sahnelerini eserlerinde kullanır. "Cin Ali Sergide" 9-31 Mayıs 2012 arasında sergilenir.(Görsel 17)

Görsel 17: Cin Ali Sergide Merkür Sanat Galerisi- İstanbul 5-31 Mayıs 2012

Takı tasarımından örgü bebeğe, bilgisayar oyunundan TV programlarına pek çok değişik konuda ilham kaynağıdır. Eğitimde de yaratıcı çalışmalara ilham verir. Drama dersinde, bilgisayarda Cin Ali çizgi filmi, müzik dersinde Cin Ali şarkıları, resim, seramik eserler, tişört boyama, oriyantring (yön bulma), gölge tiyatrosu sadece birinci sınıf öğrencilerine değil ikinci ve üçüncü sınıflarda da Cin Ali çalışmaları yapılabileceğini göstermiştir.

Cin Ali 1968'de Öğr. Rasim Kaygusuz tarafından yazılan hikâye kitaplarının kahramanıdır. 10 kitaptan oluşan serinin ilk kitabı en basit olanıdır. Her kitap bir öncekinden zor, bir sonrakinden kolaydır. Serinin ilk kitabı Cin Ali'nin Atı, çocukların sözcükleri kolay ayırt edebilmesi için büyük puntolarla satır aralığı fazla olarak yazılır. Sözcükler bir iki istisna dışında tek ya da iki hecelidir.(Görsel 18) Son kitap ise daha küçük puntoludur; daha zor sözcüklerden ve daha uzun tümcelerden oluşmaktadır.

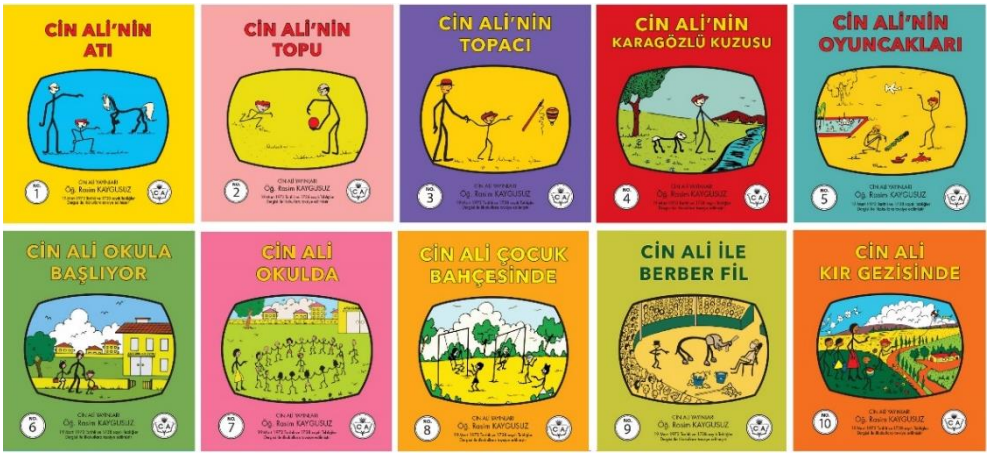
Görsel 18: Cin Ali'nin Atı 1.kitap

10.kitapta artık resimler renkli ve daha ayrıntılıdır. Çocukların resimlerle metinler arasındaki ilişkiyi anlamaları için ilk dokuz kitap tek renklidir. (Görsel 19)

Görsel 19: Cin Ali Kır Gezisinde 10.kitap

İlk dokuz kitapta resimlerin altındaki noktalı yerlere resimdeki şeklin ne olduğunun yazılması istenmektedir. 10.kitabın kapak ve arka sayfasının içindeki resimlerin hangi kitaba ait olduğu sorulmaktadır. Böylece tüm kitaplar arasında ilişki kurulmuş olacaktır. Kitaplardaki resimler tek renk olduğu için bir boyama kitabı olarak da kullanılabilirler. (Görsel 20)

Görsel 20: Cin Ali Hikâye Kitapları

İlkokul birinci sınıf öğrencisinin ilk çizimleri Cin Ali'ninki gibi çizgilerden oluşur. Bu yüzden Cin Ali'nin resimlerini çizmek kolaydır. Resim derslerinde kitaplardan resimler çizilir. Hatta Cin Ali gibi çizmek deyimi artık dilimize yerleşmiştir. Cin Ali bir kitap olmaktan çıkıp kültürel- toplumsal bir değere dönüşmüştür

Cin Ali'yi her yaştan, her kuşaktan, toplumun tüm sosyal gruplarından ve Türkçeyi Cin Ali'den öğrenen yabancılardan seveninin olması, Cin Ali'yi toplumu birleştiren bir değer olduğunu; "Cin Ali varken her şey çok güzeldi" diye tanımlanması, masumiyetin simgesi olarak belleklerde yer aldığını göstermektedir. Cin Ali bu haliyle korunmalı ve toplumsal belleğin bir öğesi olarak gelecek kuşaklara aktarılmalıdır. Eğitimdeki önemi ise 50 yıl sonra yeni kuşak öğretmenler tarafından da tekrar anlaşılmış, "Ben seviyorum ama çocuğum sever mi bilmem" sorusunun yanıtını 50 yıl sonra Cin Ali'yi bugün okuyan çocuklar vermiştir: Cin Ali'yi çok seviyoruz." Cin Ali'nin kendi çağına sıkışıp kalmadığının, gelecek kuşaklara da okumayı ve yazmayı öğreteceğinin göstergesidir.

3.1.2 Yazarı Rasim Kaygusuz'un Cin Ali Hikâye Kitapları Hakkındaki Düşünceleri

Cin Ali Hikâye Kitaplarının yazarı Öğr. Rasim Kaygusuz 1926'da Ankara'nın Ayaş ilçesine bağlı Zirkayı(Yenikayı) Köyünde doğdu. Çanakkale'de şehit olan dayısının ismi verilir. 3 yaşında annesini kaybeden Rasim ve ağabeyi Ali'ye babasının ikinci eşi annelik eder. (Görsel 21)

Görsel 21: Soldan sağa ayakta Ali, Rasim oturan Nuri, Hatice, önde Şazi, Aysel 1939

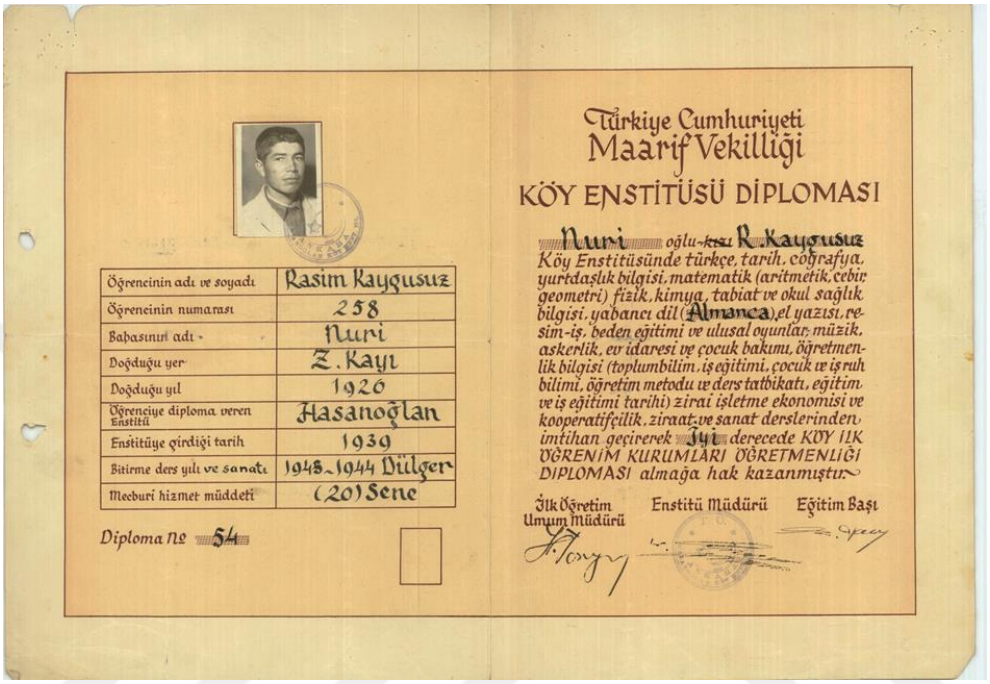
Zirkayı, eski Ankara-İstanbul karayolu üzerinde bulunan kıraç bir Anadolu köyüdür. Köyün geçim kaynağı hayvancılık ve hububat tarımıdır. İçine kapalı ve yoksul bir köydür. 1934 yılında Kayı Köyü Milli Eğitim Bakanlığınca bölge merkezi seçilmiş ve bu ihtiyacı karşılayacak şekilde okul binası yapılmıştır. İki kardeş ilk üç sınıfı köyde okurlar. 4.ve 5.sınıfları okumak için başka bir köydeki akrabalarının yanına giderler.

İlkokul bitirince 1939'da ağabeyi Ali ile birlikte yatılı okumak üzere, yeni açılan -sonradan Köy Enstitüsüne çevrilen- Eskişehir - Çifteler Köy Öğretmen Okuluna giderler. (Görsel 22)

Görsel 22: Ayakta soldan ikinci Rasim Kaygusuz, 1939

17 Nisan 1940'ta Köy Enstitüleri Kanununun kabulünden sonra tüm ülkede köy enstitüleri kurulur. 2 Temmuz 1942'de Çifteler Köy Enstitüsünden Hasanoğlan Köy Enstitüsüne giden 45 öğrenci arasında Ali ve Rasim Kaygusuz kardeşler de vardır. 1944'te mezun olurlar. Rasim Kaygusuz'un sanatı dülger (marangoz) (Görsel 23), ağabeyininki demircidir.

Türkiye Cumhuriyeti
Maarif Vekilliği
KÖY ENSTİTÜSÜ DİPLOMASI

Öğrencinin adı ve soyadı	Rasim Kaygusuz
Öğrencinin numarası	258
Babasının adı	Nuri
Doğduğu yer	Z. Kayı
Doğduğu yıl	1926
Öğrenciye diploma veren Enstitü	Hasanoğlan
Enstitüye girdiği tarih	1939
Bitirme ders yılı ve sanatı	1943-1944 Dülger
Mecburi hizmet müddeti	(20) Sene

Diploma no 54

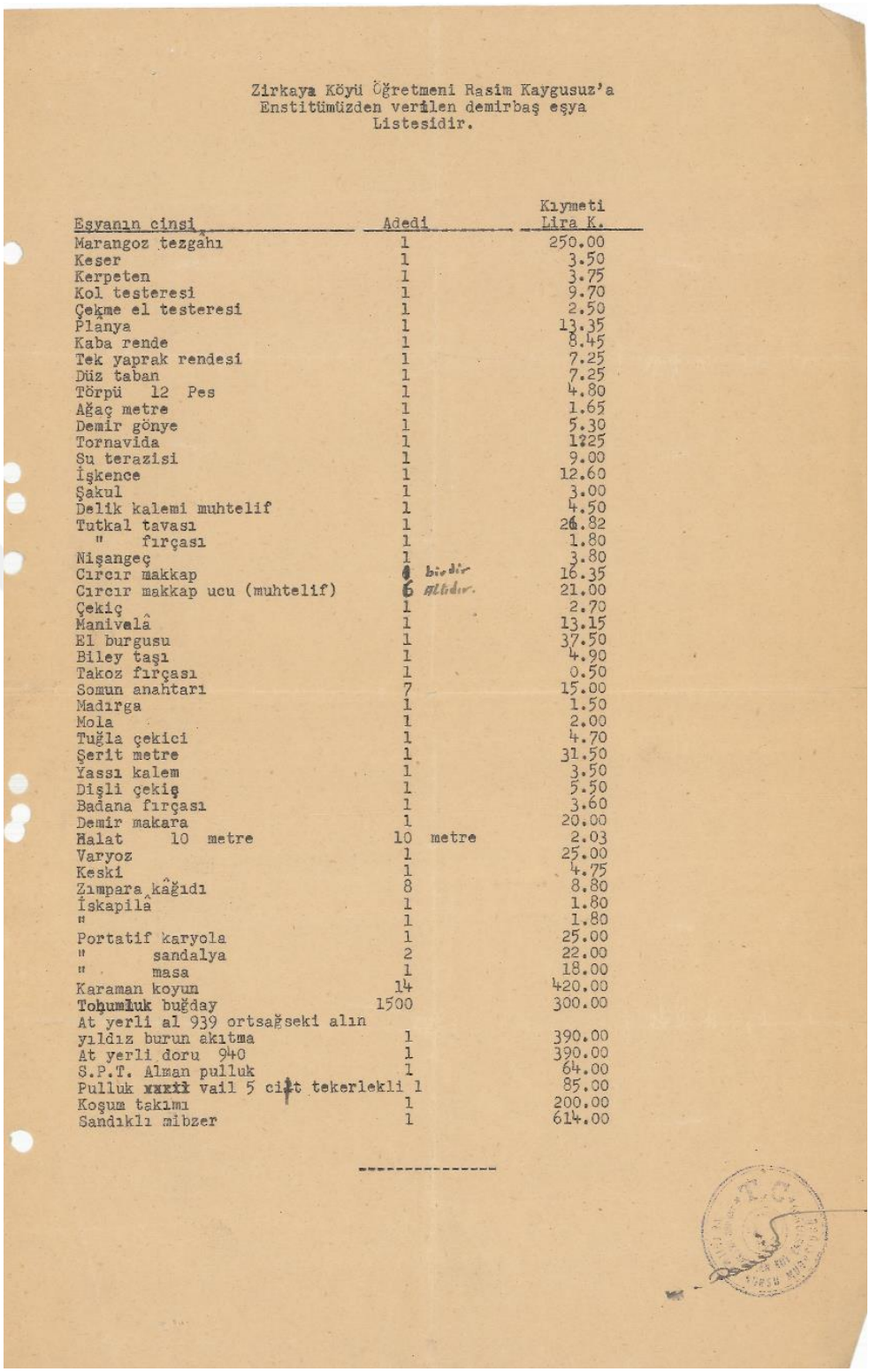
Nuri oğlu-kızı R. Kaygusuz Köy Enstitüsünde türkçe, tarih, coğrafya, yurtdaşlık bilgisi, matematik (aritmetik, cebir geometri) fizik, kimya, tabiat ve okul sağlık bilgisi, yabancı dil (Almanca), el yazısı, resim-iş, beden eğitimi ve ulusal oyunlar, müzik, askerlik, ev idaresi ve çocuk bakımı, öğretmenlik bilgisi (toplumbilim, iş eğitimi, çocuk ve iş ruh bilimi, öğretim metodu ve ders tatbikatı, eğitim ve iş eğitimi tarihi) zirai işletme ekonomisi ve kooperatifçilik, ziraat ve sanat derslerinden imtihan geçirerek iyi derecede KÖY İLK ÖĞRENİM KURUMLARI ÖĞRETMENLİĞİ DİPLOMASI almağa hak kazanmıştır.

İlk Öğretim Umum Müdürü — Enstitü Müdürü — Eğitim Başı

Görsel 23: Rasim Kaygusuz'un Köy Enstitüsü diploması 1944

Köy Enstitüsünden mezun olanlar 20 yıl boyunca kendi köylerinde öğretmen olarak mecburi hizmet yapmak zorundaydı. Kendi köylerinde sadece öğretmen değil aynı zamanda önder olmak üzere yetiştirilmişlerdi. Köy çocuklarına sadece okuma –yazma öğretmeyeceklerdi; aynı zamanda daha iyi tarım yapmayı, hayvancılığı, temizliği yaşamda ayakta kalabilmek için ne gerekiyorsa onu da öğreteceklerdi.

9 Kasım 1944'de henüz 18 yaşında kendi köyünde öğretmen olarak göreve başlar. Köyüne giderken, Hasanoğlan'dan ağabeyine demircilikle ilgili, kendine çekicinden testeresine, şerit metresinden matkabına kadar marangozlukla ilgili her türlü alet edevat verilir. Savaşın kapımıza dayandığı, dünyanın alevler içinde yandığı o yokluk günlerinde, örnek çiftçilik ve üretim yapmaları için iki at, koşum takımı, demir pulluk, mibzer, tohumluk buğday ve 14 koyun zimmet karşılığı teslim edilir. (Görsel 24)

Zirkaya Köyü Öğretmeni Rasim Kaygusuz'a
Enstitümüzden verilen demirbaş eşya
Listesidir.

Eşyanın cinsi	Adedi		Kıymeti Lira K.
Marangoz tezgahı	1		250.00
Keser	1		3.50
Kerpeten	1		3.75
Kol testeresi	1		9.70
Çekme el testeresi	1		2.50
Planya	1		13.35
Kaba rende	1		8.45
Tek yaprak rendesi	1		7.25
Düz taban	1		7.25
Törpü 12 Pes	1		4.80
Ağaç metre	1		1.65
Demir gönye	1		5.30
Tornavida	1		1225
Su terazisi	1		9.00
İşkence	1		12.60
Şakul	1		3.00
Delik kalemi muhtelif	1		4.50
Tutkal tavası	1		26.82
" fırçası	1		1.80
Nişangeç	1		3.80
Cırcır makkap	4	bedir	16.35
Cırcır makkap ucu (muhtelif)	6	adedir.	21.00
Çekiç	1		2.70
Manivelâ	1		13.15
El burgusu	1		37.50
Biley taşı	1		4.90
Takoz fırçası	1		0.50
Somun anahtarı	7		15.00
Madırga	1		1.50
Mola	1		2.00
Tuğla çekici	1		4.70
Şerit metre	1		31.50
Yassı kalem	1		3.50
Dişli çekiç	1		5.50
Badana fırçası	1		3.60
Demir makara	1		20.00
Halat 10 metre	10	metre	2.03
Varyoz	1		25.00
Keski	1		4.75
Zımpara kâğıdı	8		8.80
İskapilâ	1		1.80
"	1		1.80
Portatif karyola	1		25.00
" sandalya	2		22.00
" masa	1		18.00
Karaman koyun	14		420.00
Tohumluk buğday	1500		300.00
At yerli al 939 ortsağseki alın yıldız burun akıtma	1		390.00
At yerli doru 940	1		390.00
S.P.T. Alman pulluk	1		64.00
Pulluk xxxxi vail 5 cift tekerlekli	1		85.00
Koşum takımı	1		200.00
Sandıklı mibzer	1		614.00

Görsel 24: Öğretmen Rasim Kaygusuz'a Hasanoğlan Köy Enstitüsünden verilen demirbaş listesi

O yıllarda tüm yurtta okuma yazma seferberliği vardır. Köylerde köylünün yardımıyla okul binaları inşa edilir. 1944'te eski taş mektebin yanına uzun mektep denilen ek binayı yaparlar. (Görsel 25)

Görsel 25: Rasim öğretmen, Zirkayı köyü ilkokulu "uzun mektep" inşaatında 1945

1946 – 47 eğitim öğretim yılında Zirkayı Bölge Okulu olur. Yeni binalar yapılır. 1948 de eski mezarlığın batı ucuna , " Orta Mektep" diye anılan bina, mektebin yanına da sıhhiye binası yapılır. Yaz aylarında Hasanoğlan Köy Enstitüsünden öğrenciler staj için geldiklerinde o binada kalırlar. Gelen öğrenciler hem çalışır hem de çocuklarla tiyatro ve benzeri etkinlikler yaparlar.

1949 yılının yaz döneminde Hasanoğlan' da üç aylık bir tamamlayıcı kursa katılır. Enstitünün Yüksek bölümü kapatılmıştır ama okul "Hasanoğlan Köy Enstitüsü ve Eğitmen Kursu Müdürlüğü" adıyla meslek içi eğitimlere devam etmektedir.

1948-50 yıllarında eski mezarlığın kuzey tarafına bir bina daha yapılır. Daha sonra Yetiştirme Yurdu olarak kullanılan bu binaların inşaatında iki kardeş köylü ile birlikte çalışırlar. (Görsel 26)

Görsel 26: Zirkayı Yetiştirme Yurdu binaları 1948

Okulda uygulama bahçesini tanzim ederler, üzüm asması-bağ çubuğu, meyve fidanları, akasya ve akçaağaç dikerler. Köye örnek olacak bir meyve fidanlığı yaparlar. Yaklaşık 1000 ağaçlık elma, dut kayısı, kiraz, armut bahçesi oluştururlar. Onları örnek alan köylüler de meyve ağaçları dikerler. Bir zamanların kıraç köyü zamanla yemyeşil bir köye döner. (Görsel 27)

Görsel 27: Rasim ve Ali Kaygusuz'un yaptığı meyve bahçesi, Zirkayı Köyü, 20 Nisan 1952

1.11.1950'de köy bölge okulu olarak yapılan bu binalara Çocuk Yetiştirme Yurdu açılır. 13.11.1950'de köy okulu ve yetiştirme yurdu kadrosu birleştirilir.

Yetiştirme Yurdu 40 dönüm araziye yayılan yatakhane, idare binası, revir, kütüphane ve çalışma odalarından oluşuyordu. Binalar ABD'nin verdiği bir elektrojen grupla ışıklandırılıyordu. Ayrıca köy binalarına da çok ucuz bir ücretle bu ışıktan faydalanma imkânı verilir.

Zirkayı Yetiştirme Yurdu, Türkiye'nin malzeme bakımından en zengin kimsesiz çocuk yetiştirme yurdudur. 50 kadar kimsesiz çocuk getirilip yerleştirilir. Zaman zaman çocuk sayısı 100'e kadar çıkar. 7-14 yaşlarındaki kimsesiz çocuklar kalır. Köyde yetiştirme yurdu açılınca, köyün çocukları ve yurt çocukları, köyün ilkokulunda birlikte eğitim-öğretim yapmaya başlar. Ana baba şefkatinden uzak bu çocukların aile hayatına katılması için her çocuk cumartesi – pazar köydeki bir ailenin yanına evci çıkartılır.

Babası Nuri, Ankara'daki arsasını satar, iki kardeş maaşlarını birleştirir Yetiştirme Yurdunun 200m ilerisinde kıraç bir arazi alırlar. Köyün en ucuz ve en verimsiz toprağı,

beyaz, kireçli bir toprak. Orada bir meyve bahçesi kurup köylüye örnek olmak isterler. Köylüler ağaçların meyve vereceğine inanmaz. Ağaç dikmeye köyün çocuklarını da götürürler. Kimisine fidanı diktirir, kimisine çiğnetir, kimisine su döktürürler. Böylece öğrenciler ağaç dikmeyi öğrenir. Köylüler diktikleri fidanları söker; iki kardeş tekrar diker. Bir süre sonra köylüler ağaçları sökmekten vazgeçer. Birkaç yıl sonra ağaçlar ürün vermeye başlayınca köylü de meyve bahçeleri yapmaya başlar. Rasim ve Ali Öğretmenler onlara aşılamayı, budamayı öğreterek, yani onları eğiterek yardımcı olurlar. Bir süre sonra köyün çevresi de meyve bahçeleri ile dolar. Öğrencilerle birlikte okulun ve yurdun çevresini de ağaçlandırırlar. (Görsel 28 ve 29)

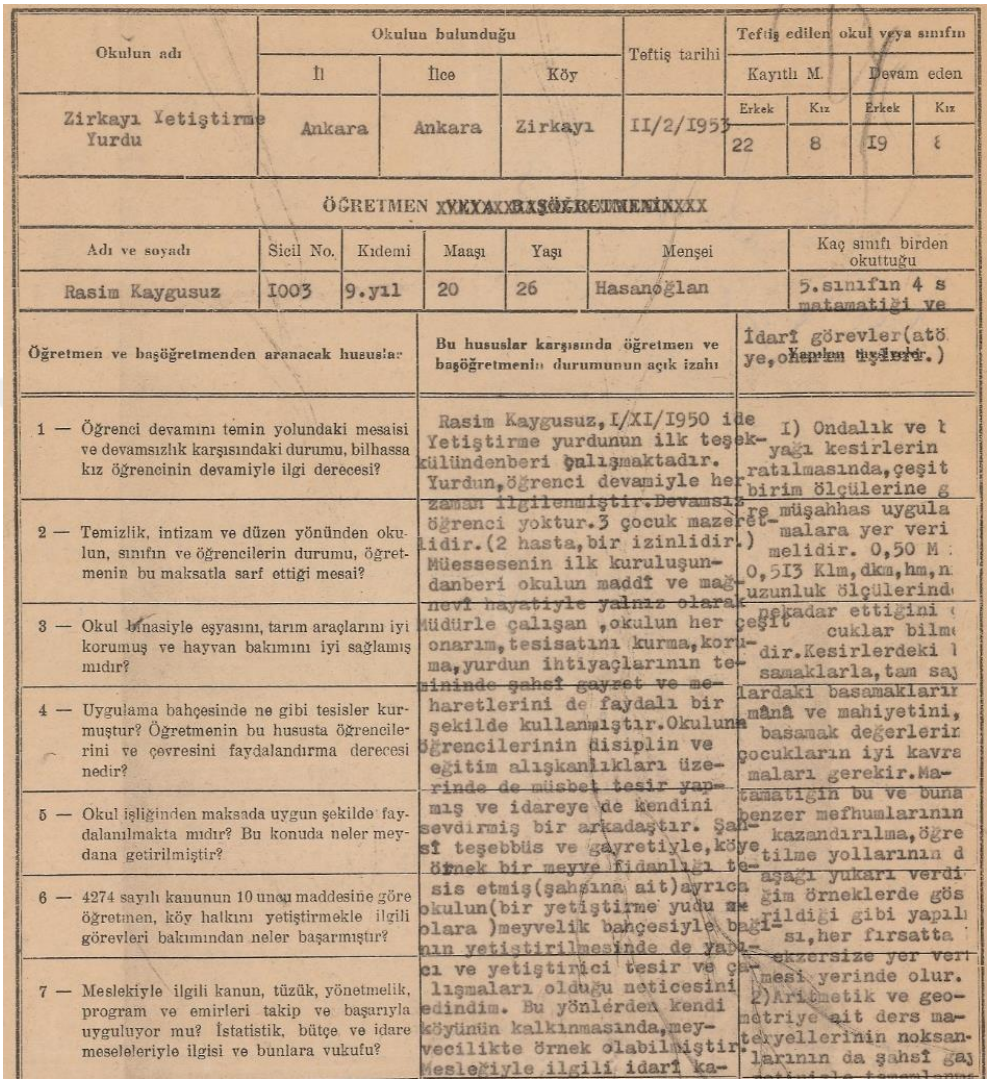
Görsel 28: Zirkayı Yetiştirme Yurdunda ağaç fidanı diken öğrenciler 1950

Görsel 29: Ağaçlar büyümüş Zirkayı Yetiştirme Yurdu, 2019

11 Şubat 1953 tarihli müfettiş raporu: Okulun maddi ve manevi hayatiyle, okulun her onarım, tesisatını kurma, koruma, yurdun ihtiyaçlarının temini, şahsi teşebbüs ve

gayreti ile köye örnek bir meyve fidanlığı (şahsına ait) tesis etmiş ve ayrıca okul ve yetiştirme yurdunun meyvelik bahçesi ile bağını yetiştirmiştir. Bu yönlerden köyünün kalkınmasına meyvecilikte örnek olmuştur. Üzerinde ayrıca atölye işleriyle okulun onarım ve dış idari işlerinin takibi vazifesi de vardır. (Görsel 30)

Okulun adı	Okulun bulunduğu			Teftiş tarihi	Teftiş edilen okul veya sınıfın			
	İl	İlçe	Köy		Kayıtlı M.		Devam eden	
					Erkek	Kız	Erkek	Kız
Zirkayı Yetiştirme Yurdu	Ankara	Ankara	Zirkayı	II/2/1953	22	8	I9	8

ÖĞRETMEN XXXXXXBAŞÖĞRETMENXXXX

Adı ve soyadı	Sicil No.	Kıdemi	Maaşı	Yaşı	Menşei	Kaç sınıfı birden okuttuğu
Rasim Kaygusuz	I003	9.yıl	20	26	Hasanoğlan	5.sınıfın 4 s matamatiği ve

Öğretmen ve başöğretmenden aranacak hususlar	Bu hususlar karşısında öğretmen ve başöğretmenin durumunun açık izahı	İdarî görevler(atö ye,onların [illegible].)
1 — Öğrenci devamını temin yolundaki mesaisi ve devamsızlık karşısındaki durumu, bilhassa kız öğrencinin devamiyle ilgi derecesi?	Rasim Kaygusuz, I/XI/I950 ide Yetiştirme yurdunun ilk teşek- külündenberi çalışmaktadır. Yurdun,öğrenci devamiyle her zaman ilgilenmiştir.Devamsız öğrenci yoktur.3 çocuk maze- lidir.(2 hasta,bir izinlidir.) Müessesenin ilk kuruluşun- danberi okulun maddî ve mâ- nevî hayatiyle yalnız olarak müdürle çalışan ,okulun her onarım, tesisatını kurma,kor- ma,yurdun ihtiyaçlarının te- sisinde şahsî gayret ve me- haretlerini de faydalı bir şekilde kullanmıştır.Okulun öğrencilerinin disiplin ve eğitim alışkanlıkları üze- rinde de müsbet tesir yap- mış ve idareye de kendini sevdirmiş bir arkadaştır. Şah- sî teşebbüs ve gayretiyle,köye örnek bir meyve fidanlığı te- sis etmiş(şahsına ait)ayrıca okulun(bir yetiştirme yudu ve olara)meyvelik bahçesiyle bağı- nın yetiştirilmesinde de yar- dıcı ve yetiştirici tesir ve ça- lışmaları olduğu neticesini edindim. Bu yönlerden kendi köyünün kalkınmasında,mey- vecilikte örnek olabilmiştir. Mesleğiyle ilgili idarî ka-	I) Ondalık ve k yağı kesirlerin ratılmasında,çeşit birim ölçülerine g re müşahhas uygula malara yer veri melidir. 0,50 M 0,5I3 Klm,dkm,hm,n uzunluk ölçülerind nekadar ettiğini çeşit cuklar bilme dir.Kesirlerdeki l samaklarla,tam saj lardaki basamaklarır mânâ ve mahiyetini, basamak değerlerin çocukların iyi kavra maları gerekir.Ma- tamatiğin bu ve buna benzer mefhumlarının kazandırılma,öğre tilme yollarının d aşağı yukarı verdi gim örneklerde gös rildiği gibi yapılı sı,her fırsatta ekzersize yer veri mesi yerinde olur. 2)Aritmetik ve geo- metriye ait ders ma- teryellerinin noksan- larının da şahsî gaj
2 — Temizlik, intizam ve düzen yönünden okulun, sınıfın ve öğrencilerin durumu, öğretmenin bu maksatla sarf ettiği mesai?		
3 — Okul binasiyle eşyasını, tarım araçlarını iyi korumuş ve hayvan bakımını iyi sağlamış mıdır?		
4 — Uygulama bahçesinde ne gibi tesisler kurmuştur? Öğretmenin bu hususta öğrencilerini ve çevresini faydalandırma derecesi nedir?		
5 — Okul işliğinden maksada uygun şekilde faydalanılmakta mıdır? Bu konuda neler meydana getirilmiştir?		
6 — 4274 sayılı kanunun 10 uncu maddesine göre öğretmen, köy halkını yetiştirmekle ilgili görevleri bakımından neler başarmıştır?		
7 — Meslekiyle ilgili kanun, tüzük, yönetmelik, program ve emirleri takip ve başarıyla uyguluyor mu? İstatistik, bütçe ve idare meseleleriyle ilgisi ve bunlara vukufu?		

Görsel 30: Müfettiş Raporu 11 Şubat 1953

Kasım 1950'de, Yetiştirme Yurduna öğretmen olarak Remziye Alişan atanır. (Görsel 31) Okulda derslikler ve yatakhanelerin dışında idare binası, revir ve küçük bir kütüphane de vardır. Remziye, revirdeki hemşire ile birlikte okulun idare binasındaki bir odada kalır. Sadece okuldaki çocuklarla ilgilenmez, boş saatlerinde köyün kadınlarına da dikiş- nakış, yemek yapmasını, çocuk bakmasını öğretir.

Görsel 31: Zirkayı Köyü Yetiştirme Yurdu Yöneticileri ve Öğretmenleri arka sıra soldan ikinci Remziye Alişan, en sağdaki Rasim Kaygusuz 10 Nisan 1951

Rasim Öğr. Köy Enstitülerinin iş için iş içinde eğitim ilkesine uygun olarak öğrencilerine marangozluğu yaptırarak öğretir. Traktörün römorkunu öğrencileriyle birlikte yaparlar. (Görsel 32)

Görsel 32: Rasim Öğretmen Öğrencileri ile römork yaparken 1952 civarı

Cumhuriyet değerleriyle dolan, köy enstitüsü mezunu iki öğretmen evlenirler. Evlerinde kullanacakları yatak, masa, gardırop, sehpa, büfe vb. pek çok mobilyayı Rasim Öğretmen yapar. 3 Kasım 1952'de evlenirler. (Görsel 33)

Görsel 33: Remziye- Rasim Kaygusuz'un nikâh töreni, Türkocağı Binası, 3 Kasım 1952

10 gün sonra Remziye Öğretmenin tayini Etimesgut'taki Ankara Körler Okulu'na çıkar. Evlenmeden 3 gün önce Remziye Alişan'ın kız kardeşi Müfide, bir yıl sonra erkek kardeşi Yüksel yanlarına gelir ve her ikisi de evleninceye kadar birlikte otururlar.

1953'te Rasim Öğretmen askere gider. Askerliğini Ankara - Bahçelievler'de yapar. Bahçelievler, yeşillikler içinde yan yana müstakil 2-3 katlı evlerden oluşan sakin bir semttir. Burada planlı mimari ile modern bir kentin örneğini oluşturacak bir yerleşim kurulmakta, eğitimli insanların bir araya geldiği huzurlu bir semt oluşmaktadır. Yeni gelişmekte olan Bahçelievler hoşuna gider. Altındağ'da oturdukları evden buraya taşınırlar. Cin Ali Hikâye Kitaplarındaki yaşam aslında Bahçelievler'de bahçeli bir evde süren yaşamın kitaplara yansımasıdır. (Görsel 34)

Görsel 34: Komşu Meliha Hanım, Nevin-Remziye-Rasim Kaygusuz, Bahçelievler 1.cad. No: 99 1968

Bahçe içindeki ev sobalı 3 oda +salon-salamanje planlı bir evdir. Bahçede çeşitli meyve ağaçları yetiştirir. Her zaman çiçeklerle dolu bahçede kümes ve arı kovanı da vardır. Remziye Öğretmenin iki kardeşi de yanlarında kalmaktadır. Evin kapısı herkese açıktır; gelen, giden hiç eksik olmaz. 1955'de kızı Nesrin, 1961 de ikinci kızı Nevin doğar.

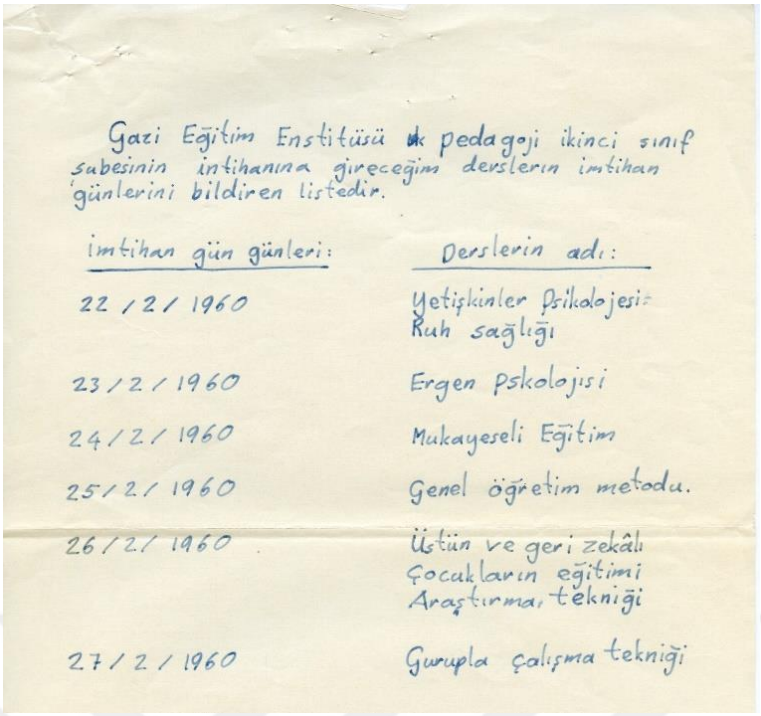
Rasim Öğretmen 1954'te askerden dönünce Karasukunlar'da öğretmenliğe başlar, sonra Altındağ semtindeki Yenidoğan İlkokulunda, Altındağ Milli Müdafaa Pavyonu (Yenidoğan) İlkokulunda görev yapar. Kasım 1959'da Altındağ'daki Hıdırlıktepe İlkokuluna tayin edilir ve 1972'de buradan emekli olur. Öğretmenlik hayatı boyunca hep yoksul kesimlerdeki okullarda çalışır. (Görsel 35)

Görsel 35:Hıdırlıktepe İlkokulunda öğretmen arkadaşları ile ayakta sağdan üçüncü Rasim Kaygusuz

Yoksul çocukların geleceğe güvenle bakabilmesinin iyi eğitim alabilmesi ile mümkün olduğunu düşünür. Kendisi de yoksul bir çevreden gelmiştir ve bir iyi eğitim almış, sevdiği bir mesleği olmuştur. Çocukların iyi bir eğitim alması da okulu severlerse mümkün olabilir. Okulu sevmek de okumayı sevmekle başlar.

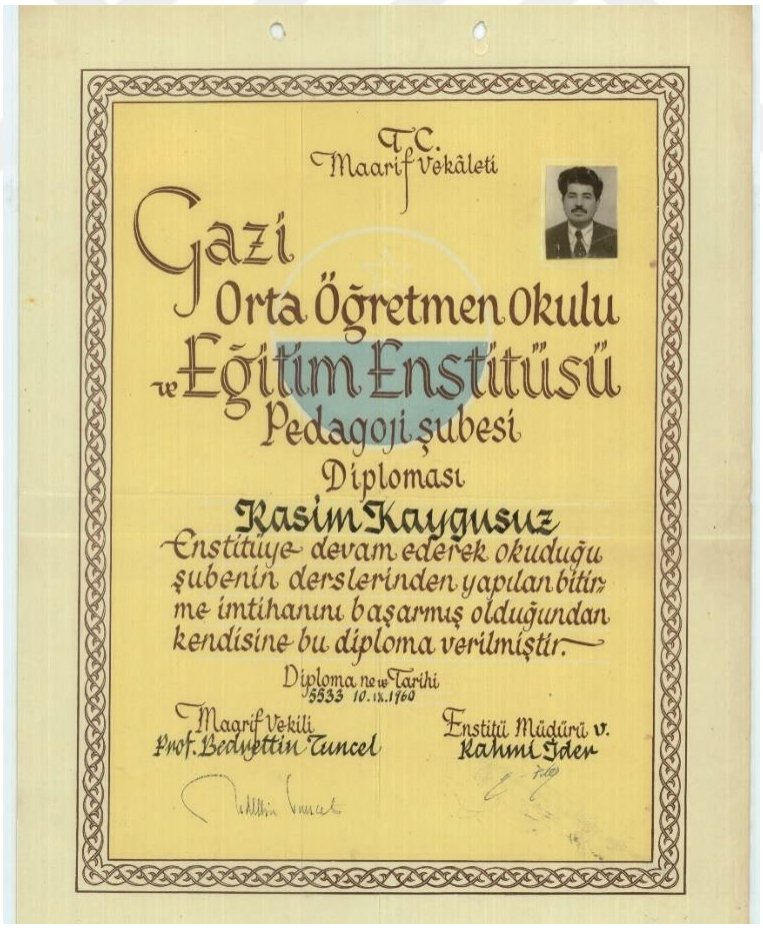
Çocuklara doğru, hızlı bir yöntemle okumayı öğretmek, okulu sevdirmek için sürekli araştırır yeni yöntemler dener. Kendini geliştirmek için Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsü Pedagoji Şubesi'ne dışarıdan devam eder. Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Şubesinde okurken, yeni eğitim teorilerini öğrenir. "Ergen Psikolojisi", "Mukayeseli Eğitim", "Genel Öğretim Metodu", "Grupla Çalışma Tekniği" gibi derslerde çok önemli yeni bilgiler edinir. (Görsel 36 ve 37)

Gazi Eğitim Enstitüsü pedagoji ikinci sınıf şubesinin imtihanına gireceğim derslerin imtihan günlerini bildiren listedir.

İmtihan gün günleri:	Derslerin adı:
22 / 2 / 1960	Yetişkinler Psikolojesi: Ruh sağlığı
23 / 2 / 1960	Ergen Pskolojisi
24 / 2 / 1960	Mukayeseli Eğitim
25 / 2 / 1960	Genel öğretim metodu.
26 / 2 / 1960	Üstün ve geri zekâlı çocukların eğitimi Araştırma, tekniği
27 / 2 / 1960	Gurupla çalışma tekniği

Görsel 36: Rasim Kaygusuz'un gireceği sınavların günlerini gösteren liste kendi el yazısı ile

T.C.
Maarif Vekâleti

Gazi
Orta Öğretmen Okulu
ve Eğitim Enstitüsü
Pedagoji şubesi
Diploması

Rasim Kaygusuz

Enstitüye devam ederek okuduğu şubenin derslerinden yapılan bitirme imtihanını başarmış olduğundan kendisine bu diploma verilmiştir.

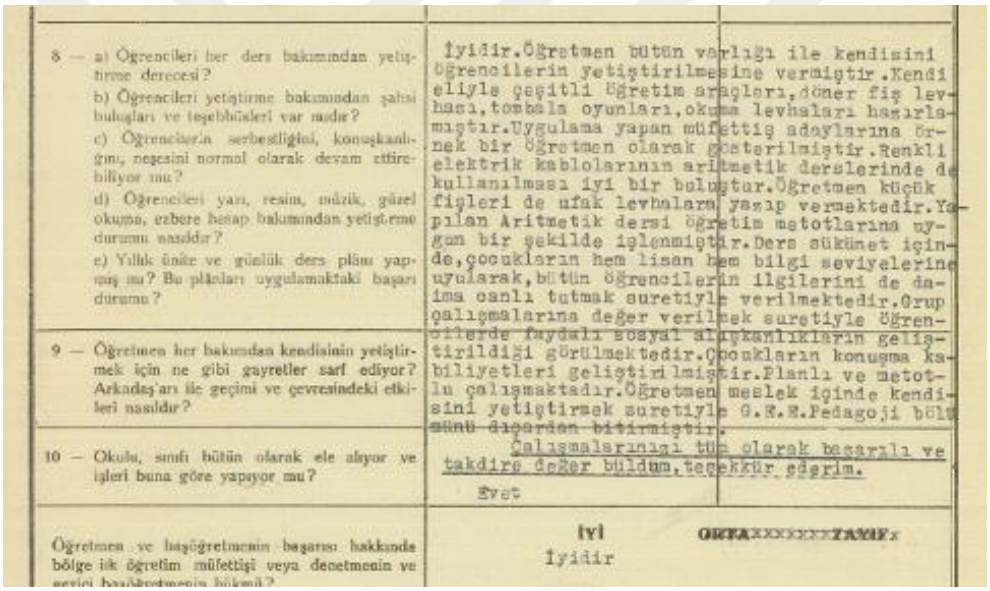
Diploma no ve Tarihi
5533 10.IX.1960

Maarif Vekili
Prof. Bedrettin Tuncel

Enstitü Müdürü v.
Kahmi Eder

Görsel 37: Rasim Kaygusuz'un Gazi Orta Öğretmen Okulu Eğitim Enstitüsü Pedagoji Şubesi Diploması 10 Eylül1960

1960 yılında mezun olur (Görsel 37) Aldığı diplomayla orta öğrenim müfettişi ya da idareci olabilecekken öğretmenlik yapmaya, özellikle de 1.sınıfları okutmaya devam eder; ilk okuma öğretiminde yenilikler yapmayı hedefler. 1.sınıf öğretmenliğinin çok önemli olduğunu düşünür. Anne-babalarından yeni ayrılmış çocuklara sevecen ve sabırlı davranılmalı, önce onların oyun ihtiyaçları giderilmelidir. Birinci sınıflarda çocuklara oyunla okumayı öğretmek için çeşitli yöntemler dener. Bulduğu yöntem ilkokul müfettişlerinin dikkatini çeker. 26 Ocak 1961 tarihli müfettiş raporunda "Öğretmen bütün varlığı ile kendisini öğrencilerin yetiştirilmesine vermiştir. Kendi eliyle çeşitli öğretim araçları, döner fiş levhası, tombala oyunları, okuma levhaları hazırlamıştır. Uygulama yapan müfettiş adaylarına örnek bir öğretmen olarak gösterilmiştir. Renkli elektrik kablolarının aritmetik derslerinde de kullanılması iyi bir buluştur. Küçük fişleri de ufak levhalara yazıp vermektedir" yazar. (Görsel 38)

8 — a) Öğrencileri her ders bakımından yetiştirme derecesi? b) Öğrencileri yetiştirme bakımından şahsi buluşları ve teşebbüsleri var mıdır? c) Öğrencilerin serbestliğini, konuşkanlığını, neşesini normal olarak devam ettirebiliyor mu? d) Öğrencileri yazı, resim, müzik, güzel okuma, ezbere hesap bakımından yetiştirme durumu nasıldır? e) Yıllık ünite ve günlük ders planı yapmış mı? Bu planları uygulamaktaki başarı durumu?	İyidir.Öğretmen bütün varlığı ile kendisini öğrencilerin yetiştirilmesine vermiştir.Kendi eliyle çeşitli öğretim araçları,döner fiş levhası,tombala oyunları,okuma levhaları hazırlamıştır.Uygulama yapan müfettiş adaylarına örnek bir öğretmen olarak gösterilmiştir.Renkli elektrik kablolarının aritmetik derslerinde de kullanılması iyi bir buluştur.Öğretmen küçük fişleri de ufak levhalara yazıp vermektedir.Yapılan Aritmetik dersi öğretim metotlarına uygun bir şekilde işlenmiştir.Ders sükünet içinde,çocukların hem lisan hem bilgi seviyelerine uyularak,bütün öğrencilerin ilgilerini de daima canlı tutmak suretiyle verilmektedir.Grup çalışmalarına değer verilmek suretiyle öğrencilerde faydalı sosyal alışkanlıkların geliştirildiği görülmektedir.Çocukların konuşma kabiliyetleri geliştirilmiştir.Planlı ve metotlu çalışmaktadır.Öğretmen meslek içinde kendisini yetiştirmek suretiyle G.E.E.Pedagoji bölümü dışarıdan bitirmiştir.
9 — Öğretmen her bakımdan kendisinin yetiştirmek için ne gibi gayretler sarf ediyor? Arkadaşları ile geçimi ve çevresindeki etkileri nasıldır?	
10 — Okulu, sınıfı bütün olarak ele alıyor ve işleri buna göre yapıyor mu?	Çalışmalarınızı tüm olarak başarılı ve takdire değer buldum,teşekkür ederim. Evet
Öğretmen ve başöğretmenin başarısı hakkında bölge ilk öğretim müfettişi veya denetmenin ve varsa başöğretmenin hükmü?	İyi İyidir ORTA XXXXXXX ZAYIF X

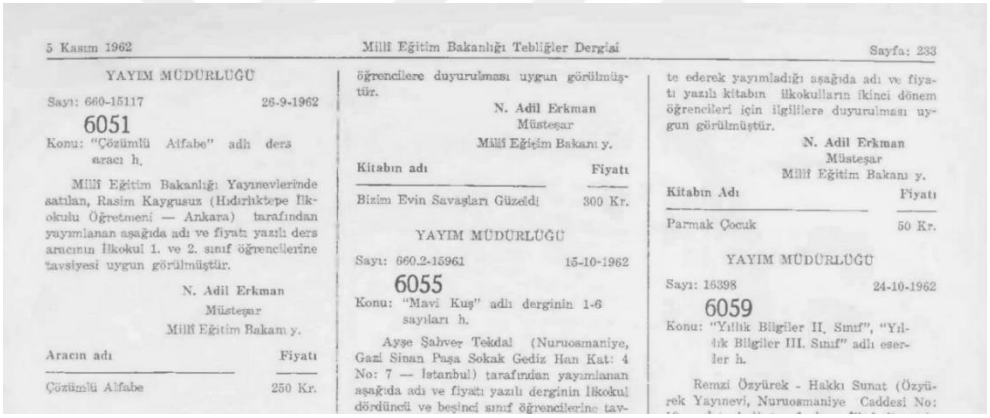
Görsel 38: Müfettiş Raporu, 26 Ocak 1961

Müfettiş raporunda bahsedilen döner fiş levhası daha sonra Çözümlü Alfabe adını verdiği, 21cm çapında beş adet çarktan oluşan hareketli eğitim aracıdır. Her çarkın kenarında farklı kulakçık vardır. Ön ve arka yüzlerinde farklı boyutta delikler bulunur. Bu delikler sayı, harf, hece, sözcük ve tümcelere denk gelecek biçimde açılmıştır. Çarklar hareket ettikçe altındaki sayı, harf, hece, sözcük ve tümce değişir. Arka çarktaki deliklerden Yaramaz Kedim, Akıllı Köpeğim ve Jale'nin Horozu öyküleri hecelenerek okunabilmektedir. Böylece senenin başından sonuna kadar her türlü okuma çalışması bir araçla yapılabilmektedir. (Görsel 39)

Görsel 39: Çözümlü Alfabe ön ve arka sayfaları

Çözümlü Alfabe eğitim aracı için 1962 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu'nca tavsiye kararı alınır. Karar, 228 sayılı Tebliğler Dergisinde 5 Kasım 1962 tarihinde yayınlanır. (Görsel 40)

5 Kasım 1962 — Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi — Sayfa: 233

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660-15117 — 26-9-1962

6051

Konu: "Çözümlü Alfabe" adlı ders aracı h.

Millî Eğitim Bakanlığı Yayınevlerinde satılan, Rasim Kaygusuz (Hıdırlıktepe İlkokulu Öğretmeni — Ankara) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı ders aracının İlkokul 1. ve 2. sınıf öğrencilerine tavsiyesi uygun görülmüştür.

N. Adil Erkman
Müsteşar
Millî Eğitim Bakanı y.

Aracın adı	Fiyatı
Çözümlü Alfabe	250 Kr.

öğrencilere duyurulması uygun görülmüştür.

N. Adil Erkman
Müsteşar
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın adı	Fiyatı
Bizim Evin Savaşları Güzeldi	300 Kr.

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 660.2-15961 — 15-10-1962

6055

Konu: "Mavi Kuş" adlı derginin 1-6 sayıları h.

Ayşe Şahver Tekdal (Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sokak Gediz Han Kat: 4 No: 7 — İstanbul) tarafından yayımlanan aşağıda adı ve fiyatı yazılı derginin İlkokul dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerine tavsiye ederek yayımladığı aşağıda adı ve fiyatı yazılı kitabın ilkokulların ikinci dönem öğrencileri için ilgililere duyurulması uygun görülmüştür.

N. Adil Erkman
Müsteşar
Millî Eğitim Bakanı y.

Kitabın Adı	Fiyatı
Parmak Çocuk	50 Kr.

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 16398 — 24-10-1962

6059

Konu: "Yıllık Bilgiler II. Sınıf", "Yıllık Bilgiler III. Sınıf" adlı eserler h.

Remzi Özyürek - Hakkı Sunat (Özyürek Yayınevi, Nuruosmaniye Caddesi No:

Görsel 40: Tebliğler Dergisi 5 Kasım 1962

Çözümlü Alfabe'nin başarısı öğretmenden öğretmene, okuldan okula yayılır. Devrim niteliğindeki bu eğitim aracı icat edildiğinden 5 yıl sonra gazetelere de yansır. 22 Eylül 1966 tarihli Medeniyet Gazetesinde Neriman Hikmet'in "Altındağ Hıdırlıktepe ilkokulunda yepyeni bir öğretme sistemi" başlıklı haberi Rasim Kaygusuz'un eğitimdeki başarısını satırlara taşımaktadır. Rasim Öğretmen haberde buluşunu şöyle tanımlamaktadır:

Bu Çözümlü Alfabe öğretmek de bir cümle metodudur. Küçük ve büyük fişler vardır… Bunlar ile önce cümleler, sonra kelimeler, heceler, harfler öğretilir, sesli sessiz harflere en sonunda geçilir. Beş senedir alınan netice, yüzde yüzdür ve randıman yüzde

90'dan aşağıya düşmüyor. Çocuklara harf çalışması metotlu şekilde öğretiliyor. (Görsel 41)

Sayfa : 6

Ankara'dan Röportajlar

Altındağ Hıdırlıktepe ilkokulunda yepyeni bir öğretme sistemi

Neriman Hikmet

19 Eylül okulların açıldığı gün, Altındağ, Hıdırlıktepe İlkokulunu ziyaret ettik.. Okulun önü, bahçesi, koridor ve sınıflar, siyah önlükleri, beyaz yakaları içinde çocuklarla, cıvıl cıvıldılar... Sevinçle neşe için - de derslerine başlamışlardı.

Okul Müdürü İsmail Ertürk, öğretim arkadaşları ile odasında oturuyordu. Açılış töreninin heyecanı, onları da, öğrencileri kadar çalışma şevkine eriştirmişti. Beni nezakette kabul ettiler, aralarında yer verip okuları hakkında bilgi verdiler.. 1300 öğrencileri, 53 kisi olmak üzere, 2 devrede 24 sınıf üzerine tedrisat yapıyorlardı. Hatta 3'lü tedrisat yapmaya, okulun çevresini genişletmeye ihtiyaç vardı. İlgililer bu hususu ken, dilerine temin de etmişlerdi. Altındağlılar çocuklarını okutmak için çok istekliydiler...

Bu okulda idealist, genç bir öğretmen olan Rasim Kaygusuz'u tanıtıı arkadaşları.. Kendisi yepyeni bir Alfabe sistemini keşfetmişti, beş seneden beri de tatbik ederek çok parlak neticeler alınmıştı..

Bu çözümlü alfabedir. Ve birinci sınıflara göre yapılmıştı. Rasim Kaygusuz Ankara'nın Zir köyünden, Gazi Eğitim Enstitüsünü bitirmiş, orta öğretim müfettişliğine tayini düşünülerek kadroya alınmak istenmişti. Fakat, o, ideali olan öğretme sistemini başarıya ulaştırmak için, bunu kabul etmemiş, ilkokul öğretmeni olarak kalmayı tercih etmiştir. Hatta, okulda da 1 inci sınıflarda kalmayı, devamlı, hiç okumak bilmeyen çocuklara Alfabeyi, bir oyun oyuncak gibi şekle, neşeyle öğretmeyi tercih etmektedir.

Beni sınıfına götürdüler. Duvardaki yazı tahtası üzerine büyük çapta yuvarlak alfabe öğretmen aracı asılıydı. Kürsüsü üzerinde de çok daha küçükleri bulunuyordu.

Genç öğretmen yeni sistem ve bulunumu izah ederek, anlatmaya başladı. Çevreminde de, daha bugün okula gelmeğe başlamış minik miniler vardı. Kâh sıralarda oturuyorlar, kâh getip bizi dinlemeğe gayret ediyorlardı. Öğretmen dedi ki:

— Bu çözümlü alfabe öğretmek de bir cümle metodudur. Küçük ve büyük fişler vardır.. Bunlar ile önce cümleler, sonra kelimeler, heceler, harfler öğretilir, sesli sessiz harflere en sonunda geçilir. Beş senedir alınan netice, yüzde yüzdür ve randıman yüzde 90 dan aşağıya düşmüyor. Çocuklara harf çalışması metodu şekilde öğretiliyor..

Bir başka araç alarak eline, Rasim Kaygusuz, bu defa onu izah etmeye başladı:

— Bu da birinci sınıf çocuğuna sayıları kavratan araçtır. İlk yıl 20 ye kadar sayı öğretir, çıkarma, toplama yapar.

On beş santim uzunlukta beş santim kutrunda, cümleler, kelimeler yazılı tahtaları çıkardı:

— Bunlar oyunla okuma tahtaları, hem tren yapar çocuk, hem ev kurar, türlü şekiller yaparak cümleleri hafızasına yerleştirir. Yazıların 33 tanesi bir takımdır. Gaye çocuğa, sıkmadan okumayı kavratmaktır.. Bir de ayrıca 3 santim uzun, buğunda, bir santim kutrunda şu tahtalar bulunuyor, hususi illetlerle üzerine kelimeler yazılmıştır. Tombala şeklinde çocuk sıralar... veya adam, ağaç yaparak oynar... Bunlarda da çözümlü alfabenin cümle ve kelimeleri vardır. Kâğıt fişleri de hazırlanmıştır. Bu gördüğünüz araçlarla komple çalışmalar yapılır. Sıkıcı olmayan bir tekrar halinde devam eder.

— Harika çocuklarınız oluyor mu?

— Geçen sene vardı. 2 nci sınıfa gitti. Esasen bu araçları onun verdiği ilhamla geliştirdim.. Yalnız size şu noktayı belirtmek isterim.. Biz harika çocuklardan ziyade geri zekâlı çocuklarla ilgileniriz. Bilhassa bu metod onlar üzerinde de çok verimlidir. Yine geçen sene bir geri zekâlı çocuğumuz vardı, normal 7 yaşında bulunuyordu. Bir test yapıldı üzerinde, zekâsının 3.5 yaş çocuğu derecesinde bulunduğu tesbit edildi.

— Sıkıcı oluyor mu bu tip çocukları yetiştirmek?

— Asla, çok zevkli bir iş.. Öğretmenin ödevi, bilhassa 1 inci sınıflarda hiç okumak bilmeyen çocukları, derse, sınıfa, okumaya karşı onları sıkmamalı, neşeli bir oyun tarzı için-

(DEVAMI SAYFA 3 DE)

Aracın arka yüzü, ve yaramaz kedim hikâyesi ile kelime çözümü yapılırken

Eseri basında ve sınıfta çocuklarına ders anlatırken, öğretmen Rasim Kaykusuz görülmektedir. Bu çözümlü yuvarlakta rakamları öğretme aracıdır. Sayılar rakam ve cümle halindedir. Meselâ: Üç ördek.. Ali bu üç ördektir... Öneş geliği ve resimleri ile çocuğa 20. sayıya kadar rakamlar kavrattırılır. Yine çıkarmayı, toplamayı da cümle içinde kullanılır..

CÜMLE İLE İLGİLİ RESİM — Yukarıda görüldüğü gibi, kapaktaki deliklerin kenarlarında ve üzerinde istenilen kelime cümle ve resimleri takmak için pikstikler vardır. Buralara arzu edilen cümleler, resimler takılabilir. Çocuk için çok ilgilidir. Atatürk'ün resmi konulurken onun hakkında bilgisi, sevgisi de kendiliğinden cümle kelime halinde belirir..

Görsel 41: Medeniyet Gazetesi 2 Eylül 1966

Röportajda başka eğitim araçlarından da bahsedilir. Bunların bir kısmı Rasim Öğretmenin geliştirdiği ve Oyunla Okuma Öğretimi adını verdiği yöntemin okuma araçlarıdır:

1. Çözümlü Alfabe
2. Çarpma ve Sayma Öğretimi
3. Oyunla Okuma Öğretimi
4. Tombala Kartları
5. Renkli ve Hareketli Heceleme Fişleri
6. Resimli ve Matematikli Fişler
7. Telle Okuma-Yazma Aritmetik ve Resim Öğretimi
8. Yazmayan Kalem
9. Güzel Yazı Defteri

Oyunla Okuma Yöntemini 1.sınıf öğretmenlerine anlatmak için Ankara'da okul okul dolaşır. 120 cm. çapında yaptırdığı Çözümlü Alfabeyi de götürür. Öğrenciler "Sinemacı öğretmen" geldi diye karşılarlar. Çözümlü Alfabe ile ders yapan öğretmenler de çok memnundur; sınıfta bayram havası olur, öğrenciler neşeyle derse katılırlar.

Oyunla Okuma Yöntemi:

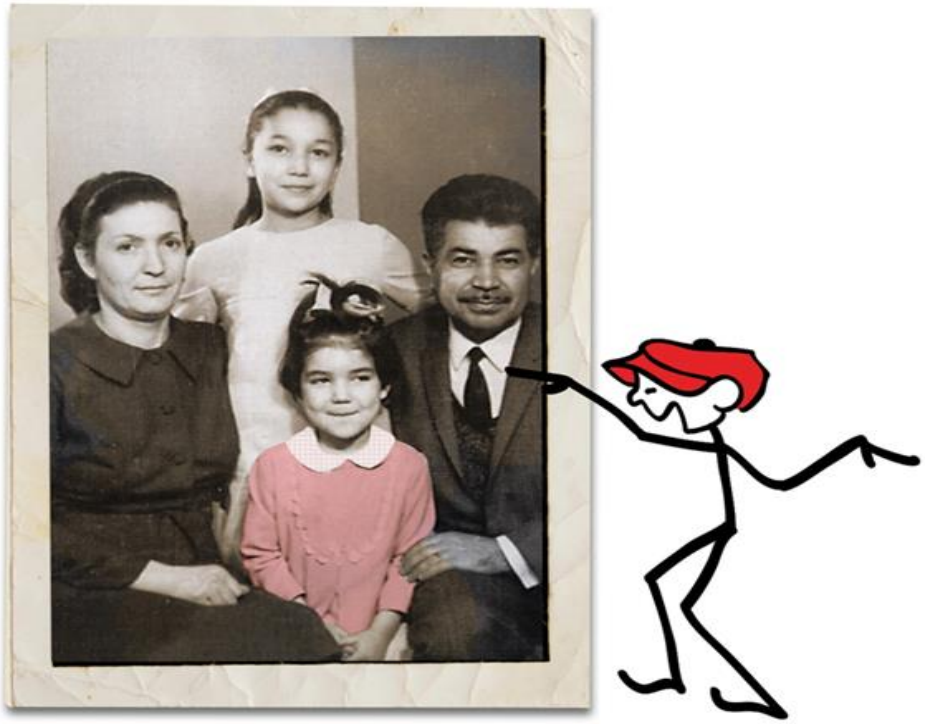
1. Bu yöntem çocuklarda kitap okuma zevkini geliştirir.
2. Çocukları yeni şeyler öğrenmeye teşvik edici çalışmalar yapılır.
    a. Fişlerin resimlerinden yararlanılarak yeni cümleler öğrenmesini sağlar. " Her zaman öğretmen öğretmez. Siz de arkadaşlarınıza bildiklerini öğreterek öğretmenlik yapacaksınız" gibi teşvik edici konuşmalarla öğrenciler heveslendirilir.
    b. Çocukları resimler üzerinde konuşturun. İfade ve anlatma kabiliyetleri gelişir
    c. Resimlerin hareketlerini dramatize ettirin, dramatize kabiliyetlerini de geliştirmiş olursunuz.
    d. Resimlerin ifadelerini anlattırın
    e. Çocuklarda bıkkınlık yaratmamak için değişik çalışma şekilleri uygulayarak çocukları yeni şeyler öğrenmeye teşvik etmek gerekir. Örnek: Fişlerle kader kısmet oyunu, söylenilen cümleyi bulup yazma yarışması, tahtaya büyük fişlerden yeni cümle yapma yarışması, iyi öğrenilen fişlerin kelimeleri ile değişik cümle yazıp okutma çalışmaları
3. Yanlışsız ve çabuk okuyanları alkışlatın. Çocuklar alkışlanmaktan büyük haz duyarlar.
4. Bu çalışmalar daima ilgi çekici ve kolaydan zora doğru, çocukların özelliklerine göre yapıcı olmalıdır.
5. Cümleler, öğrencilerin iyi anlamaları için, onların sıkmayacak şekilde, değişik yollarla tekrar ettirilmelidir. Öğretmenler en geri çocuğun dahi az-çok anladığına kani oluncaya kadar değişik yollarla ve sorular sorarak cümleleri kavratmalıdırlar.
6. Bu çalışmalarla çocuklarda cümle kurma yetenekleri gelişir, kelimeleri kavramaları sağlanır, söylenenleri anlama ve anlatma yetenekleri gelişir.
7. Okuduğunu anlamayan çocuklarda okuma zevki gelişmez ve ilerde kitap okumaktan hoşlanmazlar.
8. Velilerle toplantı yapın. Muhit ve velilerin özelliklerine göre, onları ikna edici " Çok kitap okumak, iyi okumayı kazandırır. İyi okuyan çocuklar okuduklarını anlar duruma gelirler. Okuduklarını anlar duruma gelince okuma zevki gelişir ve

dolayısıyla bol kitap okuyarak bilgisini arttırır. Diğer sınıfları ve yüksekokulları da iyi bir şekilde bitirip, hayatını daha iyi kazanır" şeklinde konuşmalar yapın ve sizin tavsiye edeceğiniz kitapları almalarını isteyin. (Kaygusuz, R. 1981)

1968'de yöntemin son halkası olarak Cin Ali Hikâye Kitapları eklenir. Oyunla okumayı öğrenen çocuklar, kitapları da oyun oynar gibi okuyacaklardır. Önce ilk üç sayı 3000'er adet basılır. Kısa sürede tükenir. 4.ve 5.sayılar 10.000'er adet basılır. 10.sayı baskıya girdiğinde kitaplar tanınmış ve baskısını yetiştirmek zorlaşmıştı.

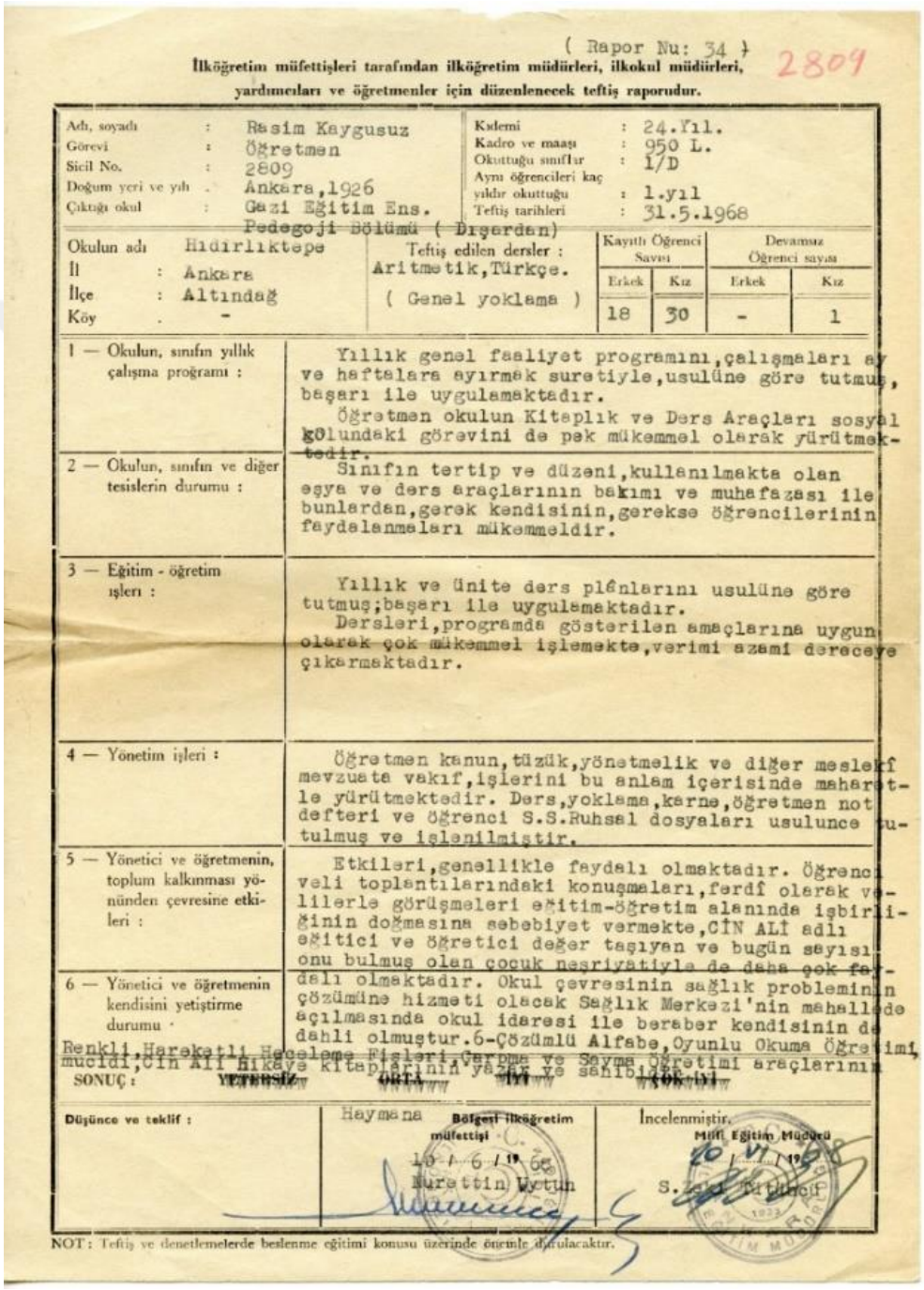
Artık ailenin yeni bir üyesi vardır: Cin Ali. Kaygusuz ailesinin hiç büyümeyen üyesidir. Cin Ali karakterini çocuklar gerçek kabul edip okullarda yıllarca yolunu gözlerler. Okula yeni başlayan çocuklar Cin Ali'nin okulundaki müdür gibi kendilerine "Büyüyünce ne olacaksın çocuğum" diye soru sormasını beklerler. Bazılarının en sevdiği kitap Cin Ali'nin Karagözlü Kuzusu'dur; halasını çok sevdiğinden 4. Kitap ile kendilerini özleştirirler. Cin Ali'yi kız çocuklar da erkek çocuklar da çok sever. Kitaplarda kız ve erkek çocuklar cinsiyet farkı gözetmeksizin yer alırlar.

50 yıl sonra Nesrin ve Nevin kardeşler gittikleri okullarda Cin Ali Hikâye Kitaplarını Cin Ali'nin ablaları olarak imzalarlar. Öğrenciler için onlar kitaplardaki Selma (Nesrin) ve Suna (Nevin)dir. (Görsel 42)

Görsel 42: Remziye, Nesrin, Nevin, Rasim Kaygusuz ve Cin Ali

31.5.1968 tarihli müfettiş raporunda Cin Ali'den bahsedilir. "Cin Ali adlı eğitici ve öğretici değer taşıyan bugün sayısı onu bulmuş olan çocuk neşriyatıyla da daha çok faydalı olmaktadır. Çözümlü Alfabe, Oyunla Okuma Öğretimi, Renkli ve Hareketli Heceleme Fişleri, Çarpma ve Sayma Öğretimi araçlarının mucidi, Cin Ali Hikâye Kitaplarının yazar ve sahibidir". (Görsel 43)

(Rapor Nu: 34) 2809

İlköğretim müfettişleri tarafından ilköğretim müdürleri, ilkokul müdürleri, yardımcıları ve öğretmenler için düzenlenecek teftiş raporudur.

Adı, soyadı	: Rasim Kaygusuz	Kıdemi	: 24.Yıl.
Görevi	: Öğretmen	Kadro ve maaşı	: 950 L.
Sicil No.	: 2809	Okuttuğu sınıflar	: 1/D
Doğum yeri ve yılı	: Ankara,1926	Aynı öğrencileri kaç yıldır okuttuğu	: 1.yıl
Çıktığı okul	: Gazi Eğitim Ens. Pedegoji Bölümü (Dışardan)	Teftiş tarihleri	: 31.5.1968

Okulun adı	Hıdırlıktepe	Teftiş edilen dersler : Aritmetik,Türkçe. (Genel yoklama)	Kayıtlı Öğrenci Sayısı		Devamsız Öğrenci sayısı	
İl	: Ankara		Erkek	Kız	Erkek	Kız
İlçe	: Altındağ		18	30	-	1
Köy	: -					

1 — Okulun, sınıfın yıllık çalışma proğramı :	Yıllık genel faaliyet programını,çalışmaları ay ve haftalara ayırmak suretiyle,usulüne göre tutmuş, başarı ile uygulamaktadır. Öğretmen okulun Kitaplık ve Ders Araçları sosyal gölündaki görevini de pek mükemmel olarak yürütmektedir.
2 — Okulun, sınıfın ve diğer tesislerin durumu :	Sınıfın tertip ve düzeni,kullanılmakta olan eşya ve ders araçlarının bakımı ve muhafazası ile bunlardan,gerek kendisinin,gerekse öğrencilerinin faydalanmaları mükemmeldir.
3 — Eğitim - öğretim işleri :	Yıllık ve ünite ders plânlarını usulüne göre tutmuş;başarı ile uygulamaktadır. Dersleri,programda gösterilen amaçlarına uygun olarak çok mükemmel işlemekte,verimi azami dereceye çıkarmaktadır.
4 — Yönetim işleri :	Öğretmen kanun,tüzük,yönetmelik ve diğer meslekî mevzuata vakıf,işlerini bu anlam içerisinde maharetle yürütmektedir. Ders,yoklama,karne,öğretmen not defteri ve öğrenci S.S.Ruhsal dosyaları usulunce tutulmuş ve işlenilmiştir.
5 — Yönetici ve öğretmenin, toplum kalkınması yönünden çevresine etkileri :	Etkileri,genellikle faydalı olmaktadır. Öğrenci veli toplantılarındaki konuşmaları,ferdî olarak velilerle görüşmeleri eğitim-öğretim alanında işbirliğinin doğmasına sebebiyet vermekte,CİN ALİ adlı eğitici ve öğretici değer taşıyan ve bugün sayısı onu bulmuş olan çocuk neşriyatiyle de daha çok faydalı olmaktadır. Okul çevresinin sağlık probleminin çözümüne hizmeti olacak Sağlık Merkezi'nin mahallede açılmasında okul idaresi ile beraber kendisinin de dahli olmuştur.6-Çözümlü Alfabe,Oyunlu Okuma Öğretimi, mucidi,Cin Ali Hikaye kitaplarının yazar ve sahibidir.
6 — Yönetici ve öğretmenin kendisini yetiştirme durumu :	Renkli,Hareketli Heceleme Fişleri,Çarpma ve Sayma Öğretimi araçlarının

SONUÇ : YETERSİZ ORTA İYİ ÇOK İYİ

Düşünce ve teklif :	Haymana İlköğretim Müfettişi 10 / 6 / 19 68 Nurettin Aytun	İncelenmiştir. Mill. Eğitim Müdürü 10 / VI / 1968 S. Zeki Müdürü

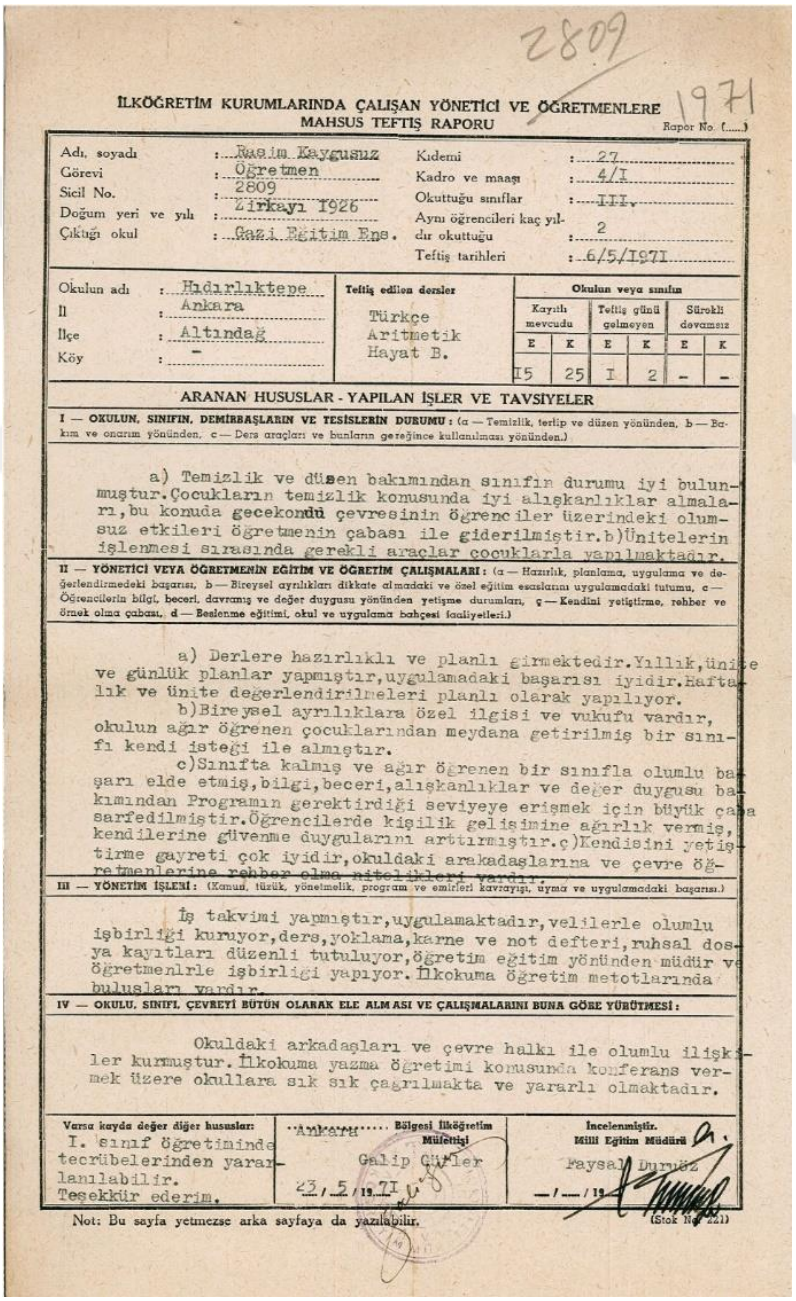
NOT : Teftiş ve denetlemelerde beslenme eğitimi konusu üzerinde önemle durulacaktır.

Görsel 43: Müfettiş Raporu 31 Mayıs 1968

6.5.1971 tarihli müfettiş raporunda Rasim Öğretmenden bahsedilir: “Bireysel ayrılıklara özel ilgisi ve vukufu vardır. Okulun ağır öğrenen çocuklarından meydana getirilmiş bir sınıfı kendi isteği ile almıştır. Sınıfta kalmış ve ağır öğrenen bu sınıfla programın gerektirdiği seviyeye erişmek için büyük çaba sarf etmiş ve olumlu başarı elde etmiştir.

Okuldaki arkadaşları ve çevre halkı ile olumlu ilişkiler kurmuştur. İlk okuma yazma öğretimi konusunda konferans vermek üzere okullara sık sık çağrılmakta ve yararlı olmaktadır.

Birinci Sınıf öğretiminde tecrübelerinden yararlanılabilir.” (Görsel 44)

2809

1971

İLKÖĞRETİM KURUMLARINDA ÇALIŞAN YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERE
MAHSUS TEFTİŞ RAPORU

Rapor No. (.....)

Adı, soyadı : Rasim Kaygusuz
Görevi : Öğretmen
Sicil No. : 2809
Doğum yeri ve yılı : Zirkayı 1926
Çıktığı okul : Gazi Eğitim Ens.

Kıdemi : 27
Kadro ve maaşı : 4/I
Okuttuğu sınıflar : III.
Aynı öğrencileri kaç yıldır okuttuğu : 2
Teftiş tarihleri : 6/5/1971

Okulun adı : Hadırlıktepe
İl : Ankara
İlçe : Altındağ
Köy : -

Teftiş edilen dersler: Türkçe, Aritmetik, Hayat B.

Okulun veya sınıfın	Kayıtlı mevcudu		Teftiş günü gelmeyen		Sürekli devamsız	
	E	K	E	K	E	K
	15	25	1	2	-	-

ARANAN HUSUSLAR - YAPILAN İŞLER VE TAVSİYELER

I — OKULUN, SINIFIN, DEMİRBAŞLARIN VE TESİSLERİN DURUMU: (a — Temizlik, tertip ve düzen yönünden, b — Bakım ve onarım yönünden, c — Ders araçları ve bunların gereğince kullanılması yönünden.)

a) Temizlik ve düzen bakımından sınıfın durumu iyi bulunmuştur. Çocukların temizlik konusunda iyi alışkanlıklar almaları, bu konuda gecekondu çevresinin öğrenciler üzerindeki olumsuz etkileri öğretmenin çabası ile giderilmiştir. b) Ünitelerin işlenmesi sırasında gerekli araçlar çocuklarla yapılmaktadır.

II — YÖNETİCİ VEYA ÖĞRETMENİN EĞİTİM VE ÖĞRETİM ÇALIŞMALARI: (a — Hazırlık, planlama, uygulama ve değerlendirmedeki başarısı, b — Bireysel ayrılıkları dikkate almadaki ve özel eğitim esaslarını uygulamadaki tutumu, c — Öğrencilerin bilgi, beceri, davranış ve değer duygusu yönünden yetişme durumları, ç — Kendini yetiştirme, rehber ve örnek olma çabası, d — Beslenme eğitimi, okul ve uygulama bahçesi faaliyetleri.)

a) Derslere hazırlıklı ve planlı girmektedir. Yıllık, ünite ve günlük planlar yapmıştır, uygulamadaki başarısı iyidir. Haftalık ve ünite değerlendirilmeleri planlı olarak yapılıyor.
b) Bireysel ayrılıklara özel ilgisi ve vukufu vardır, okulun ağır öğrenen çocuklarından meydana getirilmiş bir sınıfı kendi isteği ile almıştır.
c) Sınıfta kalmış ve ağır öğrenen bir sınıfla olumlu başarı elde etmiş, bilgi, beceri, alışkanlıklar ve değer duygusu bakımından Programın gerektirdiği seviyeye erişmek için büyük çaba sarfedilmiştir. Öğrencilerde kişilik gelişimine ağırlık vermiş, kendilerine güvenme duygularını arttırmıştır. ç) Kendisini yetiştirme gayreti çok iyidir, okuldaki arkadaşlarına ve çevre öğretmenlerine rehber olma nitelikleri vardır.

III — YÖNETİM İŞLERİ: (Kanun, tüzük, yönetmelik, program ve emirleri kavrayışı, uyma ve uygulamadaki başarısı.)

İş takvimi yapmıştır, uygulamaktadır, velilerle olumlu işbirliği kuruyor, ders, yoklama, karne ve not defteri, ruhsal dosya kayıtları düzenli tutuluyor, öğretim eğitim yönünden müdür ve öğretmenlrle işbirliği yapıyor. İlkokuma öğretim metotlarında bulusları vardır.

IV — OKULU, SINIFI, ÇEVREYİ BÜTÜN OLARAK ELE ALMASI VE ÇALIŞMALARINI BUNA GÖRE YÜRÜTMESİ:

Okuldaki arkadaşları ve çevre halkı ile olumlu ilişkiler kurmuştur. İlkokuma yazma öğretimi konusunda konferans vermek üzere okullara sık sık çağrılmakta ve yararlı olmaktadır.

Varsa kayda değer diğer hususlar:
I. Sınıf öğretiminde tecrübelerinden yararlanılabilir.
Teşekkür ederim.

Ankara Bölgesi İlköğretim Müfettişi
Galip Güler
23/5/1971

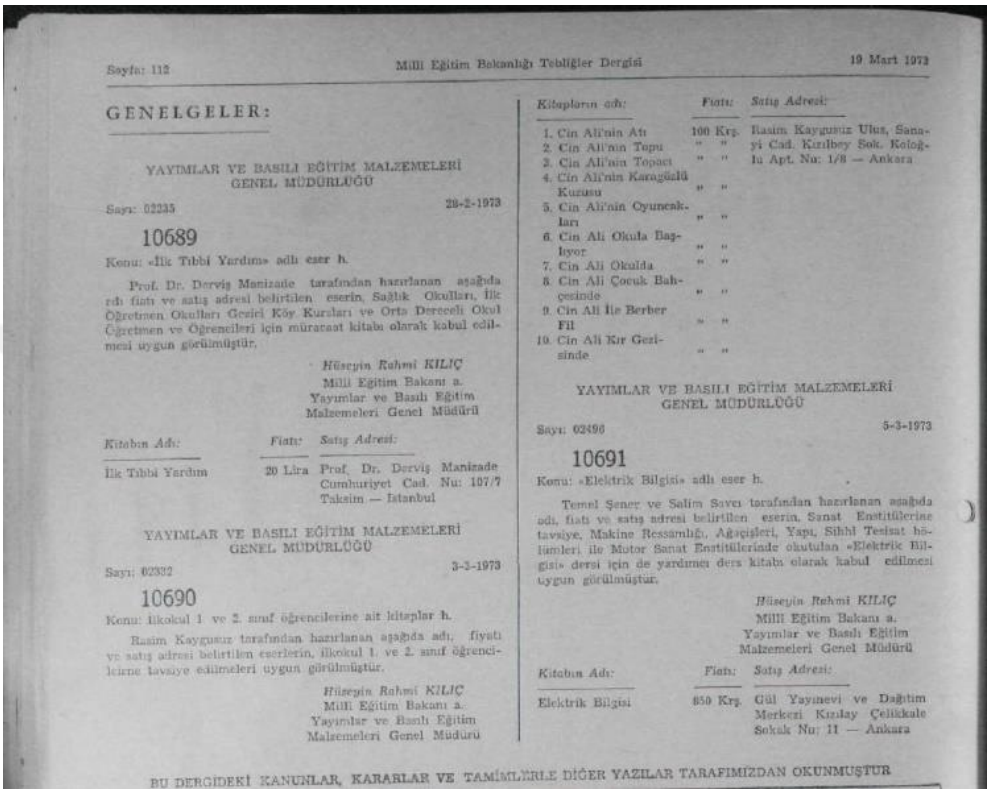
İncelenmiştir.
Millî Eğitim Müdürü
Faysal Durmuş
—/—/19

Not: Bu sayfa yetmezse arka sayfaya da yazılabilir.

(Stok No. 221)

Görsel 44: Müfettiş Raporu 06 Mayıs 1971

Rasim Öğretmen okullara bu sefer Cin Ali Hikâye Kitaplarını götürmek için gitmeye başlar. Adı artık Cin Ali'nin Babası olmuştur. 1972'de emekli olur ve Cin Ali Yayınlarını kurar. Yayınevi sabahtan akşama kadar öğretmenlerle dolar taşar; gelenlere Oyunla Okuma Yöntemini anlatır. Talim Terbiye Kuruluna başvurulur. 19 Mart 1973 ve 1738 sayılı tebliğler dergisi ile okullara tavsiye edilir. (Görsel 45)

Sayfa: 112 Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi 19 Mart 1973

GENELGELER:

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 02235 28-2-1973

10689

Konu: «İlk Tıbbî Yardım» adlı eser h.

Prof. Dr. Derviş Manizade tarafından hazırlanan aşağıda adı fiatı ve satış adresi belirtilen eserin, Sağlık Okulları, İlk Öğretmen Okulları Gezici Köy Kursları ve Orta Dereceli Okul Öğretmen ve Öğrencileri için müracaat kitabı olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür.

Hüseyin Rahmi KILIÇ
Milli Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim Malzemeleri Genel Müdürü

Kitabın Adı:	Fiatı:	Satış Adresi:
İlk Tıbbî Yardım	20 Lira	Prof. Dr. Derviş Manizade Cumhuriyet Cad. Nu: 107/7 Taksim — İstanbul

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 02332 3-3-1973

10690

Konu: İlkokul 1. ve 2. sınıf öğrencilerine ait kitaplar h.

Rasim Kayguusuz tarafından hazırlanan aşağıda adı, fiyatı ve satış adresi belirtilen eserlerin, ilkokul 1. ve 2. sınıf öğrencilerine tavsiye edilmeleri uygun görülmüştür.

Hüseyin Rahmi KILIÇ
Milli Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim Malzemeleri Genel Müdürü

Kitapların adı:	Fiatı:	Satış Adresi:
1. Cin Ali'nin Atı	100 Krş.	Rasim Kayguusuz Ulus, Sanayi Cad. Kızılbey Sok. Kologlu Apt. Nu: 1/8 — Ankara
2. Cin Ali'nin Topu	" "	
3. Cin Ali'nin Topacı	" "	
4. Cin Ali'nin Karagözlü Kuzusu	" "	
5. Cin Ali'nin Oyuncakları	" "	
6. Cin Ali Okula Başlıyor	" "	
7. Cin Ali Okulda	" "	
8. Cin Ali Çocuk Bahçesinde	" "	
9. Cin Ali İle Berber Fil	" "	
10. Cin Ali Kır Gezisinde	" "	

YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 02496 5-3-1973

10691

Konu: «Elektrik Bilgisi» adlı eser h.

Temel Şener ve Salim Savcı tarafından hazırlanan aşağıda adı, fiatı ve satış adresi belirtilen eserin, Sanat Enstitülerine tavsiye, Makine Ressamlığı, Ağaçişleri, Yapı, Sıhhî Tesisat bölümleri ile Motor Sanat Enstitülerinde okutulan «Elektrik Bilgisi» dersi için de yardımcı ders kitabı olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür.

Hüseyin Rahmi KILIÇ
Milli Eğitim Bakanı a.
Yayımlar ve Basılı Eğitim Malzemeleri Genel Müdürü

Kitabın Adı:	Fiatı:	Satış Adresi:
Elektrik Bilgisi	850 Krş.	Gül Yayınevi ve Dağıtım Merkezi Kızılay Çelikkale Sokak Nu: 11 — Ankara

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

Görsel 45:Tebliğler Dergisi19 Mart 1973

Türkiye'nin her tarafından, Kıbrıs'tan ve Türklerin çok olduğu Almanya-İsveç, Hollanda gibi ülkelerden sipariş gelir.

Her yıl Ağustos ayında Türkiye'deki büyük bir kısmı köy okulu olan 20.000 ilkokula broşür gönderilir. Giden broşürlere siparişlerini yazıp geri gönderirler. Türk televizyonunun izlenemediği en uzak köyde bile Cin Ali bilinmektedir. (Görsel 46)

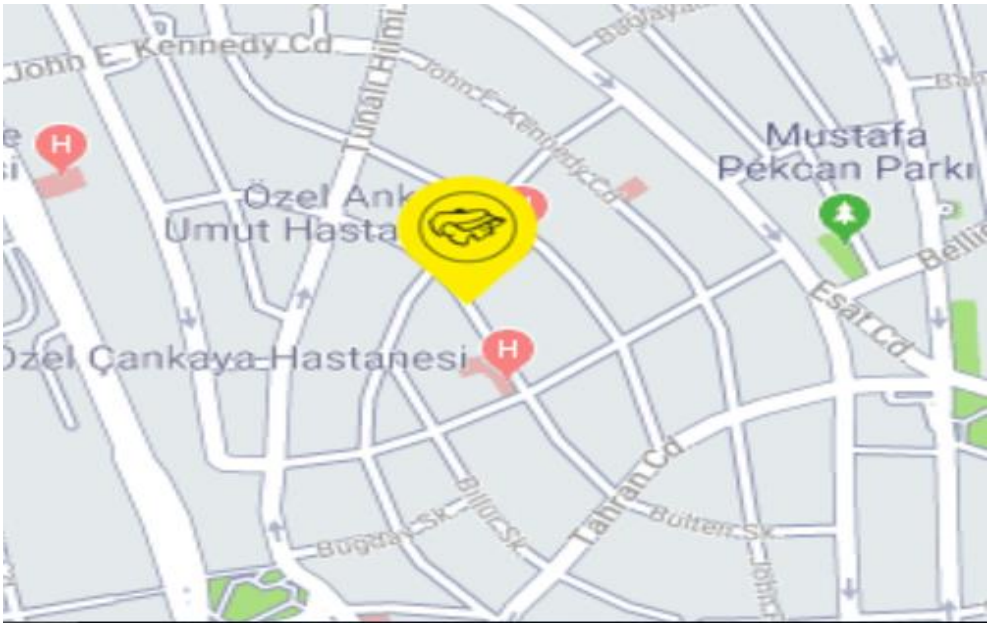

Görsel 46: Cumhuriyet Gazetesi 2 Şubat 1987

Rasim Öğr. 3 Aralık 1988'de hayata gözlerini kapar. Geride Cin Ali ile okumayı öğrenmiş milyonlarca çocuk bırakır.

3.2. Cin Ali Müzesinin Kuruluş Süreci Nasıl Gelişmiştir

3.2.1 Cin Ali Müzesinin Konumu

Görsel 47: Cin Ali Müzesi Konum- Bülten Sokak No:32 Kavaklıdere- Ankara

Cin Ali Müzesi, ağırlıklı olarak orta sınıfın yaşadığı Ankara'nın Kavaklıdere semtindedir. (Görsel 47) Kavaklıdere, alış-veriş, yeme-içme, eğlence, kültür- sanat, hastane, otellerin bulunduğu hem konut hem ticari hem de kültür-sanat merkezidir. Ankara'nın simgelerinden biri olan Kuğulu Park'a yaklaşık 300m uzaklıkta, Tunalı Hilmi Caddesi'ni kesen sokaklardan biri olan Bülten Sokak'ta, 32 numaralı binada yer alır.

Tunalı Hilmi Caddesinden Bülten sokağa dönüldüğünde müzenin bulunduğu yere kadar sokağın sağında ve solunda bulunan binaların zemin katlarında dükkânlar yer alır. Sokakta, hem geleneksel biçimde eczane, terzi, berber, emlakçı gibi küçük esnaf hem de küçük lokantalar ve üçüncü nesil kafeler yer alır. Cin Ali Apartmanı'nın yenilenmesiyle birlikte özellikle son üç yılda açılan kafeler, Bülten Sokağın çehresini değiştirmiş ve Tunalı Hilmi Caddesi'nin enerjisini ve hareketliliğini sokağın içine doğru taşımıştır.

Cin Ali Müzesi'ne toplu taşım araçlarıyla ya da yaya olarak rahatlıkla ulaşılır. Bülten Sokak'ta trafik tek yönlüdür. Müzenin önünde ziyaretçi indirmek ve bindirmek için yer vardır ancak araç park edecek alan sınırlıdır. Araç ile gelen ziyaretçiler çevrede bulunan otoparklara araçlarını bırakabilir. Müzenin önünde minibüsler öğrencileri güvenli bir şekilde indirebilir; öğrenciler doğrudan apartmanın girişine yönlendirilir. (Görsel 48)

Görsel 48: Müzenin ön cephesi

3.2.2. Cin Ali Müzesinin Mimari Yapısı

Müzenin bulunduğu bina, 1960'ların genel mimari özelliklerini taşıyan tuğla yığma bir binadır. 1965 yılında tamamlanan bina önce ODTÜ erkek yurdu olarak; ODTÜ yerleşkesindeki erkek yurdu tamamlanınca, 1975 yılına kadar ODTÜ kız yurdu olarak kullanılır. 2013'de bir bankanın lojmanı olarak kullanılırken daireler satışa çıkarılınca araştırmacı ve yakınları tarafından on dairenin dokuzu Cin Ali Eğitim ve Kültür Vakfı ve Cin Ali Müzesi olarak kullanılmak üzere satın alınır. Zemin + 4 katta yer alan 10 dairenin 9'u müze ve vakıf için kullanılmaktadır.

Bina uzun süredir bakım görmediği ve tüm daireler boş olduğu için ilk önce alt yapı – elektrik, su tesisatı, yalıtım, çatının onarımı, kazan dairesinin ve kalorifer kazanının yenilenmesi- onarımına başlanır. Ön ve arka bahçeler düzenlenir, otopark olarak kullanılan binanın girişi bahçeye çevrilir. Yenileme sırasında yapının ana çizgileri korunur.

Binanın Bülten Sokağa bakan cephesindeki balkon korkulukları yenilenir. Giriş katının pencere doğramaları da müzenin kurumsal rengi olan sarı alüminyum doğramalarla değiştirilir. Binanın iç kısımlarındaki ve merdiven kovasındaki mermer kaplama, binanın içindeki mozaik döşeme ve bina giriş kapısının iki yanındaki mermer kaplama ve merdiven korkulukları bakımı yapılarak özgün haliyle korunur.

Bu arada mekânların belirlenmesi ve müze tasarımı için geniş bir ekip oluşturulup tasarım süreci başlatılır. Binanın altyapı onarımı Temmuz 2014'te başlar, Ekim 2015'e kadar sürer. Ekim 2015'de müze kafe, satış alanı, konferans salonu ve ofis katı kullanılmaya başlanır. Yapılan onarımlar binanın bütün çehresini değiştirir. (Görsel 49, 50, 51, 52 ve 53)

Görsel 49: Ön görünüş 2014 ve 2019

Görsel 50: Binanın girişi 2014 ve 2019

Görsel 51: Ön bahçe 2014 ve 2019

Görsel 52: Arka Bahçe 2014

Görsel 53: Arka bahçe 2019

Bu arada mekânların belirlenmesi ve müze tasarımı için geniş bir ekip oluşturulmuş, tasarım süreci başlatılır. Binanın altyapı onarımı Temmuz 2014'te başlar, Ekim 2015'e kadar sürer. Ekim 2015'de müze kafe, satış alanı, konferans salonu ve ofis katı kullanılmaya başlanır.

Müze katının tasarımı Mayıs 2014'te başlar; Haziran 2019'da müze sergi alanı tamamlanıncaya kadar sürer. Araştırmacı, 2014 güz döneminde Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Müze Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans programına katılır, program sırasında öğrendiklerinden tasarım sürecinde yararlanır. Müze sadece sergileme alanı olarak değil aynı zamanda bir eğitim alanı olarak kullanılmak üzere kurgulanmaya başlanır.

Genel Tasarım İlkeleri

Müze tasarımındaki temel ilke Cin Ali'ye özgü tek ve biricik bir müze yaratmaktır; öyle ki içinden Cin Ali'yi çıkarıldığında geride bir şey kalmasın. Bu temel ilke doğrultusunda diğer tasarım ilkeleri belirlenir:

- Müzenin bir hikâyesi olmalı.
- Cin Ali kitaplarındaki gibi yalın, az öğeli, boşlukların olduğu, ferah, samimi bir mekân olmalı.
- Ziyaretçilerini yormayan, eğlenceli, keyif veren bir müze ortamı olmalı.
- Kendine özgü bir havası ve dokusu olmalı.
- Ziyaretçiler müzeyi gülümseyerek ve mutlu terk etmeli.
- Cin Ali'nin öyküsünü ana hatlarıyla öğrenmelerini sağlamalı.
- Müzenin -koleksiyonun- öyküsü iyi kurgulanmalı.
- Metinler sade ve anlaşılır olmalı.
- Müzenin bütün bölümlerindeki tasarımlarda Cin Ali kitaplarında sunulan içerik, metin ve görselliğe sadık kalınmalı.
- Etkileşimli bir müze olmalı

Müzenin bütün bölümleri, Cin Ali kitaplarında sunulan içerik, metin ve görselliğe uygun olarak tasarlanır, üretilir ve uygulanır. Geçmiş ve gelecek birlikte tasarlanır. İlk dönem eğitim araçlarından sanal gerçeklik uygulamasına dengeli bir biçimde geçilir.

Öyküleme

Müzenin anlattığı öykü bugünden geçmişe gider, geçmişten bugüne gelir ve gelecek ile ilgili ipuçları vererek biter. Müzenin kuruluşu ile başlayan öykü, Rasim ve Remziye Kaygusuz hakkında bilgi vererek sürer. Cin Ali dönemine ait sınıf ortamı, Cin Ali Hikâye Kitaplarının tüm yurda dağılımının anlatıldığı oda gene geçmişi anlatır. Remziye Kaygusuz'un Körler Okulu öğretmeni olmasının anlatıldığı bölümde aynı zamanda Braille alfabesiyle basılan Cin Ali kitapları ve kabartma şekil levhalarının olmasıyla hem geçmişi hem bugünü anlatmaktadır. Rasim Kaygusuz'un tasarladığı eğitim araçlarının hem eskilerinin sergilendiği hem de yenilerinin ziyaretçilerin dokunabildiği ve oynayabildiği alan gene geçmiş ve bugünün iç içe geçtiği alandır. Cin Ali'nin Ankara'sında var olan bazı mekânlara artık sahip olmasak da Ankara hepimiz için geleceği de temsil eder. Çıkışa doğru giderken Cin Ali'nin sosyal medya hesapları bize geleceği göstermektedir.

Işık Düzeni

Müze binasının kendi öyküsü de hem Ankara hem de daha önce binada oturanlar açısından önemlidir. Tasarım sürecinde Bülten 32 numaralı binanın, özelliklerini korumasına da dikkat edilir. Müzelerde aydınlatma için genel eğilim, mekânın tamamen gün ışığına kapatılması ve yapay aydınlatma öğeleri kullanılmasıdır. Bu müzede ise pencereler –bir-ikisi dışında – korunarak dış mekânın varlığı hissettirilir. Pencereler aynı zamanda birer sergileme alanı olarak da kullanılarak mekânların bütünlüğü sağlanır. Pencereler, birbirinin önüne kayabilen, üzeri fotoğraf ya da yazı baskılı mesh ile kaplanan metal çerçevelerle kapatılarak hem mekânlarda güçlü bir arka plan resmi oluşturulur hem de gün ışığı kontrol altına alınır. Sarı zemin kaplaması tavan aydınlatmasının ve gün ışığının içeride sıcak, sakin ve huzurlu bir atmosfer oluşturmasına yardımcı olur. Müzenin her köşesinde dengeli ve tutarlı bir ışık düzeni oluşturulmaya çalışılır.

Güvenlik

Hem binanın hem de ziyaretçilerin güvenliği önemlidir. Müzenin görevliler eşliğinde gezilmesi planlanır. Müzede yer alan mobilyalarda ziyaretçilere zarar verecek sivri ve keskin uçlu bir bölüm bulunmamasına dikkat edilir, köşeler yumuşatılır. Mobilyaların dayanıklı malzemelerden üretilir, yere ya da duvara sabitlenir.

Müzenin bütün bölümleri güvenlik kameraları ile sürekli gözlem ve kayıt altındadır. Her bölümde acil çıkış aydınlatmaları, yangın ve hırsızlık alarmı bulunur.

3.2.2.1. Binanın Kullanımı

Her katta yaklaşık 100er m²lik iki daire bulunmaktadır. Yığma bir yapıdır, 35cm kalınlığındaki duvarlar aynı zamanda taşıyıcı görevi görmektedir. Taşıyıcı duvarlara dokunulmamış, tuvalet ve banyodaki bölme duvarları yıkılarak giriş ve çıkışlar genişletilmiştir. Binanın yapısal özellikleri mümkün olduğunca korunmaya çalışılmıştır.

1. **Zemin Kat:** Müzenin karşılama alanı, vestiyer, geçici sergi ve konferans salonu, dinlenme alanı, hediyelik eşya satış alanı, bahçe
2. **Birinci Kat:** Müzenin sürekli sergi alanı
3. **İkinci Kat:** Cin Ali Çocuk ve Eğitim Araştırmaları Kütüphanesi
4. **Üçüncü Kat:** İdari birimler
5. **Dördüncü Kat:** Depo, yemekhane

3.2.2.2. Zemin Kat –Müze Giriş Katı

A. Binaya girince sağdaki dairede Müzenin karşılama, etkinlik, geçici sergiler alanı ve çok amaçlı salonun bulunur. (Görsel 54) Giriş katı ve Müze katının zemini, Cin Ali'nin kurumsal rengi olan sarı PVC malzeme ile kaplanmıştır.

Görsel 54: Cin Ali Müzesi Giriş Katı Planı

- **Müze Bilet Satış- Danışma**

Ziyaretçilerin Müze hakkında, etkinlikler ve sergiler bilgi edinecekleri ve müze bileti alacakları bölümdür.

- **Geçici sergileme alanı**

Ziyaretçilerin, müzeye giriş veya çıkışta; ana koleksiyonu destekleyici konularda yapılacak geçici sergileri ziyaret edebilecekleri alandır.

- **Çok Amaçlı Salon**

Seminer, söyleşi ve konferans yapılan; film ve belgesel gösterilen alandır.

- **Vestiyer**

Müzeye gelen ziyaretçilerin eşyalarını koyacakları dolapların bulunduğu alandır. Kilitli dolaplara Cin Ali karakterlerinin isimleri verilmiştir. (Görsel 55) Anahtarlıklarda da aynı isimler yer almaktadır.

Görsel 55: Vestiyer görünüşü

- **Çocuk Etkinlik Alanı**

Hafta sonu etkinliklerinin yapıldığı alandır.

- **Depo**

Sandalye, sergi elemanları gibi eşyaların durduğu alandır.

B. Binaya girince soldaki daire Müzenin dinlenme ve alış-veriş alanıdır.

- **WC**

Diğer alanlarda olduğu gibi burası da Cin Ali'ye özgü tasarlanmıştır. Her WC ayrı renkte seramiklerle döşenmiştir. Duvarların üst bölümü müze için özel olarak tasarlanan duvar kâğıtları ile kaplanmıştır. Giriş katındaki WC'lerden biri engellilerin de kullanabileceği şekilde düzenlenmiştir.(Görsel 56)

Görsel 56: Engelli WC

- **Çay, kahve, kurabiye:**

Müze ziyaretçilerinin dinlenme alanında ev yapımı kurabiyeler ve çay, kahve, meyve suyu ve süt bulunur. Çocuklar için masalarda oyuncaklar vardır. (Görsel 57)

Görsel 57: Çay-kahve-kurabiye ve oyuncaklar

- **Müze Dükkânı:**

Cin Ali Kitaplarının yanı sıra Oyunla Okuma Öğretimi araçları, kırtasiye, özel tasarlanmış dokuma, sabun, mum, kupa vb. hediyelik eşyanın satışının yapıldığı bölüm, dinlenme alanının içinde yer almaktadır. (Görsel 58 ve 59)

Görsel 58: Müze mağazası

Görsel 59: Müze mağazası

- **Mutfak**

Ziyaretçiler için çay- kahve- kurabiye yapılan mekândır. Yarı açık düzenlendiği için içerinin temiz ve sağlıklı olduğu herkes tarafından görülebilir. (Görsel 60)

Görsel 60: Müzenin dinlenme alanının mutfağı

- **Kiler**

Mutfakta kullanılan malzemelerin depolandığı yerdir.

- **Garaj-Çocuk etkinlik alanı**

Binaya ait tek araçlık garaj çocuk etkinlik alanı olarak düzenlenmiştir.

- **Filli Bahçe:**

Çay, kahve ve kurabiye satışının yapıldığı dinlenme alanının bahçesi Filli Bahçe olarak adlandırılmıştır. Filli Bahçe adını Bahçelievler'deki bir çocuk bahçesinden almaktadır. Cin Ali Çocuk Bahçesinde kitabında resmedilen çocuk bahçesi bugün Metin Oktay Parkı olarak anılmaktaysa da Cin Ali'nin yazıldığı yıllarda adı, burun buruna duran iki filden yapılmış çift kanatlı bir kapıdan girildiği ve filin hortumuna benzeyen bir kaydırağı olduğu için Filli Bahçe olarak bilinmekteydi.

Filli Bahçenin Öyküsü: 9 Şubat 1950'de Doğan Kardeş Dergisi öncülüğünde Hindistan Başbakanı Pandit Nehru' ya, Türk çocukları adına bir fil yavrusu isteyen bir mektup yazılır. Başbakan Nehru bu mektubu yanıtsız bırakmaz ve yavru fil Mohini'yi Türk çocuklarına armağan eder. Mohini 26 Aralık 1950 günü İstanbul'a, 29 Aralık 1950'de Ankara'ya varır. Büyük bir coşkuyla karşılanan Mohini 1994'teki ölümüne kadar kalacağı Atatürk Orman Çiftliği Hayvanat Bahçesindeki evine yerleştirilir. (Ergir, 2006)

Mohini o kadar ilgi görür ki Bahçelievler'de o yıllarda yapılan çocuk bahçesinin kapısı burun buruna duran iki fil şeklinde yapılır ve park Filli Bahçe diye anılmaya başlanır.

Cin Ali Müzesi'ndeki bahçeye "Filli Bahçe" adı bu iki olayı toplumsal bellekte canlı tutmak için konulmuştur. Bahçeye çıkan kapının yanındaki duvarda Cin Ali ve Berber Fil kitabından bir fil resmi bulunur. (Görsel 61)

Görsel 61: Filli Bahçe

3.2.2.3. Birinci Kat Sürekli Sergi Alanı

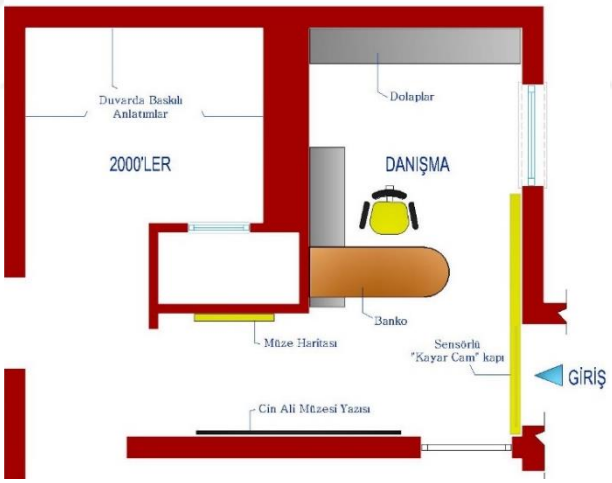
Cin Ali Müzesi'nin sürekli sergi salonu binanın birinci katındaki iki dairenin birleştirilmesiyle oluşur. Apartmanda henüz asansör yapılmasının şartlar oluşmadığından birinci kata merdivenle çıkılır. Toplamda 200 m² bir alana sahip olan sergi salonuna merdivenden çıkınca soldaki kayar kapıdan girilir; sağdaki kapıdan çıkılır. 16 mekândan oluşan Müze'nin yerleşim planında Cin Ali Hikâye Kitaplarından alınan görseller kullanılmıştır. (Görsel 62)

Görsel 62: Müze Yerleşim Planı

a. Danışma:

Müze ziyaretçilerinin kabul edildiği alandır. Cin Ali Müzesi yazısı ve müze yerleşim planı bu alandadır. Zemin katta biletini alan ziyaretçiler burada bilet kontrolü yapıldıktan sonra Müzeyi gezmeye başlarlar. (Görsel 63 ve 64)

Görsel 63: Danışma ve 2000ler planı

Görsel 64: Cin Ali Müzesi giriş detayı

b. 2000ler

1988-2019 arasında Cin Ali ile ilgili olaylar ve gelişmeler basında çıkan haberler üzerinden verilir. Haberlerin görsellerinin büyütülerek duvar kâğıdı olarak tasarlanan odada, haberlerin özellikle okunması istenen bölümler çerçeve içinde ve 50 punto olarak basılmıştır. Haberlerin künyeleri de üst kısımlarında okunabilir. Bu yazılarda Cin Ali'nin farklı kuşaklar üzerindeki toplumsal etkisinin örnekleri görülür. Cin Ali'nin ne kadar çok tanındığını, sevildiği ve toplumsal bir simgeye dönüştüğü bu bölümde anlaşılmaktadır. (Görsel 65 ve 66)

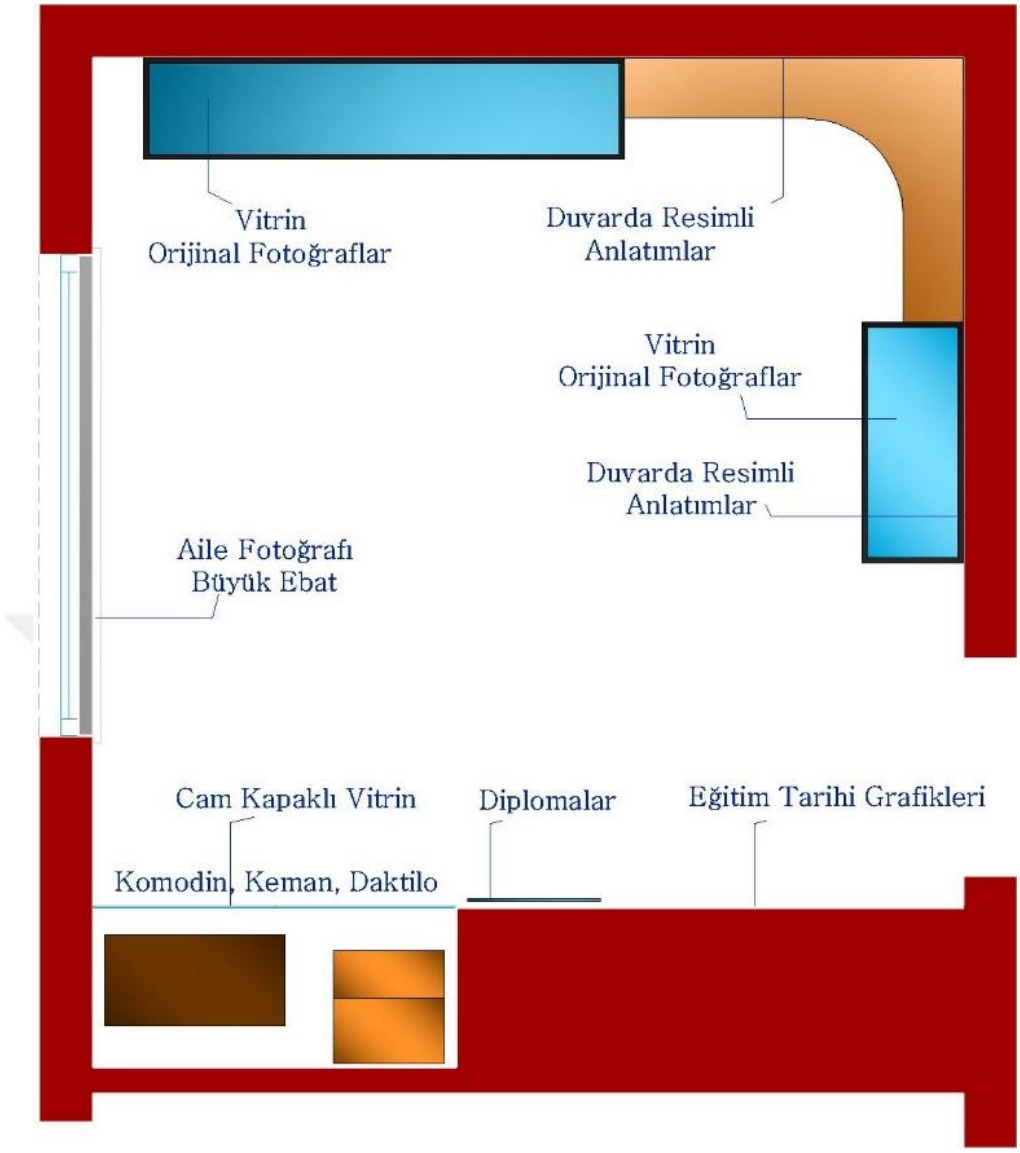
Görsel 65: 2000'ler odası 1.duvardan detay

Görsel 66: 2000'ler odası 4.duvardan detay

c. **Ailemiz**

Cin Ali'nin babası Rasim Kaygusuz ve annesi Remziye Kaygusuz'un hayatı fotoğraflar üzerinden anlatılır. Aile albümünden alınan fotoğraflar dijital ortamda taranıp temizlenmiş ve büyütülerek duvar kâğıdı olarak basılmıştır. Fotoğraflar ve tanıtımlar Cin Ali'nin annesi Remziye Alişan Kaygusuz, Cin Ali'nin babası Rasim Kaygusuz ve Kaygusuz ailesi fotoğrafları olarak 3 ayrı bölümde sergilenmiştir. Her bölümde sergilenen 10-12 fotoğraf, 100-120 sözcükten olan açıklamaları (tanıtım yazıları) çevreler. 1926-1988 yıllarını anlatır. Siyah beyaz fotoğraflarda Rasim ve Remziye öğretmenler renklendirilerek ön plana çıkarılmıştır. (Görsel 67)

Görsel 67: Ailemiz Odası planı

Türkiye ortalama okuma hızı dakikada 160-220 sözcük olduğu göz önüne alınarak yazıların bir dakikadan daha kısa sürede okunabilecek uzunlukta olmasına dikkat edilmiştir. Kolay okunabilmeleri için yazı büyüklükleri 50 punto olarak ayarlanmıştır. Fotoğraf künyeleri ise başlık 20 punto açıklamaları ise 18 punto olarak düzenlenmiştir.

Yazıların anlaşılır, kısa ve öz olması müzenin tasarım ilkelerinden biridir. Ziyaretçiler sadece başlıkları okusalar da müzenin ana fikrini alabilmeleri hedeflenmiştir. (Görsel 68)

Eğitim Tarihinden Kesitler ve Cin Ali, ilk okuma eğitimindeki süreci ve Cin Ali ve ailesinin bu süreçle ilişkisinin kronolojik olarak ve grafikle anlatıldığı kısımdır. Bu odada ayrıca kişisel eşyalar ve aile bireylerinin birbirlerine yazdığı mektup örnekleri de yer alır. (Görsel 69)

Görsel 68: Ailemiz Odası Kaygusuz Ailesi Duvarı

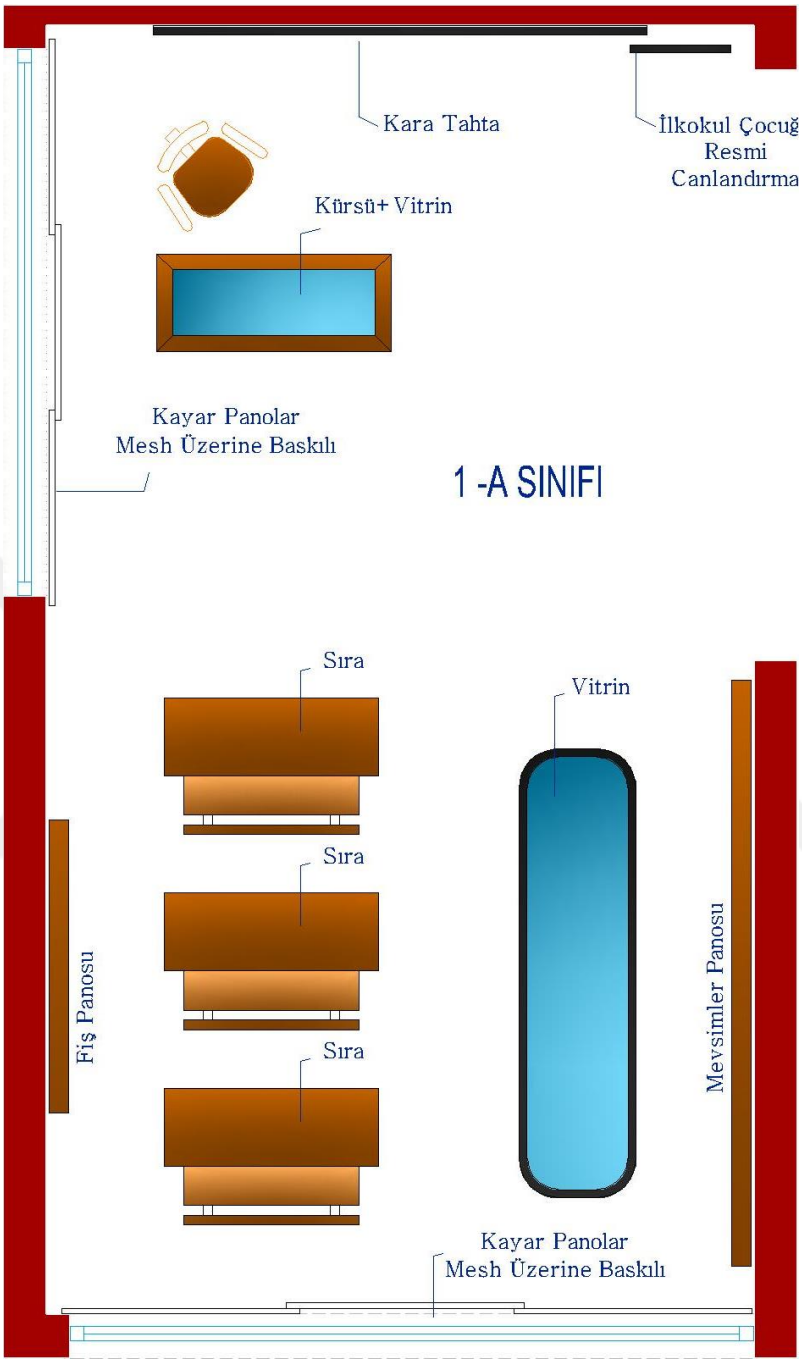

Görsel 69: Ailemiz Odası Mektup Duvarı detayı

d. 1-A Sınıfı

Cin Ali'nin sınıfı 1-A, 1960-70'lerdeki sınıflar örnek alınarak yeniden yorumlanır. Sıralar ve karatahta bir köy okulundan getirilen özgün malzemedir. İplerde asılı duran ve Rasim Kaygusuz'un Cin Ali'nin Resimli ve Matematikli Fişleri eserinden örnek alınan fişlere ziyaretçiler dokunabilir ve oynayabilirler. Ziyaretçiler ayrıca

karatahtaya tebeşirle yazı yazabilir, siyah önlüklerle fotoğraf çektirebilir ve sıralarda oturabilirler.(Görsel 70)

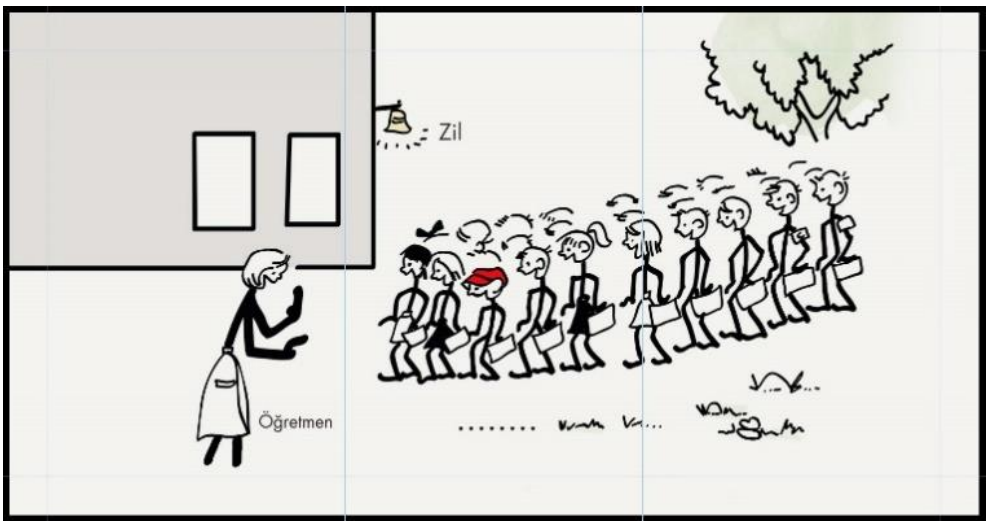
Görsel 70: 1-A Sınıfı plan

Öğretmen kürsüsü sıralara ve karatahtaya uygun malzeme ile yeniden üretilir; üstü camlı çekmecede öğretmenlerin kullandığı eşyalar sergilenir. (Görsel 71) Aynı şekilde yeniden üretilen sarı vitrinin içinde 1960-70'lerde öğrencilerin kullandıkları ders araç-gereçleri sergilenir.

Görsel 71: 1-A Sınıfı ayrıntı

Pencerelerden gelen gün ışığını kontrol etmek, hem pencerelerden dışarının hem de dışarıdan içerisinin görülmesini önlemek için reklamcılıkta çok kullanılan bir malzeme olan meshin üzerine kitaptaki resimlerden baskı yapılır. Metal çerçevelere gerilen mesh panolarla pencerelerin önü kapatılır. Yerine göre iki-üç parçadan oluşan panolar birbirinin önüne kayacak şekilde tasarlanır. Böylelikle pencere ve kapılar açılarak mekân havalandırılabilir. (Görsel 72)

Görsel 72: 1-A sınıfı meshle pencere kaplama

Görsel 73: Cin Ali 6 Nokta'da ve Cin Ali'ye mektup yaz

e. Cin Ali 6 Nokta'da

Öğretmen Remziye Kaygusuz, 1951'de kurulan Ankara Körler Okulu'nun ilk öğretmenlerindendir. Körler ile çalışacak öğretmenlerin sabırlı, sakin ve sevecen olmaları istenir. Remziye Alişan da sakin, sabırlı, sevecen ve çok çalışkan bir öğretmendir. Ankara Körler Okulunun kurucusu Mitat Enç, Remziye Alişan'ı Körler Okulunda çalışmak üzere eğitir. Remziye Alişan Braille alfabesini öğrenir, nöbetçi olduğunda geceleri kitapları Braille daktilosu ile yazar. 1960 yılına kadar burada çalışan Remziye Öğretmenin öğrencileri çok severler; her 24 Kasım Öğretmenler Gününde ararlar ve ölümünden sonra da kızlarıyla iletişimi kesmezler. (Görsel 74)

Bu bölüm onların vefasına bir teşekkür olarak hazırlanır. Bu bölümde Braille Alfabesi ile yazılmış Cin Ali Hikâye Kitapları ve kitaplarda bulunan çizgi karakterler, ev, ağaç, hayvan gibi şekillerden örnekler kabartma olarak pleksi levhaları yer almaktadır. Bu bölüm hazırlanırken görme engelli öğretmenlerden danışmanlık alınır.

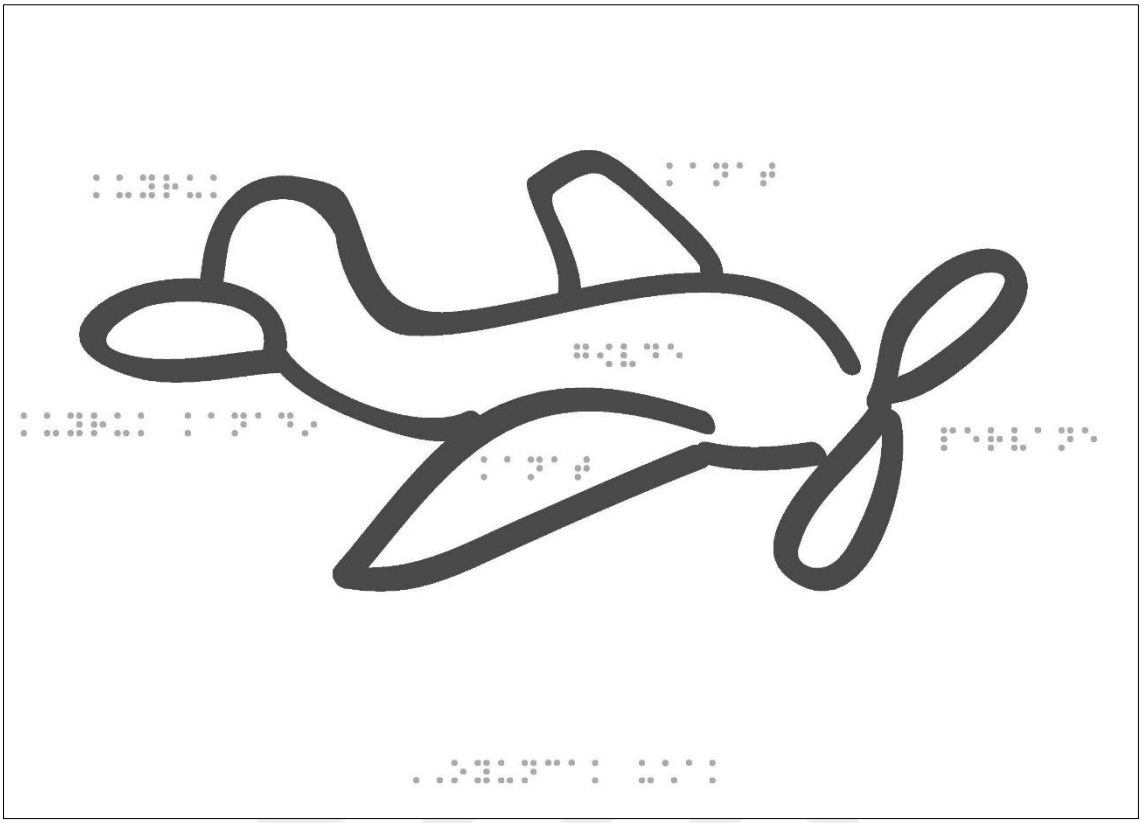
Görsel 74: Cin Ali 6 Nokta'da Duvarı

Gerekli tüm düzeltmelerden sonra iyi gören gözündeki görme keskinliği 20/200 ya da daha az ve görme alanı 20 dereceden az olan kişilere kör, görme keskinliği 20/70 ile 20/200 arasında olan kişilere az gören denilmektedir. Eğitsel açıdan kör, eğitimde dokunsal ve işitsel materyallere ihtiyaç duyan kişidir. Görme duyusunu öğrenme amacıyla kullanamaz.

Bu bölüm hazırlanırken görme engelli öğretmenlerden danışmanlık alınır. Kitaplar körler için düzenlenirken kitaptaki resimleri anlayamayacakları ortaya çıkar. Yaygın kanı kabartma yapılan her çizimi körlerin anlayacağı varsayılmaktadır. Kitaplarda resimlerin kabartma olması körlerin bu resimleri anlayabileceği anlamına gelmemektedir. Doğuştan kör olan –hiç ağaç görmemiş – birinin dokunduğu şeklin ağaç olduğunu anlaması için şekil eğitimini almış olması gerekir. Kabartma şekiller basit ve büyük olmalıdır. Türkiye'deki körlerin eğitiminde şekil eğitimi sadece basit geometrik şekillerin öğretilmesi ile sınırlıdır.

Cin Ali'nin öyküleri kadar resimleri de çocukların ilgisini çekmektedir. Her çocuğun rahatlıkla çizebileceği basitlikte olan çizimler aynı zamanda hayal gücünü de harekete geçirebilmektedir.

Cin Ali ve kitaptaki diğer karakterler, oyuncaklar, hayvanlar, ağaç, çiçek ve ev gibi kolay öğretilebilecek şekiller 25x40 boyutlarındaki pleksi levhalara kabartma olarak bastırılır. Levhaların üzerindeki şekiller hem görmeyenler için kabartma olarak hem de görenler için renklidir. Ayrıca levhalardaki şekillerde kabartma yazı açıklanmalar da vardır. Cin Ali 6 Nokta'da bölümünde uzun bir masanın üzerinde bu pleksi levhalar yerleştirilir. Burada görmeyenlere Cin Ali dünyası tanıtılır; görenlere görmeyenlerin okumayı nasıl öğrendikleri hakkında bilgi verilir. (Görsel 75)

Görsel 75: Braille açıklamalı kabartma uçak

f. Cin Ali'ye Mektup/Kart Yaz

Okuma ve yazmayı Cin Ali ile öğrenen çocuklar yılbaşında Cin Ali'ye kart gönderirler. Kartlarda Cin Ali'ye olan sevgilerini ve 11.kitabı kendileri yazdığı için 12.kitabını ne zaman çıkaracaklarını sorarlar. (Görsel 76)

Görsel 76: Cin Ali'ye öğrencilerden gelen yılbaşı kartı

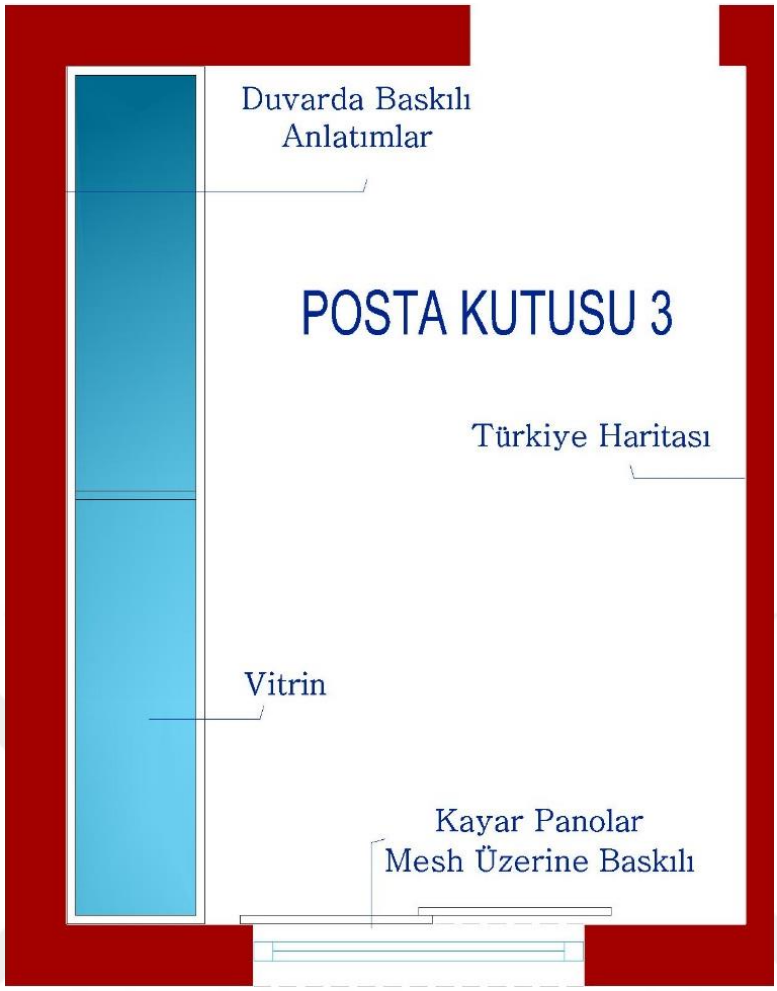
Cin Ali ile büyümüş yetişkinler de gittikleri yerlerde Cin Ali ile fotoğraf çektirirler, kart yollarlar. Türkiye'nin ve dünyanın her yerinden gelen kartlarda onlar da Cin Ali'ye dileklerini iletirler. (Görsel 77)

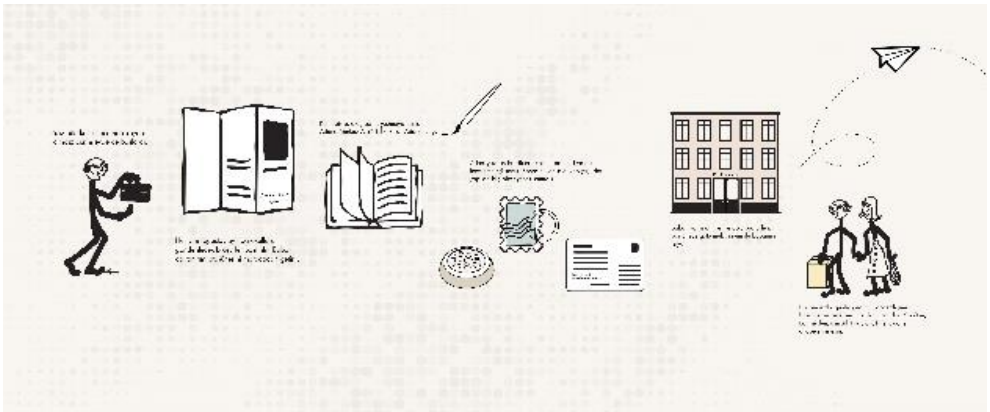
Görsel 77: Cin Ali'ye Salzburg' tan gelen kartın ön ve arka yüzleri

g. PK 3

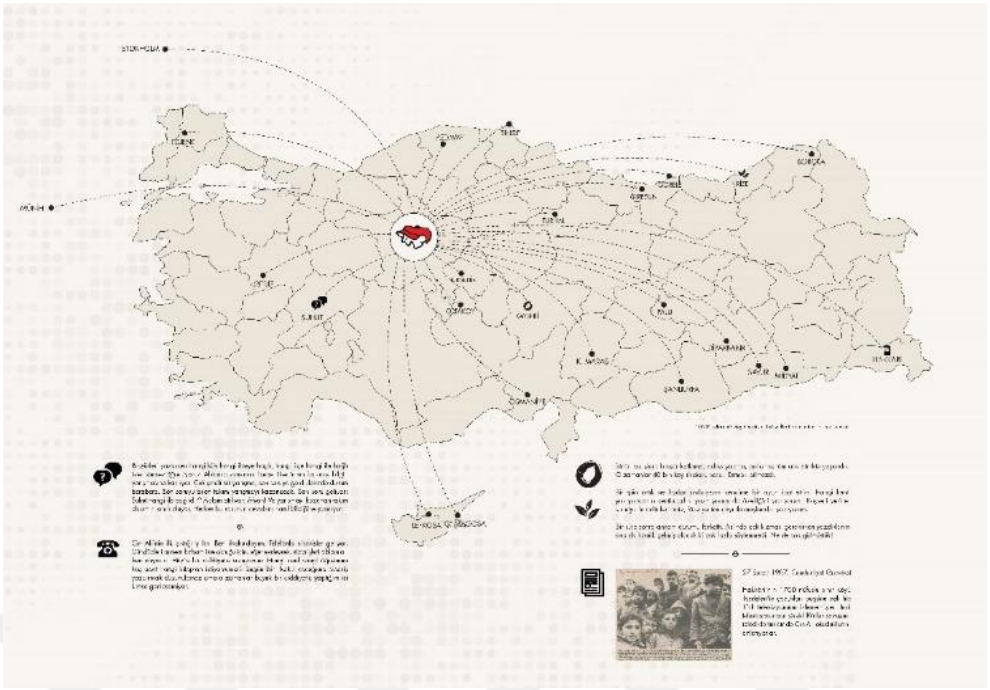
Cin Ali Hikâye Kitapları 1968'den itibaren Türkiye'nin en uzak köylerine ulaşmış; Türk televizyonlarının seyredilemediği yerlerde bile çocuklar Cin Ali ile tanışmışlardır. Cin Ali'nin Türkiye'nin en uzak köşelerinde bile bilinmesinin ardında büyük bir emek ve çalışma vardır. 1970'lerde 40.000 ilkokulun yüzde sekseni köy ilkokuludur. Her yıl ağustos ayında 20.000 broşür bastırılır, hepsinin üzerine adresler yazılır, posta pulu yapıştırılır ve Bahçelievler Postanesinden gönderilir. Okullar açıldığında öğretmenler broşürlerin üzerine siparişlerini yazıp Bahçelievler Postanesindeki 3 numaralı posta kutusuna geri gönderirler. Gelen siparişler paketlenir, Bahçelievler Postanesine bu sefer paketler götürülür. PK 3 odasında bu süreç anlatılmaktadır**.** (Görsel 78, 79 ve 80)

Görsel 78: PK 3 (Posta Kutusu 3) Odası Planı

Görsel 79: PK 3 odası 1.duvar görünüşü

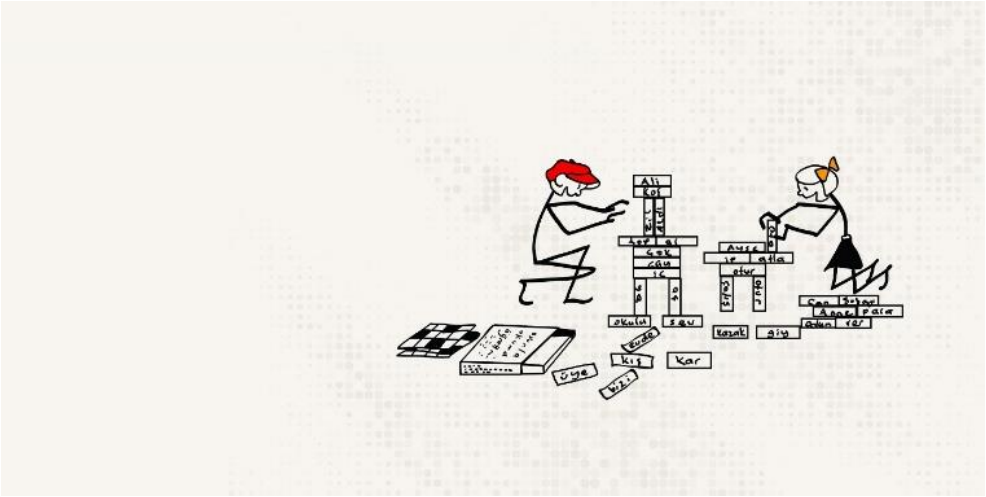
Görsel 80: PK 3 Odası üçüncü duvar görünüşü

h. OYUNLA OKUMA ÖĞRETİMİ

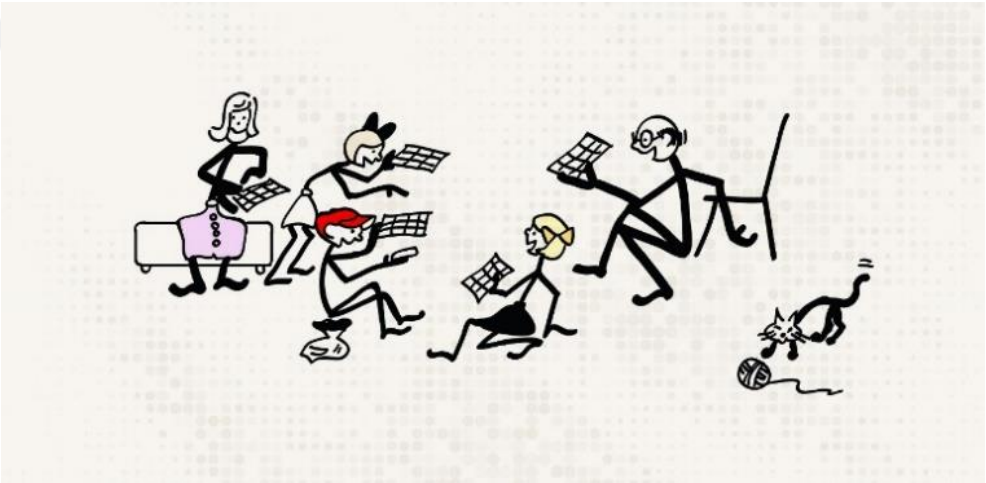
Öğr. Rasim Kaygusuz'un geliştirdiği Oyunla Okuma Öğretimi yöntemini oluşturan araç gereçlerin sergilendiği odadır. Bu odada hem araçların ilk örnekleri yer almakta hem de büyütülmüş örnekleriyle nasıl kullanılacağı deneyimlenebilir. (Görsel 81, 82 ve 83)

Görsel 81: Oyunla Okuma Odası planı

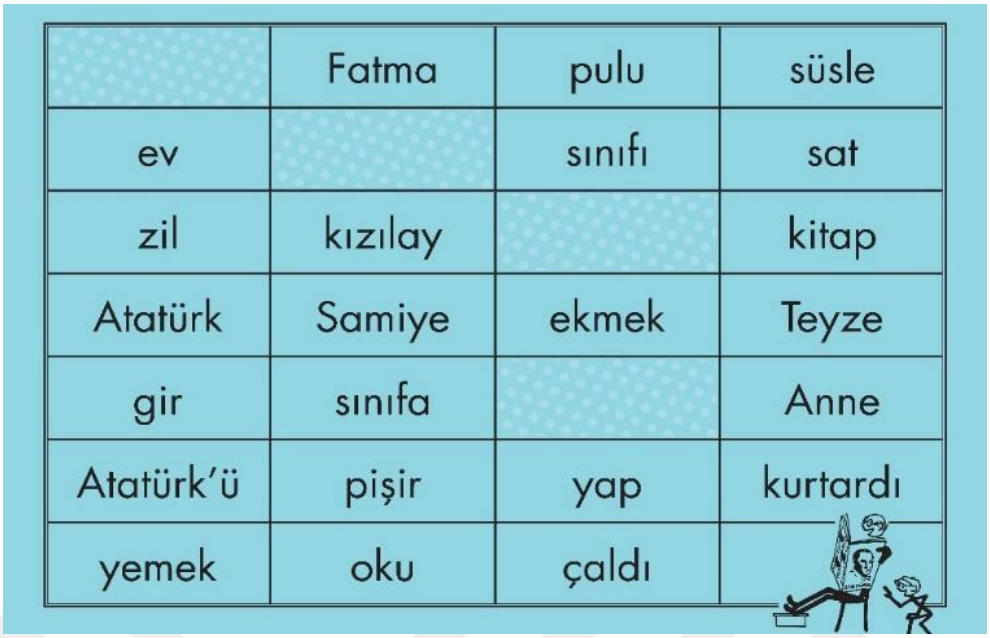
Görsel 82: Oyunla Okuma Odası- Oyunla Okuma Duvarı

Görsel 83: Oyunla Okuma Odası- Tombala Duvarı

"Cin Ali'nin Tombala Kartları, tombala oyununun sözcüklerle oynananıdır. Çocuk tombala oynarken sözcükleri hem okuyarak hem de görerek tekrarlayacağı için sözcük dağarcığı gelişecek ve daha hızlı okumaya başlayacaktır." (Cin Ali'nin Tombala kartları açıklama metninden)

Vitrin üzerine yatay yerleştirilen 46x66 cm. boyutlarındaki tombaladaki sözcükler ile yanındaki sözcük havuzundan çekilen sözcüklerle eşleştirilir. (Görsel 84)

	Fatma	pulu	süsle
ev		sınıfı	sat
zil	kızılay		kitap
Atatürk	Samiye	ekmek	Teyze
gir	sınıfa		Anne
Atatürk'ü	pişir	yap	kurtardı
yemek	oku	çaldı	

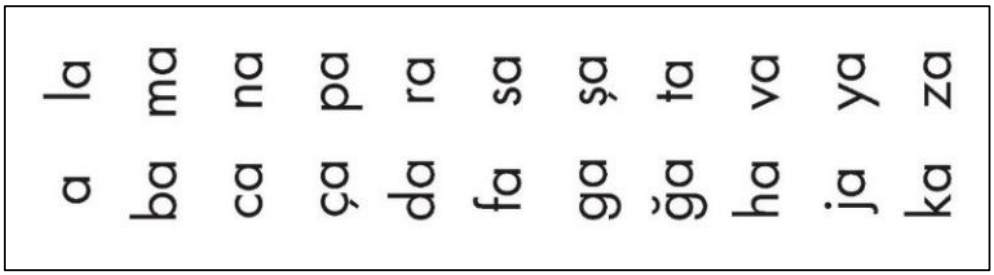
Görsel 84: Oyunla Okuma Odası- Tombala

Cin Ali'nin Renkli ve Hareketli Heceleme Fişleri

"Önce A heceli yaprağın **"ba-ca-ça-da"** gibi sessizleri başa gelen kısımla sıra ile çalışın. Sonra hecelerden anlamlı kelimeler çıkarın. Çıkan kelimeleri defterlere ve tahtaya alt alta yazdırın. **"Kaya, bana, sana, kara, makara"** gibi. Kelime kurma çalışmalarını iyice kavrayıncaya kadar devam edin ve çıkan kelimeleri cümle içinde kullandırarak tekrarlayın."[1] (Görsel 85 ve 86)

Görsel 85: Cin Ali'nin Renkli ve Hareketli Fişleri kapak

Görsel 86: Cin Ali'nin Renkli ve Hareketli Fişleri iç sayfa

[1] Cin Ali'nin Renkli ve Hareketli Heceleme Fişleri açıklama metninden

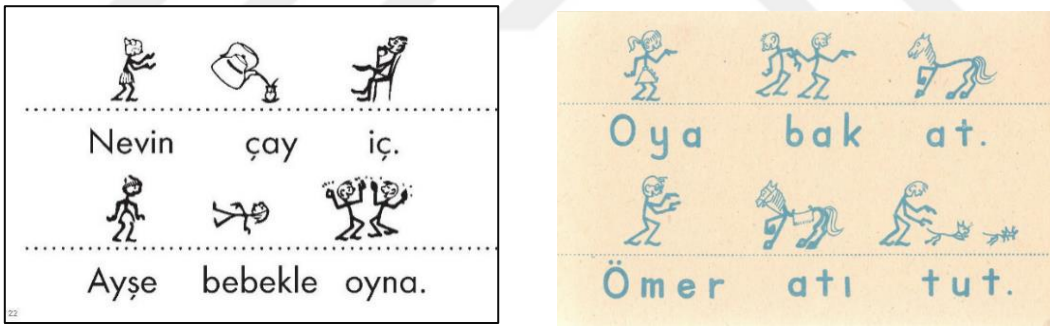
Vitrinin yanında bulunan mıknatıslı duvar üzerinde iki harfli hecelerden anlamlı kelimeler üretilir. Tüm heceleri koymak hem yerin azlığından hem de çok seçenek olduğunda özellikle küçük ziyaretçilere karışık gelebileceği için hece sayısı sınırlı tutulmuştur.

Cin Ali'nin Resimli Ve Matematikli Fişleri

"Her kelime bir resimle ifadelenmiştir. 29 harf cümle başlarında kullanılmıştır. İçinde cümlelerden başka sayıları kavratma levhaları, 20ye dek sayılar, cümle çözümleme, arkalarında aynı sayfadaki cümlelerin heceleri ayrılarak kelime çözüm levhaları hazırlanmıştır. Ses uyumuna göre heceleme levhaları konmuştur."[2] (Görsel 87 ve 88)

Görsel 87: Cin Ali'nin Resimli Ve Matematikli Fişleri kapak sağdaki ilk basım

Görsel 88: Cin Ali'nin Resimli Ve Matematikli Fişleri iç sayfa sağdaki ilk basım

Çözümlü Alfabe

Beş yuvarlak karton daireden oluşur. Çözümlü Alfabe ile harf çalışmasından cümle çalışmasına kadar bütün okuma ve yazma alıştırmaları yapılabilir. Ön yüzündeki 1 numaralı delikle cümle çalışması yapılır. Alttaki yapraklar sabit tutulur üst yaprak çevrildikçe birinci delikten çıkan cümleler okunur: Gönül su akıyor. 2 numaralı delikte özne sabittir, cümlenin kalanı kartonu çevirdikçe değişir: Nesrin bu okul. Nesrin kalem

[2] Cin Ali'nin Resimli ve Matematikli Fişleri açıklama metninden

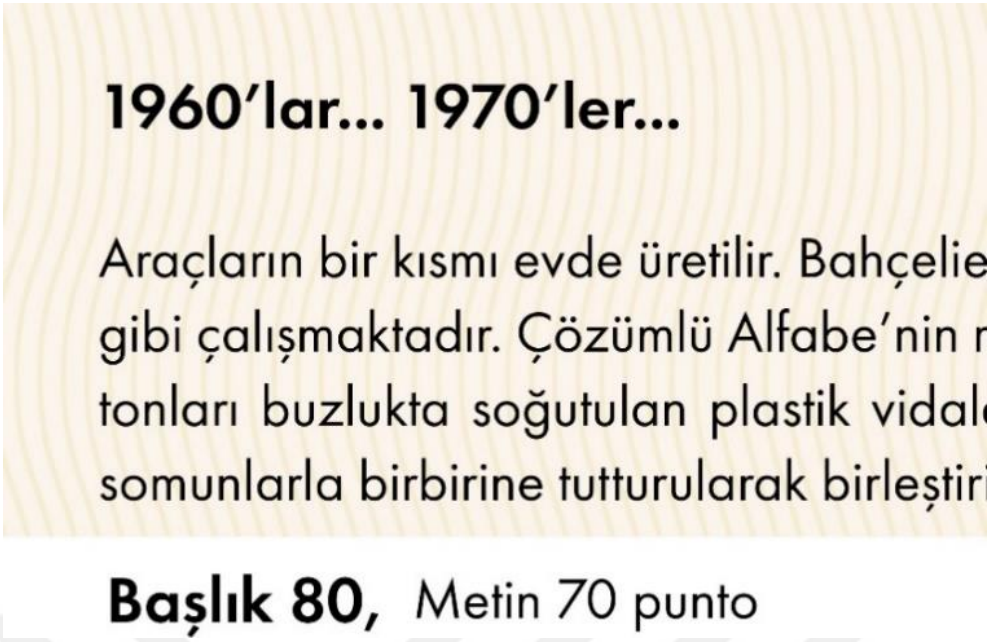
al. 3. delikte özne değişken, cümlenin kalanı sabittir: Dayı masal anlat. Işık masal anlat. 4.delikte sadece yüklem değişir: Ali bunu giy. Ali bunu tut. Çemberin ortasındaki sayı deliğinde 1-20 arası sayılarla çalışma yapılır. Oyunla Okuma Odasında bulunan Çözümlü Alfabede bu iki sayfa hazırlanmıştır. (Görsel 89)

Görsel 89: Oyunla Okuma Odası-Çözümlü Alfabe Detayı

Arka yüzündeki deliklerle hem hece çalışması yapılır hem de hecelere ayrılmış. Yaramaz Kedim, Akıllı Köpeğim ve Jale'nin Horozu öyküleri okunur. Çemberin ortasındaki deliklerde büyük harf –küçük harf çalışması yapılır.

1960'lar ve 70'lerde Çözümlü Alfabe'nin sayfaları evde bir araya getirilir. Oyunla Okuma Öğretimi'nin ahşap kısımları evin arkasındaki odunluktan çevrilmiş atölyede hazırlanır. Bu süreç Oyunla Okuma Odasındaki meshlerin üzerinde büyük puntolarla yazılan metinlerde kısaca anlatılır. (Görsel 90)

Görsel 90: Oyunla Okuma Odası Mesh Detayı

i. OKUTAN KİTAPLAR ODASI

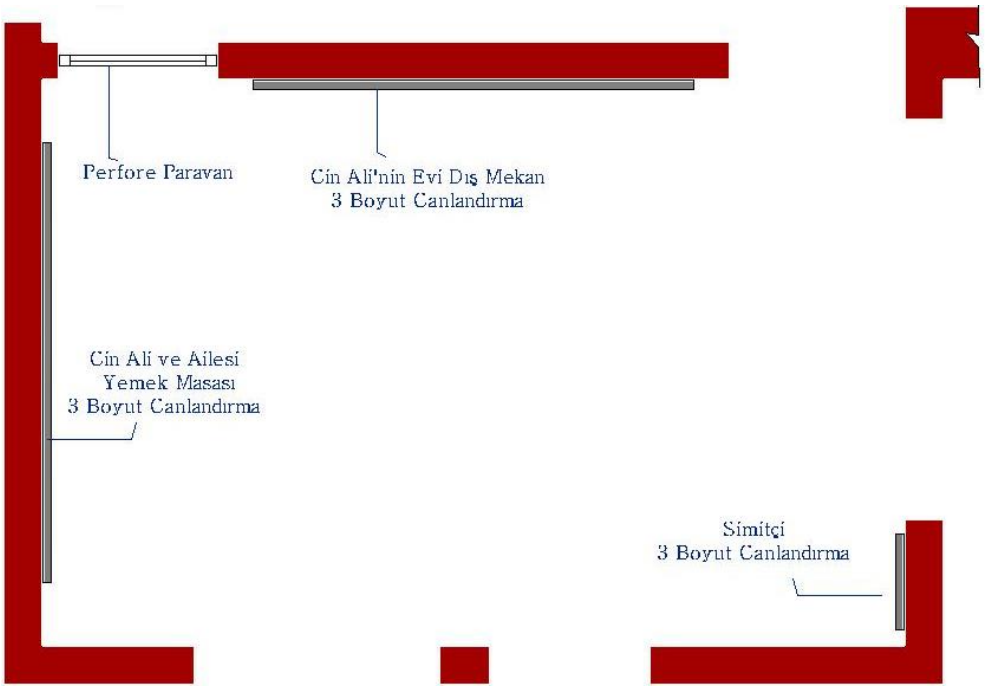
Görsel 91:Okutan Kitaplar Odası plan

Bu odada Müzenin elinde bulunan en eski basımlar yer alır. Kitapların ilk çizimleri ve ilk baskıları bulunmadığı için 1968'deki ikinci ve üçüncü basımları sergilenir. Müzenin en dramatik etki yaratan odasıdır. Sergileme ve kullanılan renk açısından diğer odalardan farklıdır. Okutan Kitaplar adını ilk çıktığı yıllarda veliler ve öğretmenler koyar. Rasim Kaygusuz'un Cin Ali ile olan tek fotoğrafı ve torununa imzalamış olduğu Cin Ali kitabı da buradadır. (Görsel 91 ve 92)

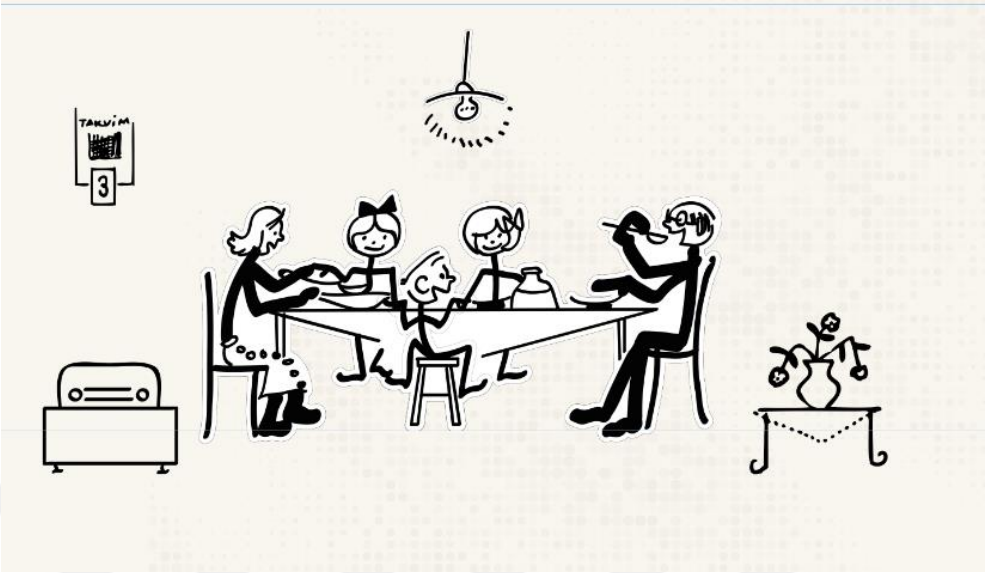
Görsel 92:Okutan Kitaplar Odası ayrıntı

j. 99/A

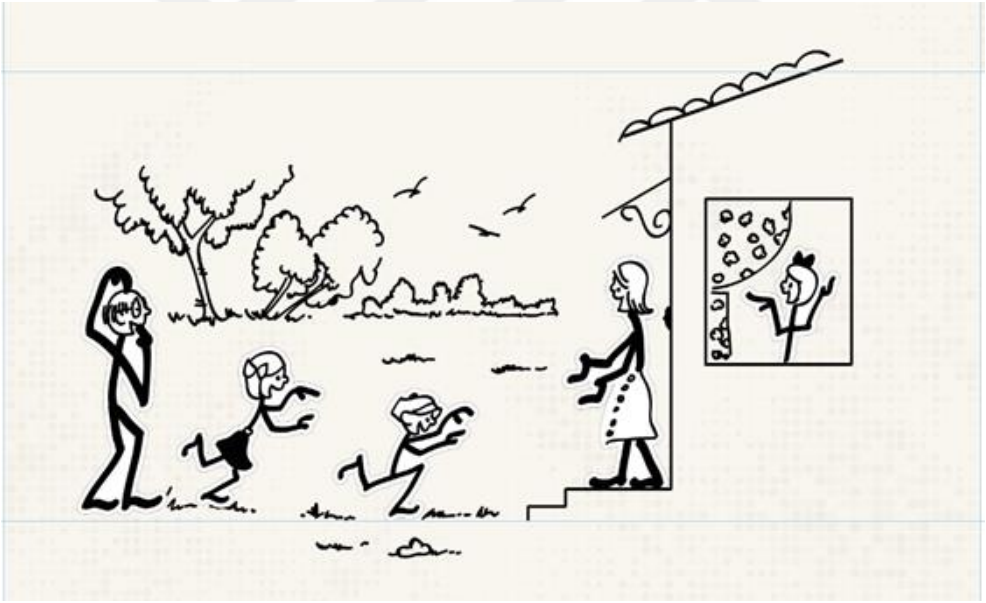

Görsel 93: 99/A Odası planı

Cin Ali'nin öyküleri 1968'de Bahçelievler 1.Cadde No:99/A'da yazılır**.** Bahçe içindeki iki katlı bir evin neşesi burada yansıtılmaya çalışılır. (Görsel 93, 94 ve 95)

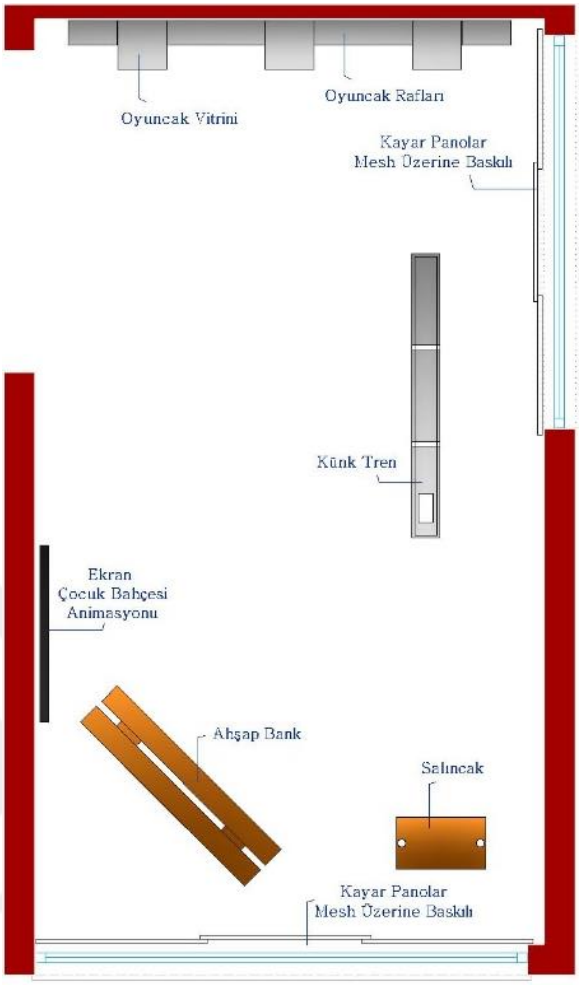

Görsel 94: 99/A Odası birinci duvar

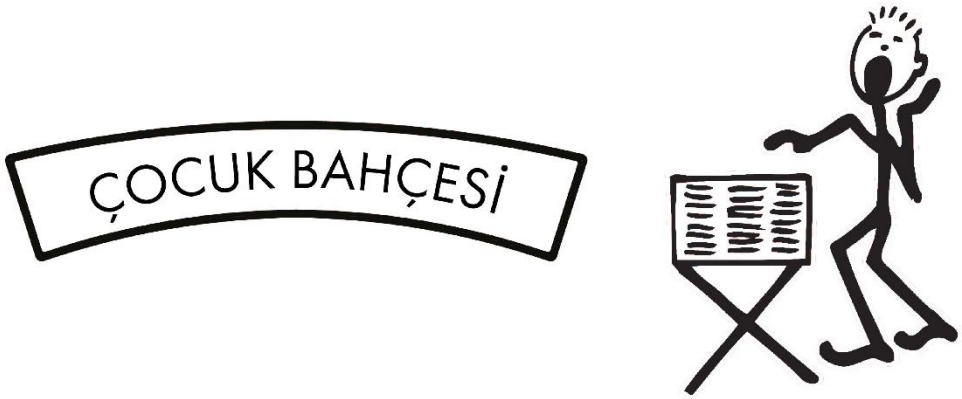
Görsel 95: 99/A Odası ikinci duvarı

k. ÇOCUK BAHÇESİ

Görsel 96: Çocuk Bahçesi Odası planı

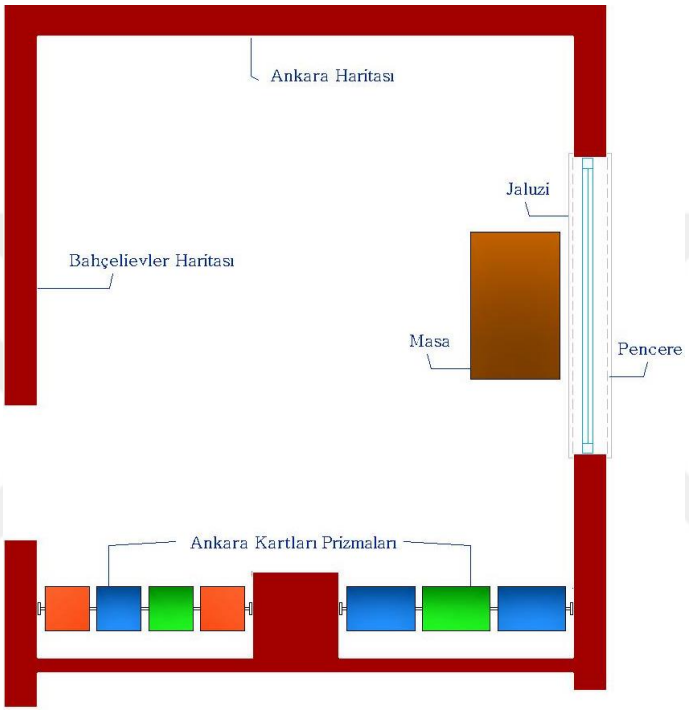
Cin Ali Çocuk Bahçesi'nde kitabındaki çocuk bahçesi canlandırılmıştır. Müzenin sürprizlerinden olan 3 dakikalık Cin Ali Çocuk Bahçesinde canlandırması bu bölümde yer alır. (Görsel 96 ve 97)

Görsel 97: Çocuk Bahçesi girişi ve simitçi

I. CİN ALİ'NİN ANKARASI

1960-1990 yıllarındaki Ankara'yı ve Bahçelievler'i anlatmaktadır. Turizm ve Tanıtma Bakanlığının 1965 tarihli haritasından düzenlenen Ankara ve Harita Genel Müdürlüğü Döner Sermayesi 1967 tarihli haritasından düzenlenen Bahçelievler Haritası odanın iki duvarında yer almaktadır. Üçgen prizmalarla oluşturulan Yap-Boz ve Bak-Çevir bölümlerinde Cin Ali'nin Ankara'sı dönemine ait fotoğraflar yer alır. (Görsel 98, 99, 100 ve 101)

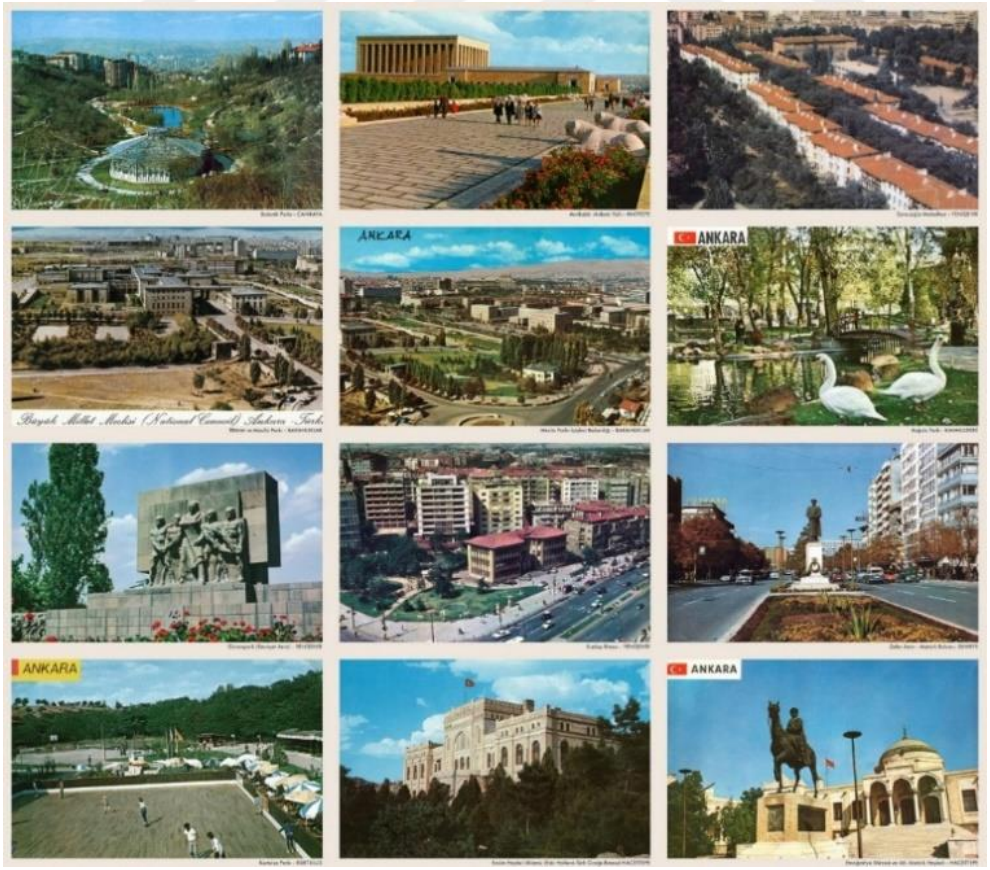
Görsel 98: Cin Ali'nin Ankara'sı Odası planı

Görsel 99: Cin Ali'nin Ankarası'nın Haritası

Görsel 100: Cin Ali'nin Bahçelievler'inin Haritası

Görsel 101: Cin Ali'nin Ankarası – Bak-Çevir bölümü

m. BERBER FİL

Berber Fil gerçek mi hayal mi? Kaygusuz Ailesi1968'de Ankara'ya gelen Medrano Sirkine gider. Sirkteki Berber Fil gösterisini çocuklar çok sevince serinin 9.kitabı Cin Ali ve Berber Fil olarak yazılır. (Görsel 102) Müzenin ikinci animasyonu 3 dakikalık Berber Fil videosu buradadır.

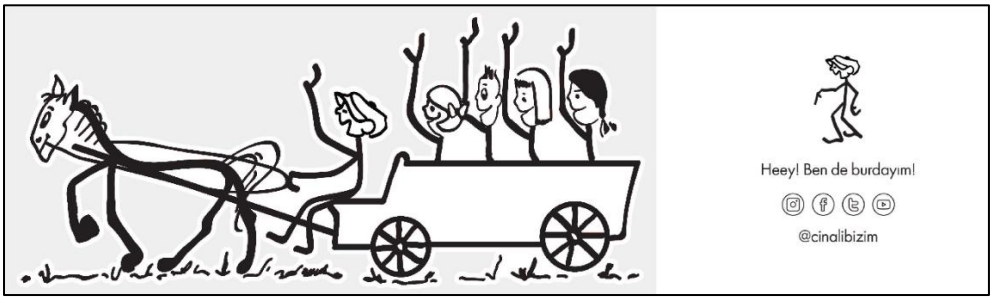
Görsel 102: Berber Fil film şeridi

n. GÜLE GÜLE

Görsel 103: Berber Fil ve Renkli Dünya planları

Berber Fil' le birlikte Müzenin sonuna gelinir. Cin Ali ve arkadaşları el sallayarak ziyaretçileri uğurlar. Cin Ali'den haber almak isteyenler için sosyal medya hesapları da karşısındaki duvarda yer alır. (Görsel 103 ve 104)

Görsel 104: :Güle güle ve sosyal medya hesapları

o. RENKLİ DÜNYA

Cin Ali'nin renkli dünyası nasıl olur? Tam çıkışta Cin Ali'nin son sürprizi yer alır. Bireysel ziyaretçilerin VR gözlükle 3 boyutlu olarak izleyebileceği, gruplar için çizgi film olarak hazırlanan Cin Ali'nin Renkli Dünyası canlandırması ile müze ziyareti biter.

3.2.2.4. İkinci Kat Kütüphane

Cin Ali Müzesinin ana amaçlarından birisi de okumayı sevdirmek, eğitim konusunda yapılan araştırmaları, çalışmaları desteklemektir. Araştırmacının ailesinden kalan eğitimle ilgili belgeler ve kitaplar, Cin Ali Çocuk ve Eğitim Araştırmaları Kütüphanesinin temelini oluşturmaktadır Kütüphaneye girişte ziyaretçileri kitap okuyan Cin Ali karşılar. (Görsel 105)

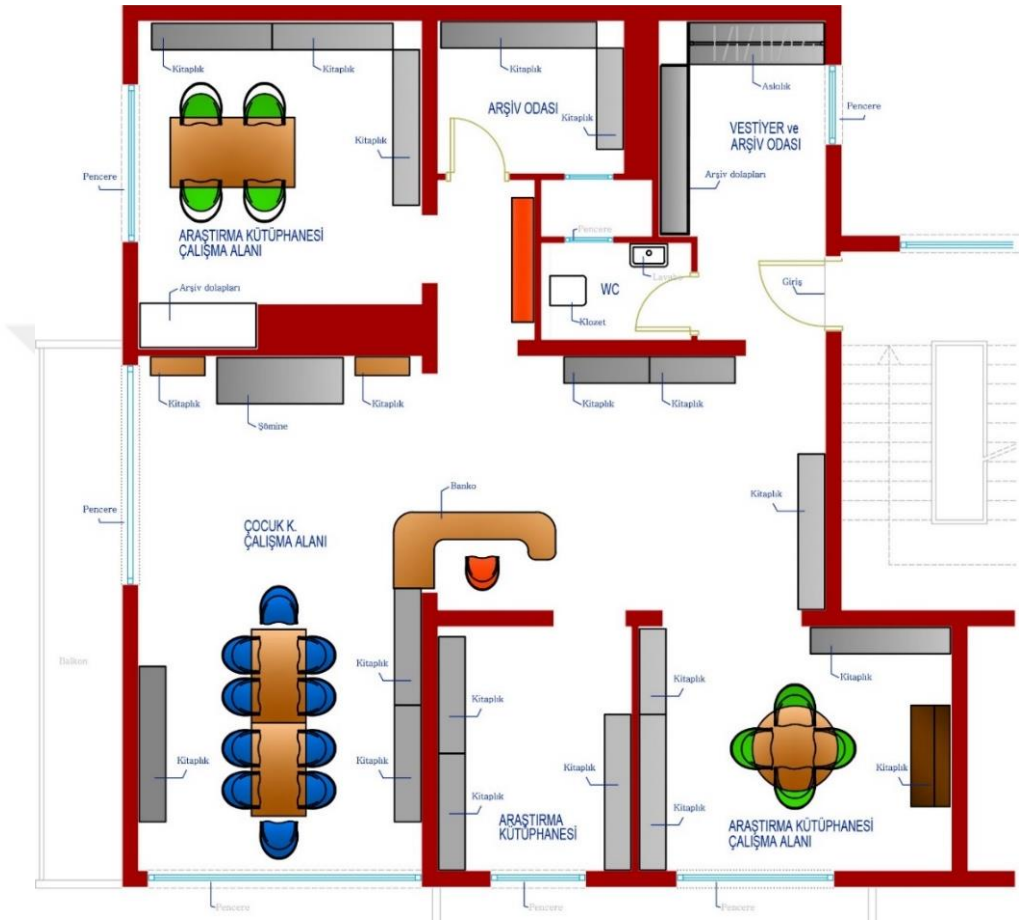
Görsel 105: Cin Ali Kütüphanesi Yazısı

Derme ağırlıklı olarak Cumhuriyet Dönemi ilköğretim ve eğitim konulu eserlerden ve çocuk yazınından oluşmaktadır. Kütüphanede Haziran 2019'da 4393 kayıtlı materyal vardır. 2000'i çocuk kitabı olmak üzere 3592si kitap, 802'i süreli yayındır. Kütüphanede kitapların kaydı devam etmektedir.

Kütüphane için ayrılan mekânın darlığı nedeniyle derme 3-12 yaş çocuk edebiyatı ve ilköğretim ile ilgili eğitim kitaplarıyla sınırlandırılmaya çalışılmıştır. Cin Ali'nin Ankaralı olması nedeniyle Ankara, Bahçelievler ve Kavaklıdere ile ilgili belge ve yayınlar da toplanmaya başlanmıştır. Ayrıca Rasim ve Remziye Kaygusuz'un Köy Enstitülü olmaları nedeniyle Köy Enstitüleri ile ilgili belge ve yayınlar da ayrı bir derme olarak kütüphanede yer almaktadırlar.

Kurulma aşamasında çocuk kütüphanesi ile eğitim araştırmaları kütüphanesi arasında fikir birliğine varılamayınca her iki dermenin tek çatı altında olmasına karar verilip kütüphane tasarımı bu doğrultuda yapılmıştır. Kütüphane yaklaşık 100m²lik alana

kurulmuştur. Kitaplar 141 rafa yerleştirilmişti. Ayrıca 20 kişilik çalışma alanı vardır. (Görsel 106). Büyük salonda çocuk kitapları yer almaktadır. Diğer odalar araştırmacılara ayrılmıştır. Okul ziyaretleri şimdilik Salı ve Cuma günleri kabul edilmektedir. Bir kütüphaneci çalışmaktadır. Okul grupları geldiğinde iki gönüllü de etkinliklere katılmaktadır.

Görsel 106: Cin Ali Kütüphanesi yerleşim planı

Kütüphanenin zemini kahverengi- turuncu arası bir renkle kaplanmış; duvarlar, kitap dolapları ve mobilyalarda açık renk kullanılarak ortama yumuşak bir hava verilmiştir. (Görsel 107 ve 108) Çocuk bölümünde etkinliklerde yaş grubuna göre masa-sandalye kullanılmakta ya da yerde minderler üzerinde oturulmaktadır.

Görsel 107: Cin Ali Kütüphanesi çocuk bölümü

Görsel 108: Cin Ali Kütüphanesi genel görünüş

Kütüphanede de Cin Ali'ye özgü bir dil kullanılmaya çalışılır. Kütüphane kuralları için özel simgeler tasarlanır. (Görsel 109)

Görsel 109: Kütüphane Kuralları

BİNANIN BELGELENMESİ- BELGESEL YAPIMI SÜRECİ

Müze'nin genel alanlarının onarımına başlandığı Temmuz 2014 ve hizmet bölümlerinin açıldığı Ekim 2015 arasında yapılan çalışmalar zaman zaman fotoğraflarla belgelenmeye çalışılsa yeni yapılacak bölümlerde profesyonel bir ekip ile çalışmanın gerekliliği ortaya çıkar. 10 Ekim 2015'te kütüphane ve sergi salonu hariç diğer bölümler açılır. 2014'te başlayan müzenin tasarım çalışmaları Ekim 2015'ten itibaren hızlanır. 2017 Haziranının sonunda müzenin yapımına başlanmasına karar verilir ve bu süreci

belgelemek için Ankara'daki belgesel yapımcılarıyla görüşmelere başlanır. Bu görüşmeler sonunda TRT'de yayınlanan başarılı belgesellerin yapımcısı Tunga Film Yapım ile çalışma kararı alınır.

CİN ALİ'NİN PEŞİNDE BELGESEL FİLM

Önce sadece müzenin yapım sürecini belgelemek için başlayan çalışmalar, bir süre sonra Cin Ali Eğitim ve Kültür Vakfının ve Cin Ali Müzesi'nin kuruluş öyküsünü anlatacak bir belgesel projesine dönüşür. Cin Ali'nin kültürel mirasını korumak, yaşatmak ve topluma yaymak amacıyla kurulan Cin Ali Eğitim ve Kültür Vakfını tanıtmak, "Cin Ali'nin Babası" olarak anılan Rasim Kaygusuz'un kızları ve yakınları tarafından yürütülen çalışmalar hakkında bilgiler vermek ve Vakıf binasının müzeye dönüşümünü belgeselin ana amacıdır. Ayrıca, belgeselin alt metninde Rasim Kaygusuz'un çocuklarının ve yakınlarının bu kültürel miraslarına sahip çıkmaları konusundaki duyarlılıkları, özellikle ilköğretim çağındaki çocukların iyi bir eğitim almasının toplumun gelişmesindeki önemi gibi temaların vurgulanması da amaçlanır.

Tunga Film ekibi ile birlikte belgeselin nasıl bir anlatımı olacağı konusunda uzun bir süre tartışılır. Özgün bir dil yaratmak için belgeselin ana kurgusu ve hangi konular üzerine odaklanacağı belirlenir. Rasim ve Remziye Kaygusuz, Cin Ali Kitapları, Vakıf'ın çalışmaları hakkında ayrıntılı bilgiler ekibe sözlü ve yazılı olarak iletilir. Yapım, Rasim ve Remziye Kaygusuz'un örnek eğitici olarak başarılarıyla birlikte Cin Ali'nin Türkiye'de kuşaklar boyunca bıraktığı derin etkinin izini sürmeye odaklanır, 50 yıllık kültürel mirasının önemini güçlü biçimde ortaya konulması planlanır.

Belgeselin süresinin 40 dakika olması planlanırsa da yapılan çekimlerin çokluğu ve anlatılacak öykünün çok katmanlı olması nedeniyle 90 dakikalık bir ana belgesel -Cin Ali'nin Peşinde - ve 25 dakikalık ikinci bir belgesel – Mapatuleyi Tutmak- yapılır.

"Cin Ali'nin Peşinde" belgeselinde, Rasim ve Remziye Kaygusuz'un kişisel öyküleri, Köy Enstitüsü yılları, Zirkayı köyündeki öğretmenlik dönemi, Ankara'da yaşadıkları yıllar ve Cin Ali kitaplarının doğuşu belgeselin ilk bölümünü oluşturur. İkinci bölümde yapım ağırlıklı olarak Cin Ali Vakfı'nın binasına ve burada açılacak olan Cin Ali Müzesine odaklanır.

Vakıf binası, özellikle de Cin Ali Müzesi, belgeselin öyküsünün "koza" kısmını oluşturur. Olaylar bu "koza" çevresinde gelişir. Müzenin duvarlarının kırılması, iki dairenin birleştirilmesi, yeni bir biçim verilmesi, beton zeminin yapılması, elektrik, sıhhi tesisat, havalandırma, sıva, boya gibi bütün aşamalar aralıklarla çekilir. Çekimleri bu

kadar ayrıntılı yapılmasının temel nedeni, özgün mimari çizgileri bozmadan modern bir müze yapabilmek için ne kadar çok çaba harcadığını belgelemektir.

Cin Ali Müzesi, Vakıf binasının en hareketli bölümü, en tanınan kısmı olacağı için inşaatın hemen her aşaması gerçek zamanlı çekilir. Toplantılarda Müzenin her bir bölümünün tasarımının ayrıntılarıyla tartışılması, sergilenecek eserlerin derlenmesi, vitrinlerin ve diğer uygulamaların müzeye yerleştirilmesi aşamaları da sırasıyla çekilir. Cin Ali kitaplarının yanı sıra Rasim Kaygusuz tarafından tasarlanan Çözümlü Alfabe, Oyunla Okuma Öğretimi, Resimli ve Hareketli Fişler, Çarpma ve Sayma Öğretimi gibi eğitim materyallerinin orijinallerinin ve duvarlarda sergilenen uygulamaların video kayıtları titizlikle yapılır. Bir başka profesyonel ekip de Müzenin bütün sergi alanlarının fotoğraflarını çeker. Müzenin her bir ayrıntısının müze pedagojisine uygunluğu, Cin Ali karakterini doğru yansıtması, tasarım bütünlüğüne uyması, ergonomik oluşu gibi etmenlerin Vakıf yönetimi tarafından titizlikle denetlendiği gerçek zamanlı ya da kurmaca çekimlerle belgelenir.

Anlatım Dili ve Teknik Donanım

Belgeselde özgün bir anlatım dili oluşturabilmek için Rasim ve Remziye Kaygusuz'un farklı dönemlerinin betimlendiği canlandırma çekimleri, arşiv görüntüleri, fotoğraflar ve yeni çekilen görüntüler arasında içerik, biçim ve kurgu akış açısından ilişkiler kurulur ve özgün geçişler yapılır. Yer yer kısa planlardan oluşan ya da genellikle omuz çekimi ve hareketli çekimlerle dinamik bir kurgu akışı sağlanır.

Belgesel için görüntü, ses, yazı ve diğer belgeler derlenirken aynı zamanda Cin Ali ile ilgili toplumun her kesiminden hayranlarla ve Cin Ali kitaplarının çalışanlarıyla yapılacak röportajlarla kapsamlı bir sözlü tarih çalışması da kayıt altına alınır. Bu sevgi ve ilginin boyutlarını ortaya koyabilmek için aile üyeleri, Vakıf yöneticileri, öğrenci, sanatçı gibi farklı kimliklere sahip her yaştan kişilerle yapılan röportajlarda Cin Ali'nin kuşaklar boyunca bıraktığı etki ortaya çıkarılır. Müzenin kuruluşuyla ve tasarım aşamasıyla ilgili sözlü anlatım bu röportajlar aracılığıyla sağlanır.

Belgesel, geleceğe önemli bir belge kalması amacıyla 4K çözünürlüğünde, 16:9 formatında çekilir. Toplam 15 TB ham görüntü arşivlenir. Sinema diline yakın bir görüntüye ulaşmak için prime (sabit) lensler kullanılarak dar alan derinliği yaratılır. Böylece figürlerin ve nesnelerin ön planda olduğu bir resim estetiği yakalanır. Çekimlerin önemli bir kısmında, biri geniş plan ile ana görüntüyü oluştururken diğeri yakın çekimleri yapan iki kamera kullanılır. Vakıf binasının ve çevresinin havadan çekimleri DRONE ile yapılır. Bir bütünlük yakalamak için Müze ile bağlantılı olarak kafeterya ve mağazadaki

çekimlerde renklerin aynı tonda olması sağlanır. Hareketli kamera görüntüleri için *slider* ve elde tipi kamera dengeleme ekipmanları kullanılır.

Belgeselde Röportajları ile Yer Alan Kişiler

Nevin Apaydın	(Rasim ve Remziye Kaygusuz'un kızı)
Nesrin Kalaycıoğlu	(Rasim ve Remziye Kaygusuz'un kızı)
Emre Apaydın	(Mütevelli Heyeti Üyesi)
Hüseyin Kalaycıoğlu	(Mütevelli Heyeti Üyesi)
Sunay Akın	(Şair ve müze kurucusu)
Dursun Kıratlı	(Cin Ali kitaplarının emektarı)
Mustafa Torun	(Cin Ali kitaplarının dağıtımcısı)
Ayla Kutlay	(Rasim Kaygusuz'un meslektaşı)
Sabire Susuz	(Cin Ali'nin tablosunu yapan sanatçı)
Ayşegül Peker	(Mütevelli Heyeti Üyesi ve Tasarımcı)
Sevinç Ataman	(Kafeterya Sorumlusu)
Yaşar Kılıç	(Rasim Kaygusuz'un ilkokul öğrencisi)
Güniz Güner	(Vakıf gönüllüsü)
Faruk Okandan	(Vakıf gönüllüsü)
Nurten	(Vakıf gönüllüsü)
Zeliha Alişan	(Aileden)
Cengiz Cengiz	(Aileden)
Meryem Cengiz	(Aileden)
Melih Falakaoğlu	(Aileden)
Kaya Kaygusuz	(Mütevelli Heyeti Üyesi)
İsa Çapanoğlu	(Mütevelli Heyeti Üyesi)

Çekim Yapılan Mekânlar

Ankara

Cin Ali Eğitim ve Kültür Vakfı Binası

Hıdırlıktepe

Yenikayı Köyü

Hasanoğlan Köy Enstitüsü

TED Üniversitesi

Düşler, Oyunlar ve Oyuncaklar Sergisi Cer Modern

Bahçelievler Filli Park (Metin Oktay Parkı)

Teğmen Kalmaz İlkokulu

TÜYAP Ankara Kitap Fuarı

DUMAT Matbaası

Orhun Kitapevi

Sanat Kitapevi

Rüzgârlı Sokak

İzmir

İzmir Türk Koleji Bornova, Büyükçiğli, Bahattin Tatış Kampüsleri

Sabire Susuz' un Atölyesi

Manisa

İzmir Türk Koleji Manisa Kampüsü

Marmaris

İzmir Türk Koleji Marmaris K.E.V Kampüsü"

İstanbul

İstanbul Oyuncak Müzesi

Rize

Fındıklı- Hara Köyü – Kozmağa Mahallesi - Remziye Kaygusuz'un baba evi

Remziye Kaygusuz'un baba evinde yapılan çekimlerden Mapatule'yi Tutmak belgeseli kurgulanır. Cin Ali'nin öyküsü annesi Remziye Kaygusuz merkeze alınarak anlatılır. Remziye Kaygusuz 8-10 yaşlarında iken Lazca' da Mapatule adı verilen, tutulması çok zor olan bir kuşu yakalar. O kadar sevinir ki "Tutulamayan kuşu tuttum!" diye koşarak evine gider. Remziye Kaygusuz'un okuma olanağını bulması Mapatule'yi tutmak kadar zordur. Belgesel adını bu olaydan alır.

3.3. Cin Ali Müzesinin Eğitim Modülünün İçeriği Nasıl Olabilir? Hazırlanan Modülün Uzman Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

3.3.1. Cin Ali Müzesinin Eğitim İçeriği Nasıl Olabilir?

Değişen müze anlayışı ile birlikte müze eğitimi de önem kazanmış ve müzeler eğitim çalışmalarına zaman ve mekân ayırmaya başlamışlardır. Müzeler kendi koleksiyonlarından yola çıkarak eğitim paketlerini oluşturabilecekleri gibi müzeyi içeriğinden bağımsız bir eğitim alanı olarak da kullanabilirler.

Cin Ali Müzesi için eğitim etkinlikleri aşağıdaki ilkelere göre hazırlanmıştır:

- Müzede her yaş grubu için eğitim yapılabilir.
- Müze eğitimi eğlenceli olmalıdır.
- Müze eğitimi etkileşimli olmalı, eğitimi alanın da eğitime etkin katılımı sağlanmalıdır.
- Müze eğitimi duyulara seslenmeli, düş gücünü ve yaratıcılığı harekete geçirmelidir.
- Müze eğitim programlarından elde edilecek sonuçlar müze dışında da uygulanabilir olmalıdır.

3.3.1.1. Müzenin Ekim 2015 - Haziran 2019 Tarihleri Arasında Yapmış Olduğu Geçmiş Dönem Etkinlikleri Ve Eğitim Programları

Müzenin Ekim 2015- Haziran 2019 tarihleri arasında yaptığı etkinlikler ve eğitimler aşağıda sıralanmıştır. Bu eğitimler ve etkinlikler yaş grupları, kapalı- açık grup olması, çeşitli sivil toplum örgütleri ile ortak yapılması vb. çeşitlilik göstermektedir.

a. **Müze kurucularının oluşturduğu Ankyra-Askat grubu etkinlikleri**: Kapalı bir gruptur. Grubun seminer programlarını müze kurucularından Emre Apaydın hazırlamakta, Müze de bu gruba ev sahipliği yapmaktadır. Bu seminerler cumartesi günleri öğleden sonraları yapılmaktadır.
    - Hititler 17 Ekim -24 Ekim 2015 tarihleri arasında (2 Oturum)
    - Anadolu'nun Çalınan Tarihi Seminerleri (4 oturum 12 Aralık 2015-6 Ocak 2016)
    - Türk Sanatında Motifler Seminerleri (5 oturum 23 Ekim 2015- 20 Şubat 2016)
    - Evliya Çelebi, Rumeli Sağ Kol, Edirne ve Kırım Seminerleri (8 oturum 19 Mart -14 Mayıs 2016)
    - Resim Analizi Atölyesi-Rönesans-Barok Serisi (6 oturum 29 Ekim - 10 Aralık 2016)
    - Resim Analizi Atölyesi-19.20. yüzyıl Sanat Akımları (6 oturum 18 Aralık 2016 - 8 Ocak 2017)
    - Tarihte Sağlık Uygulamaları (4 oturum 21 Ocak - 11 Şubat 2017)
    - Modern ve Çağdaş Sanat Akımları I (4 oturum 25 Şubat -18 Mart 2017)

- Osmanlı'dan Cumhuriyete Türk Resim Sanatı (4 oturum 6 Mayıs 2017 -27 Mayıs 2017
- Bilim Tarihi I (6 oturum 4 Kasım– 9 Aralık 2017)
- Bilim Tarihi II (6 oturum 20 Ocak- 24 Şubat 2018 Cumartesi)
- Müziğin Büyülü Yolculuğu Seminerleri I (4. oturum 10.03-31.03.2018 Cumartesi)
- Müziğin Büyülü Yolculuğu Seminerleri II (4 oturum 07.04-19.05.2018 Cumartesi)
- Müziğin Büyülü Yolculuğu III (2 oturum) ve Kuartet Konser
- Temel Müzik Bilgisi Seminerleri (4 Oturum 29.09-20.10.2018)
- " Batı Müziğinde Stiller Semineri I. Bölüm (5 Oturum 16 Şubat 2019-16 Mart 2019)
- Türk Müziğinin Tarihsel Yolculuğu " (5 Oturum (3 Kasım- 1 Aralık 2018)
- Batı Müziğinde Stiller Semineri II. Bölüm (5 Oturum 30 Mart 2019-04 Mayıs 2019)

b. Müze Buluşmaları

Ocak 2017'de Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Disiplinler Arası Müze Eğitimi Ana Bilim Dalı Müze Eğitimi Yüksek Lisans Programı öğrencileri ve öğretim görevlileri tarafından başlatılmış; müzecilere ve müze severlere açık bir topluluk oluşturulmuştur. Kıpır Kıpır Müze adı altında sürdürülen çalışmalara Cin Ali Müzesi ev sahipliği yapmaktadır. Her ayın ikinci perşembesi saat 19.00-21.00 arasında yapılan toplantılarda müze ve müzeciliğe dair düşünceler, öneriler, uygulamalar konuşulmakta; deneyimler aktarılmaktadır. 30. Müze Buluşması 13 Haziran 2019'da yapılmıştır.

c. Ankara'nın Köklü Eğitim Kurumları

Ekim 2017- Mayıs 2018 ve Ekim 2018- Mayıs 2019tarihleri arasında her ayın ilk perşembesi yapılan etkinliklerde Cumhuriyet'in ilk yıllarında kurulan 15 eğitim kurumu eğitim tarihimizdeki yeri açısından değişik konuşmacılar tarafından anlatılmıştır.

- Maarif Okulları
- Gazi Eğitim Enstitüsü
- Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi (DTCF)
- Yüksek Ziraat Enstitüsü
- Musiki Muallim Mektebi Çöpten Çıkan Tarih

- Hasanoğlan Köy Enstitüsü
- Ankara Adliye Hukuk Mektebi
- Taş Mektep
- İsmetpaşa Kız Enstitüsü
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ)
- Siyasal Bilgiler Fakültesi (SBF)
- Ankara Körler Okulu
- Ankara Gazi Lisesi
- Ankara Fen Lisesi
- Musiki Muallim Mektebi

d. Sunumlar

- Tematik Ülke Sunumu-Yemen-Tuba Evren
- Göbeklitepe
- Kadırga Limanı – İstanbul
- Komana Arkeolojik Araştırma Projesi
- Prof. Ahmet Ünal 'la Söyleşi
- Kutsal Topraklar Gezisi Sunumu
- Erken Cumhuriyet Dönemi Hitit-Milli Müze Projesi
- Anılarla Ankara Palas (Belgesel)
- Atatürk ve Müzik
- Romanya- Bulgaristan Gezisi Sunumu
- Başkentler Ülkesi Anadolu
- Batı'da Türk Karşıtlığı
- DTCF 75.Yıl Sözlü Tarih Çalışması Gösterimi
- Şan ve Gitar Dinletisi
- Muhteşem Gatsby Kitap Sunumu
- İmkânsızın Şarkısı Kitap Sunumu
- Bir günün Hikâyesi – 26 Nisan 1935 İdman Bayramı Belgeseli ve Sunumu
- Viyana- Salzburg Gezisi Sunumu

e. Yaratıcı Yazarlık Kursları

f. Çocuklarla Yaratıcı Yazarlık Atölyesi

g. Beden Müziği

h. Müze Gezileri

- Özgen Acar ile Erimtan Arkeoloji Müzesi Ziyareti I.
- Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü "Server Efendi Sergi Salonu-Müzesi" gezisi
- Özgen Acar ile Erimtan Arkeoloji Müzesi Ziyareti II.
- Resim Heykel Müzesi Gezisi
- PTT Pul Müzesi Gezisi
- Mustafa Ayaz Müzesi Gezisi
- Ankara Üniversitesi Ziraat Müzesi Gezisi
- Mehmet Aksoy Sergisi (Erimtan) ve Sof Sergisi (Rahmi Koç Müzesi) Ziyareti
- Satranç Müzesi Gezisi
- Ulucanlar Cezaevi Müzesi Gezisi

i. Film ve belgesel gösterimleri 05.10.2016- 27.06.2019 arasında 93 film ve belgesel gösterimi yapılmış olup kesintisiz her çarşamba günü saat 19.00'da film ve belgesel gösterimleri devam etmektedir.

j. Dinletiler

- 16.09.2018 Şan ve Gitar Dinletisi - Tuna Fırıncıoğlu ve Emre Ünlenen
- 01.05.2019 Türev Berki Açıklamalı Konser Provası Hacettepe Konservatuvar Binası Konser Salonu
- 30.06.2019 Ensemble Galatia –Ortaçağ Çalgıları

k. Diğer Sivil Toplum Kurumları ile Ortak Yapılan Etkinlikler:

- Frig Yolu Kültür Rotası Sunumu - Ankaralı Gezginler
- İnce Geliş Tuz Yolu- Kültür Rotası Sunumu-Ankaralı Gezginler
- Ayla Kutlu ve Edebiyatı –Kavaklıderem Derneği
- Toplumsal Cinsiyet- Kavaklıderem Derneği
- Sporda Başarı- Kavaklıderem Derneği
- Şizofreni ve Mavi At'ın Öyküsü Şizofreni Derneği
- Daha Fazla Biz ve Çocuklarımız – Özel Grup
- Kent ve Sinema – Kavaklıderem Derneği
- Yalçın Savuran' la Sinemayı Okumak- Özel Grup 3 Oturum

l. Cin Ali İzmir Türk Kolejinde (İTK'da)

Cin Ali Müzesi kurulurken, müzede yapılacak çalışmaların sadece müzedeki çalışmalara katılanların değil, tüm öğretmen ve öğrencilerin ulaşabileceği çalışmalar olması hedeflenmiştir. Bu aynı zamanda müze dışında yapılan çalışmalara da müzenin destek olması demektir.

2016-2017 eğitim döneminde İzmir Türk Koleji'nin Bornova Kampüsünde Cin Ali Projesi uygulanır. Proje başarılı olunca 2017-2018 döneminden itibaren İTK'nın beş kampüsünde de uygulanmaya başlanır. Projeler tamamlandığında kampüslerde Cin Ali Günleri yapılır ve tüm çalışmalar sergilenir. "Cin Ali Günlerine" Cin Ali Vakfı kurucuları da katılır.

Projenin adı: Cin Ali ile Büyümüş Çocukların Çocukları da Cin Ali Okuyor. İzmir Türk Kolejinde yapılan çalışmanın ana fikri Cin Ali'nin kuşaklar arasında ortak nokta olmasıdır.

Projenin kapsamı:

2015-2016 Eğitim Öğretim Dönemi:

Birinci Sınıflar

- Cin Ali resimleri ile sınıflar ve koridor süslenir (Görsel 110)

Görsel 110: İTK'da Cin Ali'li sınıf kapıları

Kütüphanede Cin Ali kitapları okunur (Görsel 111)

Görsel 111: İTK Kütüphanesinde Cin Ali okunuyor

- Cin Ali resimleri yapılır, boyanır (Görsel 112)

Görsel 112: İTK Koridorlarında Cin Ali resimleri

- Cin Ali tişörtleri boyanır (Görsel 113)

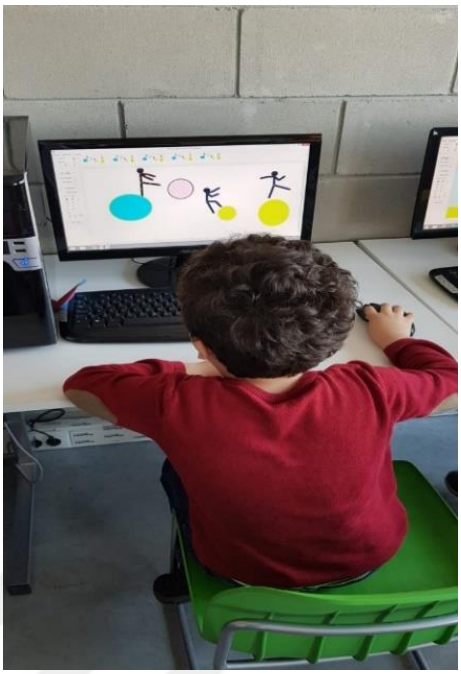
Görsel 113: Öğrenciler Cin Ali'li tişörtleri ile

- Yön bulma oyunu ile Cin Ali'den gelen hediyeler bulunur (Görsel 114)

Görsel 114: Cin Ali kitaplarını bulan öğrenciler

- Pivot programı ile Cin Ali çizgi filmi yapılır (Görsel 115)

Görsel 115: Bilgisayarda pivot programı ile Cin Ali çizgi filmi yapan öğrenciler

- Cin Ali şarkısı ve hareketleri öğrenilir (Görsel 116)

Görsel 116: Cin Ali şarkısını ve hareketlerini öğrenirken

2016-2017 Eğitim Öğretim Dönemi:

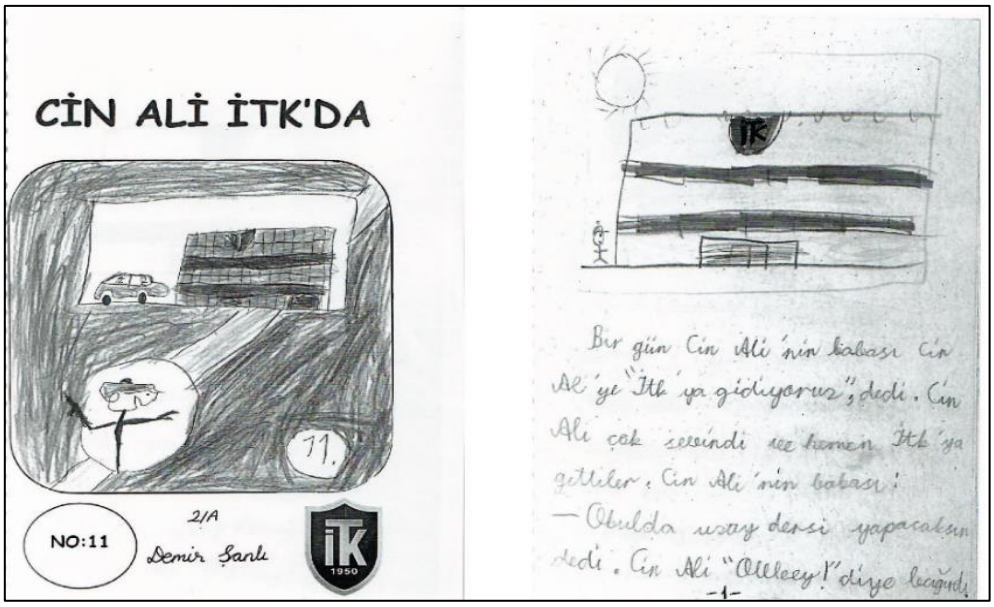
Birinci Sınıflar:

- Cin Ali resimleri ile sınıflar ve koridor süslenir.
- Kütüphanede Cin Ali kitapları okunur.
- Cin Ali resimlerinin yapılır, boyanır.
- Cin Ali tişörtü boyanır.
- Oriyantring (yön bulma oyunu) ile Cin Ali'den gelen hediyeleri bulunur.
- Pivot programı ile Cin Ali çizgi filmi yapılır.
- Cin Ali şarkısı ve hareketleri öğrenilir.

İkinci Sınıflar:

- Cin Ali'nin 11.kitabı: Cin Ali İTK'da yazılır. Bu çalışma ilk defa 2016-2017 eğitim –öğretim yılında İzmir Türk Koleji 2.sınıf öğrencileri ile uygulanmıştır. Bu çalışmanın amacı 1.sınıfta uygulanan Cin Ali Okuma Projesi'nde Cin Ali kitap serisini dersler arası işbirliğiyle okuyan öğrencilerin, 2.sınıfta projenin devamı olarak yeni bir proje üretmesi ve ürün ortaya koymasıdır. (Görsel 117)

  11.kitabı yazmak için iki ay süren bir programla öykünün ne olduğu, nasıl yazıldığı, karakterlerin nasıl oluşturulduğu, öykünün kurgusunun nasıl yapıldığını çalışan öğrenciler onuncu haftada kitaplarını bitirir. Cin Ali Günleri kapsamında ikinci sınıf öğrencileri yazdıkları Cin Ali İTK'da kitabını imzalayarak ailelerine hediye ederler.

Görsel 117: 11.kitap Cin Ali İTK'da kapak sayfası ve 1.sayfa

2017-2018 Eğitim Öğretim Dönemi:

Birinci Sınıflar:

- Cin Ali resimleri ile sınıflar ve koridor süslenir.
- Kütüphanede Cin Ali kitapları okunur.
- Cin Ali resimlerinin yapılır, boyanır.
- Cin Ali tişörtü boyanır.

Oriyantring (yön bulma oyunu) ile Cin Ali'den gelen hediyeler bulunur.

- Pivot programı ile Cin Ali çizgi filmi yapılır.
- Cin Ali şarkısı ve hareketleri öğrenilir.

İkinci Sınıflar:

- Cin Ali'nin 11.kitabı: Cin Ali İTK'da kitabını yazarlar.

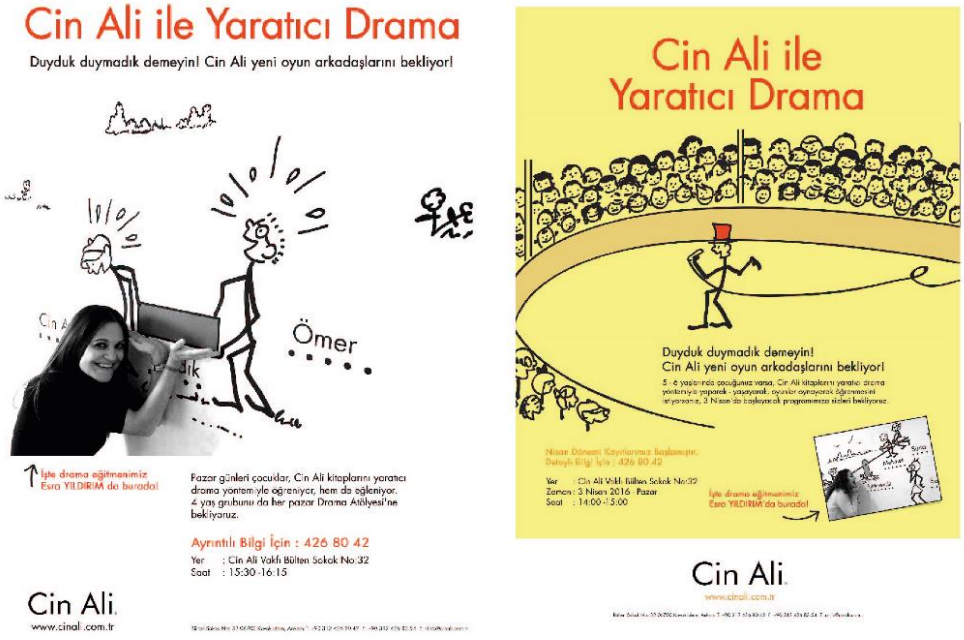
Üçüncü Sınıflar:

- Cin Ali Gölge Tiyatrosu yaparlar.

3.3.1.1 Müzenin Hazırladığı Eğitim Paketleri:

A. Cin Ali İle Yaratıcı Drama

İlk oturum tanışma, son oturum kapanış olmak üzere her kitap için bir oturum olmak üzere on iki haftalık bir program hazırlanmıştır. Oturumlar bir bütünün parçası olmakla bitlikte her biri ayrı bir etkinlik olarak da düşünülebilir. (Görsel 118)

Görsel 118: Yaratıcı Drama afişleri soldaki 4 yaş, sağdaki 5-6 yaş için

Program hem 4 yaş hem de 5-6 yaş için hazırlanmıştır.

Cin Ali Drama Oturum Planları

Grup: 4 / 5-6 Yaş

Süre: 60 dk.

Katılımcı Sayısı: 10-12

Birinci Oturum: Tanışma, İletişim, Uyum, Güven

Araç-gereç: Zıplamayan top, yumak ip, CD çalar

Isınma-hazırlık: Müzikle dans edilir; müzik susunca sırasıyla tokalaşılır, "Merhaba" denir, özel bir selam verilir.

Çemberde Topla İsim Oyunu oynanır. "Benim adım Esra, senin adın ne?" Çocuklar daire şeklinde ayakta dururlar. Eğitici topu eline alıp adını söyler, sonra bir çocuğa topu uzatıp senin adın ne diye sorar. Bütün çocuklar adını söyleyene kadar devam eder.

Yumak İple İsim Oyunu: Çocuklar daire şeklinde oturur. Eğitici adını ve soyadını söyler sonra elindeki yumağın ucunu kendisi tutar, yumağı çocuklardan birine verir. Yumağı alan çocuk adını ve soyadını söyler, bir eliyle ipi tutar, diğer eliyle yumağı başka bir çocuğa verir. Her çocuk adını söyleyene kadar devam eder. Çocuklar ipi yanındaki çocuğa vermek zorunda değildir, gruptaki herhangi bir çocuğa uzatabilir. Herkes adını söyledikten sonra eğitici çocuklara yumağın oluşturduğu şeklin neye benzediğini sorar. Benzettikleri şekille ilgili konuşurlar.

Köşe Kapmaca Oyunu: Az sayıda kişiyle oynanır. Ebe ortada durur, her oyuncu bir köşeye geçer. Oyuncular ebeye yakalanmadan yer değiştirmeye çalışır; yakalanan ebe olur, ortaya geçer.

Sağ Yanım Boş Oyunu: Geniş bir alanda oyuncular çember olacak şekilde otururlar. Bir yeri boş bırakırlar. Boş yerin solundaki oyuncu "Sağ yanım boş, … gelsin" diyerek başka bir oyuncuyu çağırır. Adı söylenen oyuncu buraya geçince boşalan yerin solundaki öğrenci "Sağ yanım boş, … gelsin diyerek başka bir oyuncuyu çağırır. Adının söylendiğini ya da sağ yanının boşaldığını fark etmeyen ve arkadaşını çağırmakta geç kalan oyuncu oyundan çıkar. İki kişi kalana kadar oyun devam eder.

İkinci Oturum: Cin Ali'nin Atı

Araç-gereç: Ayça Nur Kip Akyol "Kırmızı At, Pembe Fil" şarkısı, pastel boyalar, çift at resimleri, Cin Ali ve Atı'nın resimleri

Isınma-hazırlık: Müzikle dans ederler, müzik susunca yerde duran at resimlerini alırlar. Aynı resimleri alan çocuklar eş olur ve yere çömelir. En son çömelen çift kenarda atlarının karnını doyurur.

Tay Nereye Saklanmış? Lider "Tay, siz gelmeden önce buradaydı. Onu bulmama yardım eder misiniz?" diye sorar. Hep birlikte yap-boz parçalarını bulup tamamlarlar. Kendilerini alkışlarlar.

Kitap yarısına kadar okunur, sonu onlara tamamlatılır. 3 grupla dramatizasyonu yapılır.

Şarkı eşliğinde dağıtılan resimler boyanır.

Üçüncü Oturum: Cin Ali'nin Topu

Araç-gereç: Zıplamayan top, Ayça Nur Kip Akyol'un "Elma" şarkısı, üzerinde karakterlerin resimleri olan büyük zar, karakter resimlerinin olduğu yaka kartları.

Isınma-hazırlık: İstop oynatılır.

Çemberde top, müzikle elden ele geçer. Müzik susunca, top kimde kaldıysa o çocuk kenarda elma ağacı olur.

Top ile oynanan oyunlar sorulur. Cevaplar top olmadan doğaçlama yapılarak verilir.

Kitap okunur. İki grupla dramatizasyonu yapılır.

Değerlendirme: Topu birbirlerine atıp bir sözcükle değerlendirme yaparlar.

Dördüncü Oturum: Cin Ali'nin Topacı

Araç-gereç: Çocuk sayısı kadar topaç, bilye, telli araba, bez bebek resimleri, boya kalemleri, kâğıtlar

Isınma-hazırlık: Çemberde selamlaşılır. Eskiden anne-babalarınızın oynadığı oyuncakları biliyor musunuz? Siz onlarla oynuyor musunuz diye sorulur. Ekranda bu oyuncakların resimleri yansıtılır (Topaç, bilye, telli araba, bez bebek). Grup 4'e bölünür ve bedenleriyle bu oyuncakları canlandırırlar.

Her gruba topaçlar dağıtılır ve nasıl oynandığı açıklanır. Topaç yarışı yapılır.

Her grup bir resim çizer ve sözcüklerini söyler. Yeni bir hikâye kitabı oluştururlar.

Beşinci Oturum: Cin Ali'nin Karagözlü Kuzusu

Araç-gereç: Anne ve yavru hayvan resimleri

Isınma-hazırlık: Yavrunu Gezdir Oyunu oynanır. Anne ve yavru hayvan resimleri yere yapıştırılır. Onları incelerler. İkili eş olup müzikle kırlarda gezerler.

Anneni Bul Oyunu: Müzikle herkes ayrı ayrı dans eder. Müzik susunca yavru hayvanlar seslenerek annelerini bulmaya çalışır. Bulanlar fotoğrafın yanında aynı şekilde donarlar. Sona kalan yavru ve annesi fotoğrafını da alıp kulübesine geçer.

Kitap okunur. 13. sayfada bırakılıp, çocuklara sonu tamamlatılır. Canlandırma yapılır.

Çemberde sözel değerlendirme yapılır.

Çocuklara Cin Ali yapıştırması dağıtılır.

Altıncı Oturum: Cin Ali'nin Oyuncakları

Araç-gereç: Yere oyuncak kutusu çizmek için koli bandı, müzik CD'si, şeker, A4 kâğıtlar, boya kalemleri.

Isınma-hazırlık: Müzikle dans edilir. Susunca sırasıyla; en yakınındakiyle tokalaşılır, "merhaba" der, sarılır, kendine özgü selam verilir.

Simon diyor ki oynanır. Lider "Esra diyor ki bir hava taşıtı olun" der. Taşıtın sesini çıkarırlar ve hareket ettirirler. Oyun bu şekilde devam eder. İsteyen çocuklar liderin rolüne girerek oyunu devam ettirir.

Evinize gelen misafir çocuklarla hangi oyunları oynarsınız diye Cin Ali kuklası sorar. Cevaplar 3'er fotoğraf karesiyle canlandırılır.

Grup ikiye bölünür. "Hepiniz Cin Ali'nin oyuncaklarısınız. Onun odasındasınız. Bir grup oyuncak kutusunun içinde, diğer grup ise dışında… Kapı kapanınca canlanıyorsunuz. Kapı kapandı. Ne yaparsınız?" diyerek doğaçlamayı başlatır.

Cin Ali'nin en sevdiği oyuncağının resmini çizip boyamaları istenir.

Yedinci Oturum: Cin Ali Okula Başlıyor

Araç-gereç: Torba, yaka kartları, A4 kâğıtlar, boya kalemleri.

Isınma-hazırlık: Anne-Baba-Çocuk Oyunu (Ev sahibi-Kiracı)

Sessiz sinema tekniği ile 2 grup evde yapılan işleri canlandırılır.

Kitap okunur. Torbadan karakterlerin yaka kartlarını çekerek dramatizasyonu yapılır.

Okulla ilgili tekerleme oluşturulur ve bedensel ritim çalışmasıyla söylenir.
Hayallerindeki okulu çizmeleri istenir.

Sekizinci Oturum: Cin Ali Okulda

Araç-gereç: Müzik, kırmızı kurdeleler, küpler, A4 kâğıtlar, yapıştırıcı.

Isınma-hazırlık: Müzikle dans edilir. Müzik susunca Oyunla Okuma Küpleri ile 2 kule yapılır.

Küplerden okul yapılır.

Kitap okunur. Dramatizasyonu yapılır.

Zarfların içindeki harflerden kelime oluşturmaları istenir. Herkese kırmızı kurdele takılır.

Kâğıttan okul yaptırıp A4'e yapıştırılır ve "okulda kimler var, kâğıda çizin" denir.

Dokuzuncu Oturum: Cin Ali Çocuk Bahçesinde

Araç-gereç: Müzik, Kinetik kum veya oyun hamuru, plastik tepsiler.

Isınma-hazırlık: Müzikle dans edilir. Müzik susunca 2 kişilik grup bedenleriyle salıncak, 3 kişilik grup tahterevalli, 4 kişilik grup kaydırak oluştururlar.

Kinetik kumlarla ya da oyun hamuru ile oynarlar. Şekiller yaparlar.

"Çocuk parkında neler var, başka neler olsun istersiniz? " denir.

Kitap okunur ve 3-4 kişilik gruplar halinde dramatizasyonu yapılır.

Sözel değerlendirme yapılır.

Onuncu Oturum: Cin Ali ile Berber Fil

Araç-gereç: Sirk fotoğrafları, Nükhet Duru'nun "Cambaz" şarkısı, renkli kartonlar, makaslar, lastik.

Isınma-hazırlık: Çocukların duvarlara asılmış sirk fotoğraflarını incelemeleri, istedikleri fotoğrafın önünde heykel olmaları istenir.

Cin Ali Kuklası sirke gittiğini anlatır ve çocuklara sirke gidip gitmediklerini, orda kimlerin olduğunu sorar.

Kartondan ayı, aslan, fil, palyaço maskeleri yapılır. Kendi sirklerini oluşturup gösterilerini sunarlar.

Her çocuk maskesiyle "Cambaz" şarkısında dans eder.

Not: Sonraki oturuma düğüm yapmayı öğrenerek gelmeleri söylenir.

On birinci Oturum: Cin Ali Kır Gezisinde

Araç-gereç: Kısa halatlar, A4 kâğıtlar, renkli elişi kâğıtları, uçurtma ipi, Ayça Nur Kip Akyol'un "Mavi Uçurtma" şarkısı.

Isınma-hazırlık:

Cin Ali Kuklası "Size sürprizim var. Yeni oyunlar öğrendim" der.

Grup ikiye bölünür, her çocuğa ip parçaları ver. Düğüm yarışması yaptırılır.

Halat çekme yarışması yaptırılır. İple başka hangi oyunlar oynanır diye sorulur.

Kır gezisinde ailenizle ne yaparsınız? 3 grup 3 fotoğrafı canlandırır.

Kâğıttan uçak yaptırıp ip bağlanır. İpe renkli elişi kâğıtları bağlanır ve şarkı eşliğinde uçurulur.

On ikinci Oturum: Size Göre Cin Ali

Araç-gereç:

Isınma-hazırlık: Mısır Patlağı Oyunu

Cin Ali'nin kitaplarından farklı birkaç resim ekranda yansıtılır. Hangi kitaba ait olduğu tahmin edilir.

"Masalcı" oyunu oynanır. Yere yayılan 30 adet resimden seçerek yeni bir Cin Ali hikâyesi oluşturulur. Başlık koyarlar. Çıkan hikâyelerden biri canlandırılır.

Sözel değerlendirme yapılır.

B. Cin Ali Çocuk Şarkıları Yarışması

Amaç

Cin Ali, Rasim Kaygusuz'un çocuklara okumayı kolayca öğretmek ve sevdirmek için hazırladığı hikâye kitaplarının çizgi karakteridir. 1968 yılında yayınlanmaya başlayan Cin Ali Hikâye Kitapları, kısa sürede tanınmış ve çok sevilmiştir. Cin Ali; düşüncesiyle, karakteriyle ve ruhuyla eğitim tarihimize ve duygularımıza damgasını vurmuştur. İlk yayınlandığı tarihten bu yana Cin Ali birçok çocuk yetiştirmiştir. Bu sayede kuşaklar arası bir kültürel köprü vazifesi de görmüştür.

Cin Ali Çocuk şarkıları yarışmasının amacı; sade görünüşünün altındaki derin kültür ve felsefeyi dilden dile aktaracak, evrensel insanlık değerlerini yüceltecek, çocukların sanatla iç içe olmasını teşvik edecek şarkılarla hem Cin Ali'yi sonraki kuşaklara aktarmak hem de eğitim ve kültür müziği dağarcığını genişletmektir.

Konu

Cin Ali Çocuk Şarkıları yarışmasına gönderilecek eserler**;** "Cin Ali" karakterini yansıtmalıdır. Şarkı isimleri bestecinin inisiyatifinde belirlenebilir. Şarkı sözleri, içeriği ve duyguları Cin Ali kitaplarından esinlenerek oluşturulabileceği gibi Cin Ali Felsefesi ile de özdeştirilerek işlenebilir.

Katılma Koşulları

1. Yarışma, jüri üyeleri ve yakınları dışında dileyen tüm katılımcılara açıktır.
2. Yarışmaya katılan eserlerin daha önce yayınlanmamış ve tümü veya bir bölümü herhangi bir amaçla kullanılmamış olmalıdır.
3. Eserler çocuk için değil "çocuğa göre" ilkesi ile bestelenmelidir.
4. Eserler tonal, modal ya da makamsal olarak bestelenebilir.
5. Eserlerin süresi çocukların dikkat, öğrenme ve performansı gözetilerek belirlenmeli, çok uzun olmamalıdır.

Yarışma Süreci

Yarışma duyurusu 19 Kasım 2018'de yapıldı. Katılım için son gün 19 Mart 2019 olarak belirlendi. Yarışmaya 76 eser katıldı. Jüri iki oturumda eserleri değerlendirdi. 29 Mart 2019'da sonuçlar açıklandı; beşi mansiyon olmak üzere 8 esere ödül verildi. Yarışmanın ödül töreninin 20 Ekim 2019'da yapılması planlanmaktadır. Ödül töreninde eserler çocuk korosu tarafından seslendirilecektir.

Yarışma Sonrası:

1. Yarışmaya katılan eserlerin bestecileri ve söz yazarları ile çocuk şarkıları alanında çalışan müzisyenlerin katılacağı "Çocuk Şarkıları Çalıştayı" yapılması planlanmaktadır. Bu çalıştayın amacı bu alanda çalışanların bir araya gelip çocuk ve müzik konusunda ortak çalışma alanı yaratmaktır.

2. Yarışmayla oluşturulan Cin Ali Çocuk Şarkıları seçkisiyle çocuklara müziği sevdirmek, müzik aletlerini, müzisyenleri tanıtmak için çalışmalar yapılacaktır.

3. Yarışmanın sonuçlarından biri de her okulun kendi Cin Ali şarkısını oluşturmasına öncü olmasıdır.

C. Okul Gezileri

Özellikle okul öncesi, ilkokul birinci ve ikinci sınıf öğrencileri Cin Ali Müzesine ilgi gösteren gruplardır. Bu grupların ziyaretleri aşağıdaki gibi planlanmıştır. Ziyarete gelecek okul ile önceden iletişime geçilip gezinin planlaması yapılır.

- Geziden önce sınıf öğretmenlerine bazı konular hakkında bilgi verilir. Gezinin daha verimli olabilmesi için sınıfı iki gruba bölünmesi ve her gruba 1 öğretmen ve 1 velinin eşlik etmesi istenir. Grupları ve eşlik edecek öğretmen ve veli gelmeden önce belirlenmeli ve liste halinde müzeye bildirilmelidir.
- Diğer konular:
    a. Çocukların tuvalet ihtiyacı için her kümede bir veli sorumlu olmalıdır.
    b. Cin Ali'nin bir kedisinin olduğu ancak çocuklar uslu dururlarsa kediyi görebilecekleri önceden çocuklara anlatılmalı; eğer kediden korkan çocuklar varsa bildirilmelidir.
    c. Gezinin daha verimli olması için uygulanacak program çocuklara önceden anlatılmalıdır.
    d. Servis sürücüsüne öğrencileri indirmek için park alanının olduğu ama okul aracının park edeceği alanın olmadığı bildirilmelidir.
    e. Geliş ve gidiş saatlerine uyulmalıdır.

- 3 farklı mekânda etkinlik yapılmaktadır:
    1- Çay- kahve –kurabiye alanı: Cin Ali kurabiyesi ve büyülü çay (ıhlamur, tarçın vb. karışım) ikram edilir.
    2- Oyunla Okuma Araçları ile eğlence bölümü: Oyunla Okuma Öğretimi ve Tombala araçları ile oynanır.
    3- İkinci katta yer alan Çocuk Kütüphanesi bölümü
- **Gezi Planı:**

Bu etkinliğin toplam süresi 90 dakikadır. 10-15 öğrenci+1 öğretmen +1 veliden oluşan iki grubun programı aşağıdaki gibi hazırlanmıştır.

A grubu: Kütüphane (30 dakika) + oyun (30 dakika) + yeme içme (30 dakika) sırası ile gezerler.

Kütüphane: Cin Ali kimdir diye sohbet edilir. Kitap nedir, kütüphane nedir, kütüphanede nasıl davranılması gerektiği anlatılır. Fil Mohini' nin öyküsü anlatılır. Kütüphaneden çıkarken fil yürüyüşü yapılır ve fil gibi ses çıkarılır.

Oyunla Okuma: Tombala ve Oyunla Okuma ile nasıl oynayacakları gösterilir.

Yeme içme: Çocuklara Cin Ali kurabiyesi ve ıhlamur ikram edilir; arta kalan zamanda Cin Ali resmi yaparlar ve Cin Ali duruşunu öğrenirler.

B grubu: Oyun (30 dakika) + yeme içme(30 dakika) + kütüphane(30 dakika) sırası ile gezerler.

Oyunla Okuma: Cin Ali kimdir diye sohbet edilir. Tombala ve Oyunla Okuma ile nasıl oynayacakları gösterilir.

Yeme içme: Çocuklara Cin Ali kurabiyesi ve ıhlamur ikram edilir; arta kalan zamanda Cin Ali resmi yaparlar ve Cin Ali duruşunu öğrenirler.

Kütüphane: Kitap nedir kütüphane nedir kütüphanede nasıl davranılması gerektiği anlatılır. Fil Mohini' nin öyküsü anlatılır. Kütüphaneden çıkarken fil yürüyüşü yapılır ve fil gibi ses çıkarılır.

C. Cin Ali'nin 11.Kitabı

2013'de Cin Ali Hikâye Kitapları yeniden satışa çıktığında en çok sorulan sorulardan birisi serinin yeni kitaplarının çıkıp çıkmayacağıdır. Vakıf yönetimi Cin Ali Hikâye Kitaplarının devam etmemesinde kararlıdır. Kitaplar kendi içinde bir bütündür ve yeni kitaplar eklendiğinde hem bütünlüğün hem de dengenin bozulacağını düşünmektedirler.

Eski okurlar Cin Ali ile hayaller kurduklarını, her zaman yanında olan bir arkadaş olarak gördüklerini ifade ederler. Her okuyucunun Cin Ali ile farklı bir arkadaşlığı vardır. "Cin Ali'nin 11.Kitabı" bu arkadaşlıktan yola çıkılarak oluşturulmuştur. Her yaştan okuyucu kendi Cin Ali'sinin 11.kitabını yazabilir. Bu aynı zamanda yeni bir koleksiyonun da başlangıcı olacaktır. Cin Ali Müzesi bu kitapların dijital kopyalarını ayrı bir koleksiyon olarak saklamayı planlamaktadır.

Öğrencilerin hikâye yazma becerilerini güçlendirmek için yaratıcı yazma çalışmalarının yapıldığı 10 haftalık bir program hazırlanır.

1.Hafta: Öğrenciler sınıftaki nesnelerden birini seçip onlar hakkında hikâye yazar.

2.Hafta: Sessiz, siyah-beyaz, kısa bir film izleyip filmdeki karakterleri çıkarırlar; kümelere ayrılıp her küme farklı karakterin ağzından filmi anlatır ve yazar.

3. ve 4.hafta: Sınıf iki gruba ayrılır. Her yüzünde farklı karakterin olduğu hikâye küpleri, zar gibi atılır. Zarın üstündeki figürlerle ilgili şeyler söyleyerek hikâyeyi oluştururlar. Hikâyeyi devam ettirme, hikâye üzerine düşünme becerilerini geliştirirler. Yaratıcı Yazma Panosunu oluştururlar.

5. Hafta: 1.sınıfta okudukları Cin Ali kitaplarını tekrar okuyup inceler, Cin Ali kitaplarındaki karakterleri belirlerler.

6. Hafta: Cin Ali hakkında bildikleri her şeyi resimleyip afişler oluştururlar.

7. Hafta: İçinde üzeri Cin Ali görselleri ile boyanmış taşların olduğu kutudan her küme bir taş çekerek inceler. Taşlardaki görselleri inceler ve sıraya dizip birkaç taşın üzerindeki görsellerden hikâye yazarlar.

8. Hafta: Kitaplarında geçecek karakter, olay, yer ve zamanı kâğıtlara yazarlar. Bu kavramlar üzerinde konuşur örnekler verirler. Kitaplarının başında, ortasında ve sonunda neler olacağını kâğıtlara yazıp sergilerler.

9. Hafta: Her öğrenciye bir kontrol listesi verilir; bu öğelere dikkat ederek kitapların taslağını yazarlar.

10. Hafta: Son hafta hikâyelerini Cin Ali kitaplarındaki gibi saman kâğıtlara temize çekerler ve resimlerini yaparlar. Kitap kapağını resimlerler. Küçük yazarlar anne ve babalarını imza gününe davet ederek, kitaplarını imzalar.

Kazanımlar: Yazı yazmaktan korkmamayı öğrenir.

- Yazı yazabileceğine olan güveni artar.
- Daha uzun yazma becerisi edinir.
- Yaratıcılığı gelişir.
- Farklı yönlerde düşünme becerileri gelişir.
- Her kitabın zahmetli bir süreçten geçip ortaya çıktığını ve önemli olduğunu anlar.
- Kendini ifade etme becerisi kazanır.

D. Cin Ali'nin Kedisi

Cin Ali'nin kitaplarında hayvanlar özel bir yer tutar. Atı, Karagözlü Kuzusu ve Berber Fil için ayrı öyküler yazılmış, gene Berber Fil kitabında köpek, ayı ve aslanlar, Kır Gezisinde kitabında ise kaplumbağa, kelebek, kuş, leylek vb. hayvanlar resmedilmiştir. Cin Ali Okulda ve Berber Fil kitaplarındaki ev sahnelerinde kedisi görülür. Kitaplardaki hayvan sevgisi Müze'de Safinaz ile hayat bulur. (Görsel 119)

Haziran 2017'de Mamak civarından Küçükesat'taki bir veterinere getirilen 15-20 kedinin arasında hastalıktan ve açlıktan epeyce bitap düşmüş Safinaz da vardır. Safinaz veterinere götürülüp, tedavisi yaptırıldıktan sonra Müze'nin çalışanı olarak yeni bir yaşama başlar. İlk geldiğinde çırpı bacakları ve zayıflıktan kocaman görünen gözleriyle Temel Reis çizgi filmindeki Safinaz karakterini çağrıştırdığı için adı geçici olarak Safinaz konur. Zamanla sağlıklı hale gelip kilo alır. Başka adlar düşünülürse de adı Safinaz kalır.

Görsel 119: Cin Ali'nin Kedisi Safinaz solda 2018'de ilk geldiğinde, sağda Haziran 2019'da

Çok insancıl, sakin ve yumuşak huylu olan Safinaz, kısa sürede sadece Müze çalışanlarının değil, komşuların ve ziyaretçilerin de sevgilisi olur. Sadece Safinaz'ı görüp sevmek için sıkça ziyarete gelirler. Müzeyi ziyarete gelen öğrencilerden bazılarının "Aaa canlı kedi" diye hayret etmesi doğadan ne kadar uzaklaştığımızı göstermesi açısından ilginçtir.

Safinaz aynı zamanda bir eğitimci olarak da Müze'de çalışmaktadır. Öğrenci gruplarıyla hayvan ve doğa sevgisi hakkında konuşulur. Safinaz sayesinde kedi korkusunu yenen çocuklar ve yetişkinlerin olması Safinaz'ın görevini hakkıyla yaptığını göstermektedir. (Görsel 120) Gelenleri hoş geldin, gidenleri güle güle diye selamlayan Safinaz'ın yeni görevi de sosyal medyada Cin Ali'nin tanıtımını yapmaktır. (Görsel 121)

Görsel 120: Safinaz görev başında

Görsel 121: Safinaz Sosyal Medyada

BÖLÜM IV

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

Araştırmacı, Cin Ali Hikâye Kitaplarının yeniden basıldığı 2013 yılı ile Müzenin tamamlandığı 2019 yılına kadar olan süreçte yapılan tüm çalışmalara katılmış, Müzenin ve araştırmacının kendi belgeliğindeki tüm fotoğraflar ve evrakları, yazılı ve görsel basında çıkan tüm haberleri taramıştır. Belgesel için yapılan tüm sözlü tarih çalışmalarındaki çözümlemeleri incelemiş; Ankara'da ve Ankara dışında yapılan Cin Ali ile ilgili tüm söyleşilere, etkinliklere ve kitap fuarlarına katılmış; bu çalışmalar sırasında hem aile üyeleriyle hem de Cin Ali ile ilgisi olan yüzlerce kişi ile görüşmüştür.

Rasim ve Remziye Kaygusuz sadece kendi hayatlarını daha iyi bir yaşam seviyesine çıkartmakla kalmamış aynı zamanda ailelerinin de yaşam koşullarının daha iyiye doğru gitmesini sağlamıştır. Bu yüzden ailelerinin ve akrabalarının Rasim ve Remziye Kaygusuz'a olan bağlılıkları ve sevgiler çok fazladır. Rasim Kaygusuz, Cin Ali Hikâye Kitaplarını yazmasıyla sadece yakın çevresinin değil herkesin yaşamında önemli bir yer edinmiştir.

Bu araştırma başladığında özellikle 30 yaş ve üstü kuşağında Cin Ali'yi tanımayan neredeyse hiç kimse yoktu ama yazarının adını hatırlayan çok azdı. Geçen sürede yazarı Rasim Kaygusuz -Cin Ali kadar olmasa da – daha fazla tanınır oldu. Eğitim tarihinde bu kadar önemli bir yere sahip olmasına, bu kadar tanınmasına karşın Cin Ali ve eğitimdeki yeri, Rasim Kaygusuz ve geliştirdiği Oyunla Okuma Yöntemi hakkında hiçbir araştırmanın olmaması da düşündürücüdür.

İlkokuma ve yazma öğretiminde Cumhuriyet'in ilk yıllarından bugüne -zaman zaman tam tersi uygulamalar da - yapılan değişiklikler, bu araştırmanın konusu olmayan ama ilkokuma yazma öğretimini doğrudan etkileyen öğretmen yetiştirilmesindeki sorunlarla birlikte eğitimin hala çözülmesi gereken çok sorunu olduğunu göstermektedir.

Son elli yılda eğitim sistemimizin içinde olan Cin Ali, yapılan değişikliklere, zaman zaman yanlış ifade edilerek yasaklandığı düşünülse de, varlığını sürdürmüştür. Bunun arkasındaki nedenler kuşkusuz çok çeşitlidir. Bunlar nedenlerden üçünü burada

açıklamak gerekir. İlki Öğr. Rasim Kaygusuz'un 17 yıllık öğretmenliğinin ardından geliştirdiği yöntemi arkadaşlarıyla paylaşıp fikir alması ve sürekli geliştirmesidir. Geliştirdiği yöntemin ve kitapların arkasındaki deneyim bu başarının ilk şartıdır. İkincisi, yarattığı karakter içimizden biridir. Bu yüzden küçük büyük herkes kendinden bir parça bulur. Üçüncü neden ise öykülerde hep mutluluk vardır, herkes neşelidir, samimidir. Çocuklar arkadaşlarıyla sokakta oynar, birbirlerini ziyaret ederler. Bugünün teknolojik yalnızlığının tam tersine doğa ile iç içe ve birlikte yaşarlar.

Cin Ali'nin Müzesi de aynı samimiyet ve mutluluğu ziyaretçilerine geçirmeyi amaçlar. Buraya gelen çocuklar "sonsuza kadar kalmak isterler", "gülmekten yanakları ağrır". Büyükler de eski güzel anılarını hatırlayıp hem mutlu olurlar hem de o günler biraz uzakta kaldığı için hüzünlenirler.

Cin Ali Müzesi pek çok amaçla ziyaret edilebilir. Kedi sevmek, kitap okumak, eğitimlere katılmak, sergileri gezmek, kahve içmek vb. Müzeye gelenler kendilerini Cin Ali'nin evine gelmiş gibi hissederler. Müzenin doğrudan eğitim kadar dolaylı da eğitim yaptığını söylemek yanlış olmaz. Eğitim ayrıntılardadır. Yapılan her tasarım Cin Ali sadeliğine ve çizgilerine uyularak hazırlanır. Kütüphane kuralları, tuvaletlerin kullanımı, tüm yönlendirmeler vb. bu doğrultuda hazırlanmaktadır.

Cin Ali, özellikle çocuklarla yapılacak her türlü eğitimde kaynak olarak kullanılabilir. Müzenin en önemli kuralı burada yapılacak eğitim ve etkinlik sonuçlarının kamu ile paylaşılabilir olmasıdır. Müzede yapılan bir eğitim ya da etkinlik, isteyen herkesle paylaşılabilir.

4.2. Öneriler

Bu tezin hazırlanma sürecinde Müzede ve müze dışında yapılan tüm çalışmalardaki gözlemler ile müze eğitimcileriyle yapılan görüşmelerden çıkan sonuçlara göre geliştirilen öneriler beş başlıkta toplanmıştır:

1. Müzede yapılan eğitim paketlerinin geliştirilmesi:
    a. Görme engellilere Braille Alfabeli kitaplar ile Cin Ali ve öyküleri anlatılabilir; kabartma şekil levhaları ile Cin Ali'nin çizgi dünyası tanıtılabilir. Aynı araçları kullanarak görme engellilerin okumayı ve şekilleri nasıl öğrendikleri gören bireylere gösterilebilir.

b. Cin Ali Altı Nokta'da başlığı altında görme engellilere yönelik yapılan çalışmalar gibi diğer engelli gruplar için de benzer çalışmalar hazırlanabilir. Her engelli grubu farklı uzmanlarla çalışmayı gerektirdiğinden bu çalışmalar disiplinler arası işbirliğini sağlayacaktır.
c. Müzenin eğitim paketleri şu an için ana sınıfı, birinci ve ikinci sınıfa yönelik olsa da her yaş grubu için eğitim paketi hazırlanabilir. 1-A Sınıfı, Cin Ali'ye Mektup Yaz, PK 3, Ankara Odası içerik açısından değişik yaş gruplarıyla çalışmaya olanak sağlamaktadır.
d. Oyunla Okuma Odasında yer alan okuma araçlar yeniden üretilerek müze eğitiminde kullanılabilir.

2. Disiplinler arası çalışmalar:
   a. Eğitim, iletişim, sanat ve mimarlık fakülteleri ile ortak projeler yapılabilir.
   b. Özel eğitim ve sınıf öğretmenliği bölümleri ile ortak çalışmalar yapılabilir.
   c. Cin Ali'nin Ankarasından günümüz Ankarasına değişimin incelenebilir.
   e. Cin Ali'nin sınıfından günümüz okulunun sınıfına değişen eğitim anlayışının incelenebilir.
   f. Cin Ali'nin tanıtımının bugünün tanıtım koşullarına göre incelenebilir.
   g. Cin Ali karakterinin sanatta yansımaları araştırılabilir.

3. Eğitim araştırmalarının desteklenmesi:
   a. Oyunla Okuma Öğretimi yöntemini inceleyen araştırmalar desteklenebilir.
   b. Rasim Kaygusuz, Oyunla Okuma Öğretimi ve Cin Ali Hikâye Kitaplarının Türk Eğitim Tarihindeki yerini inceleyen araştırmalar desteklenebilir.
   c. Rasim Kaygusuz gibi yaratıcı olan ama tanınmayan, az bilinen öğretmenler hakkında çalışmalar desteklenebilir.
   d. Çocuk Kütüphanesinin önderliğinde çocuk edebiyatı ile ilgili çalışmalar desteklenebilir.

4. Yayınlar:
   a. Cin Ali Hikâye Kitapları ve Oyunla Okuma Öğretimi Araçlarının bazıları Cin Ali Yayınları tarafından çıkarılmaktadır. Oyunla Okuma Yöntemini oluşturan diğer araçlar da tekrar basılabilir.

b. Çocuk edebiyatı ile ilgili bir danışma kurulu oluşturularak yeni eserlerin basılabilir.
c. Desteklenen araştırmalar kitap olarak yayınlanabilir.

5. Cin Ali'nin ve Müzesinin yurtdışında tanınması için yapılacak çalışmalar:

   2015'ten başlayarak Ankara, İstanbul ve İzmir'de düzenlenen kitap fuarlarında sekiz kez yer alan Cin Ali standına gelen çok sayıda yabancı uyruklu ziyaretçi, Türkçe okumayı ve yazmayı Cin Ali kitaplarından öğrendiklerini ve Cin Ali'yi çok sevdiklerini belirtmişlerdir. Yabancılara Türkçe öğreten kurumlardan gelen öğretmenler de aynı şekilde Türkçe okumayı ve yazmayı Cin Ali ile çok kolay öğrettiklerini söylemişlerdir. Yurtdışında yaşayan Türk çocuklarına ve Azerbaycan Cumhuriyeti gibi Türkçe konuşulan ülkelerde Cin Ali kitaplarının tanınması ve eğitimde kullanılması için MEB Yurtdışı Teşkilatı Başkanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı gibi kurumlarla işbirliği yapılabilir.

   Cin Ali'nin bir Türk çizgi kahramanı olarak yurt dışında tanıtılması isteği de ziyaretçiler tarafından sıkça dile getirilmiştir. Yabancı ülkelerdeki çocukların da Cin Ali'yi tanımaları için kitapları başka dillere çevrilebilir. Kitaplarının yanı sıra Cin Ali Müzesini de tanıtmak için yurt dışındaki müzelerle işbirliği yapılabilir.

Tüm bu çalışmaları yapmak için geniş bir ekip, kısa, orta ve uzun soluklu planlama gerekmektedir. 2015'ten bu yana yapılan etkinlikler ve eğitimler, çeşitli konulardaki uzmanları, eğitimcileri ve gönüllüleri Cin Ali Müzesinde bir araya getirmiştir. Her geçen gün müzenin gönüllüleri ve destekçileri artmaktadır. Önemli olan bu çalışmaların müzenin sınırları dışına taşıp tüm yurda hatta yurt dışına da yayılmasını sağlamaktır.

KAYNAKLAR

Arslan, M. (2007) *Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Programları ve Belli Başlı Özellikleri,* https://www.researchgate.net/publication/284626676_cumhurıyet_donemı_ılkogretım_programları_ve_bellı_baslı_ozellıklerI

Bilir, M. (2005). *Türkiye'deki Eğitimin Okuma Yazma Kampanyalarının Halk Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi* Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi cilt:38, sayı:2 Sayfa 103-125 http://acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/648/

Binbaşıoğlu, C. , (2004). *İlkokuma ve Yazma Öğretimi.* Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

Binbaşıoğlu, C. , (2014) *Başlangıçtan Günümüze Türk Eğitim Tarihi*, 2. Baskı Anı Yayıncılık, Ankara

Büyüköztürk, Ş. , Çakmak, E.K. ,Akgün, Ö.E. , Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri,* 17. Baskı, Pegem Akademi, Ankara

Cırıtlı, H.H.(1983). *İlköğretim,* Cumhuriyet Döneminde Eğitim, Bilim ve Kültür Eserleri Dizisi Atatürk Kitapları, MEB Yayınları, Ankara

Cin Ali'nin 11. Kitabı "Cin Ali Düğünde" (26 Ağustos 2011), Cin Ali Vakfı Arşivi

Cin Ali'ye Salzburg' tan gelen kartın ön ve arka yüzleri, (2019, 13 Mayıs) Cin Ali Vakfı Arşivi

Gökçeoğlu, G. (2016, 17 Haziran), *Cin Ali Sıra Dışı Bir Çöp Adam*, Gazete Bilkent

https://www.gazetebilkent.com/2016/06/17/cin-ali-sira-disi-bir-cop-adam/

Cumhuriyet Gazetesi, (1987, 27 Şubat)

Çetin, K. ve Gülseren, Ö. (2003) *Cumhuriyet Dönemi Eğitim Stratejileri,* Milli Eğitim Dergisi, Sayı 160, Güz,
https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/160/cetin-gulseren.htm

Erdoğan, İ. *Talim ve Terbiye Kurulu: Türk Milli Eğitim Sisteminin Yasama Organı*
https://www.academia.edu/39980587/TAL%C4%B0M_VE_TERB%C4%B0YE_KURULU._T%C3%9CRK_M%C4%B0LL%C4%B0_E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M_S%C4%B0STEM%C4%B0N%C4%B0N_YASAMA_ORGANI?auto=download

Ergir, Y. , (2006, 7 Kasım) *Şeker Fil Mohini,*
http://www.ergir.com/Seker_Fil_Mohini.html

Ergün, M. (2008). *Cumhuriyet Dönemi Eğitim Tarihi*. Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, Cilt 6, Sayı 12,

Filiz, T.(2005) , *Milli Mücadele ve Cumhuriyet Döneminde Öğretmen Örgütlerinin Eğitim Sorununa Bakışı (1920-1935),* İstanbul Üniversitesi / Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul

Gelen, İ. ve Beyazıt, N. (2007) *Eski Ve Yeni İlköğretim Programları İle İlgili Çeşitli Görüşlerin Karşılaştırılması,* Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, Sayı 51 Sayfa 457-476 https://www.pegem.net/dosyalar/dokuman/4130-20110604103437-5-gelen.pdf

Güven, İ.(2014).*Türk Eğitim Tarihi*. *4.Baskı* Ankara, Pegem Akademi

Harita Genel Müdürlüğü Döner Sermayesi (1967) *Cin Ali'nin Bahçelievleri Haritası;* Cin Ali Vakfı Arşivi

ICOM https://icom.museum/en/activities/standards-guidelines/museum-definition/

İstanbul Moda Günleri, (2011, 26 Şubat) http://bye99.blogspot.com/2011/02/asl-guler-hersey-mumkun-defile-istanbul.html

Kandemir, Ö. ve Uçar, Ö, *Değişen Müze Kavramı Ve Çağdaş Müze Mekânlarının Oluşturulmasına Yönelik Tasarım Girdileri,* Sanat ve Tasarım Dergisi Sayı 17, Sayfa 19-47, https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/192412

Kaygusuz R. ,*(2019) Cin Ali'nin Hikâye Kitapları,* Cin Ali Yayınları, Ankara

Kaygusuz R. *, Cin Ali'nin Renkli ve hareketli Heceleme Fişleri,* Cin Ali Yayınları, Ankara

Kaygusuz R. , *Cin Ali'nin Resimli ve Matematikli Fişleri,* Cin Ali Yayınları, Ankara

Kaygusuz, R. , *Cin Ali'nin Tombala Kartları*, Cin Ali Yayınları, Ankara

Kaygusuz R. , *Çözümlü Alfabe,* Cin Ali Yayınları, Ankara

Kaygusuz, R. , *Kim Ne Okuyor,* Cin Ali Yayınları, Ankara

Kaygusuz, R. , *Oyunla Okuma Öğretimi*, Cin Ali Yayınları, Ankara

Kurt, Z. (2017) *Müze Sergilemelerinde İzleyici-Sergi Etkileşimi Bağlamında Mekân Tasarımı,* İnternational Journal of Interdisciplinary and Intercultural Art Cilt 2 Haziran –Temmuz/Yaz https://dergipark.org.tr/download/article-file/397062

MEB, (2013) *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Görme Engelliler*, Ankara https://ismek.ist/files/ismekOrg/file/2016_hbo_program_modulleri/G%C3%B6rme engelliler.pdf

MEB, (2014) *Özel Eğitim Ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Görme Engellilere Okuma Yazma Kılavuzu*,

https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_09/10100531_grmeklavuzu.pdf

Hikmet, N. ,(1966, 2 Eylül), *Altındağ Hıdırlıktepe İlkokulunda Yepyeni Bir Öğretme Sistemi*, Sayfa 6

Müfettiş Raporu (1953, 11 Şubat) Cin Ali Vakfı Arşivi

Müfettiş Raporu, (1961, 26 Ocak) Cin Ali Vakfı Arşivi

Müfettiş Raporu, (1968, 31 Mayıs) Cin Ali Vakfı Arşivi

Müfettiş Raporu, (1971, 6 Mayıs) Cin Ali Vakfı Arşivi

Öğretmen Rasim Kaygusuz'a Hasanoğlan Köy Enstitüsünden verilen demirbaş listesi (1944) Cin Ali Vakfı Arşivi

Rasim Kaygusuz'un Köy Enstitüsü diploması (1944), Cin Ali Vakfı Arşivi

Rasim Kaygusuz'un gireceği sınavların günlerini gösteren liste kendi el yazısı ile Cin Ali Vakfı Arşivi

Rasim Kaygusuz'un Gazi Orta Öğretmen Okulu Eğitim Enstitüsü Pedagoji Şubesi Diploması, (1960, 10 Eylül), Cin Ali Vakfı Arşivi

Salı, G. ve Arslan, M. *Cumhuriyet Dönemi İlkokul Programlarında Toplu Öğretim Uygulaması,* http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/5292/1454

Tebliğler Dergisi, (1962, 5 Kasım), *Sayfa* Cin Ali Vakfı Arşivi http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/26-1962

Tebliğler Dergisi, (1973, 19 Mart) Sayfa 112, Cin Ali Vakfı Arşivi http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tuem-sayilar/viewcategory/37-1973

Turizm ve Tanıtma Bakanlığı (1965) *Cin Ali'nin Ankara'sı Haritası,* Cin Ali Vakfı Arşivi,

Şile Belediyesi Çocuk Tiyatrosu: Cin Ali Aramızda 2014 http://www.sile.bel.tr/Page/Detail/6656

Yeltan, G. (2015, 4 Şubat) *İncecik Minicik Bir Dev: Cin Ali*, T24 https://t24.com.tr/k24/yazarlar/gorkem-yeltan

Yılmaz, N. , (2008, 16 Ekim) *Sihirli Değnek*, Cumhuriyet Kitap, Sayı 974, Sayfa 25

BENZERLİK BİLDİRİMİ

"Eğitim İçerikli Müze Kurma Sürecinin İncelenmesi: Cin Ali Müzesi Örneği" başlıklı tezimin ana bölümü (ön bölüm, kaynaklar ve ekler hariç) Turnitin İntihali Engelleme Programı aracılığıyla incelenmiş ve ilgili rapor danışmanım tarafından da kontrol edilmiştir. Kontrol sırasında (1) "Kapak, Önsöz, Özet, İçindekiler, Kısaltmalar/ Simgeler Sayfası, Tablolar Dizini, Şekiller Dizini, Dipnotlar, Kaynaklar, Ekler, Özgeçmiş" (2) "Tırnak içinde ve blok olarak verilen (doğrudan) alıntılar" (3) "Yedi sözcüğe kadar olan benzerlik/örtüşme içeren metin kısımları" (4) "Öğrencinin lisansüstü tezi ile ilgili yapmış olduğu yayınlar ile yararlandığı mevzuat metinleri" dışarıda tutulmuştur. Benzerlik kontrolüne ilişkin rapordan elde edilen sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Rapor Tarihi	: 24.07.2019
Gönderim Numarası	: 1154618111
Sayfa Sayısı	: xiv + 121
Sözcük Sayısı	: 15789
Karakter Sayısı	: 102465
Benzerlik Oranı	: %4
Savunma Tarihi	: 19 Eylül 2019

Yukarıda belirtilen sonuçları gösteren Turnitin İntihali Engelleme Programı'na ilişkin orijinal raporu, sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmaksızın bu bildirimin ekinde Enstitüye teslim ettiğimi, tezimin **%10**'dan fazla benzerlik oranı içerdiğinin ve tek bir kaynakla eşleşme oranının **%2**'yi geçtiğinin belirlenmesi durumunda, bundan doğabilecek tüm yasal sorumluluğu kabul ettiğimi bildirir, saygılarımı sunarım.

Öğrencinin Adı Soyadı : Nevin APAYDIN
Tarih : 24.07.2019
İmza :

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı ve Soyadı : Nevin APAYDIN

E-Posta Adresi : nevinapaydin@geceproje.com.tr

İş Deneyimi :

Unvan	**Görev Yeri**	**Yıl**
Kurucu ve Müdürü	Gece Proje ve Mühendislik San ve Tic Ltd Şti	1992-
Müdür	Cin Ali Yayınları	1988-1992
Mimar	Promim Ltd Şti	1986-87

Akademik Bilgiler

Öğrenim Durumu:

Derece	**Bölüm/Program**	**Üniversite**	**Yıl**
Y. Lisans	Restorasyon Ana Bilim Dalı	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1988
Lisans	Mimarlık Bölümü	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1984